לציונות—לסוציאליזם—לאחות עמים

על המשמר

יום ד', כ"ט בשבט תשמ"ח, 17 בפברואר 1988 / שנת מ"ח מס' 13576 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

הכוננות תוגברה בנציגויות ישראל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בשגרירות ובנציגויות של ישראל ברחבי העולם, תוגברה הכוננות והערנות מפני אפשרות של פיגועים חבלניים.

לאור הצהרת מנהיג הפת"ח, יאסר ערפאת, כי ארגונו יחל עתה בפגועים כלפי אינטרסים ישראלים מחוץ למדינת ישראל, ננקטים אמצעי זהירות קפדניים בכל הנציגויות של ממשלת ישראל, של חברת אל-על ובכל הריכוזים הישראלים והיהודים, מחשש למימוש האיום מצד אש"ף.

גורם בטחוני אמר אמש: „אחר הצהרה כזו על נקמה, מוגברת הערנות ואת תוצאות ההצהרה נדע רק בעוד בשבועיים-שלושה".

זעם באוצר על המלצות ששינסקי למיסוי רווחי הון

ויקטור מדינה: נישאר עם מס אבל בלי בורסה ● ההערכה: הדו"ח לא יושם ● צבן: הדו"ח לא יחיה יותר מיום אחד ● ישראל קיסר: גישה חיובית ● ביקורת חריפה של לאוטמן

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר החל אתמול במיתקפה כללית על המלצת ועדת ששינסקי להטיל מס בשיעור של 25 אחוז על ריווחי הון בבורסה.

רבע שעה לאחר שפרופ' איתן ששינסקי הגיש את הדו"ח שלו לשר האוצר יצא מנכ"ל האוצר, ויקטור מדינה, בהתקפת על ההמלצה להטיל מס על הרווחים בבורסה.

(סוף בעמוד 4)

שביתת מסחר רגועה בשטחים; מיצנע: לימסול תרמה לשקט

מאת יהודה צור, פנחס ענברי, עזרא אבירן וזהבה מוזס, כתבי „על המשמר"

„אני מרגיש בסימנים של תחילתם של סדקים ובקיעים במה שנקרא עמידה איתנה אצל תושבי השטחים", אמר אתמול אחרי-הצהריים אלוף פיקוד המרכז, עמרם מצנע, במהלך ביקורו בגעלים.

למרות ההסתות והאיומים, הקבוצות בשטח התעייפו והלקן הגדול הרגישו את נחת זרועו של צה"ל ואני מקווה שילמדו מזה שיעור, הוסיף אלוף הפיקוד. לדבריו, יום השביתה אתמול התנהל בשקט יחסי וכמעט ללא אלימות. הוא ציין שלא היו זריקות אבנים, הכבישים היו פתוחים והאוכלוסייה השובתת ישבה בביתה.

בתשובה לשאלת עתונאים אמר אלוף הפיקוד: „אני חושב שאולי לימסול תרמה לשקט הזה". אלוף הפיקוד הדגיש, שכוחות הביטחון פועלים כדי לגלות היכן מדביקים את הכרוזים לאוכלוסיית השטחים בכוונה לתפוש את בתי-הדפוס. „אנחנו נפגע בזורקי אבנים הפוגעים בחיילים ובשאר התושבים היהודים"

(סוף בעמוד 4)

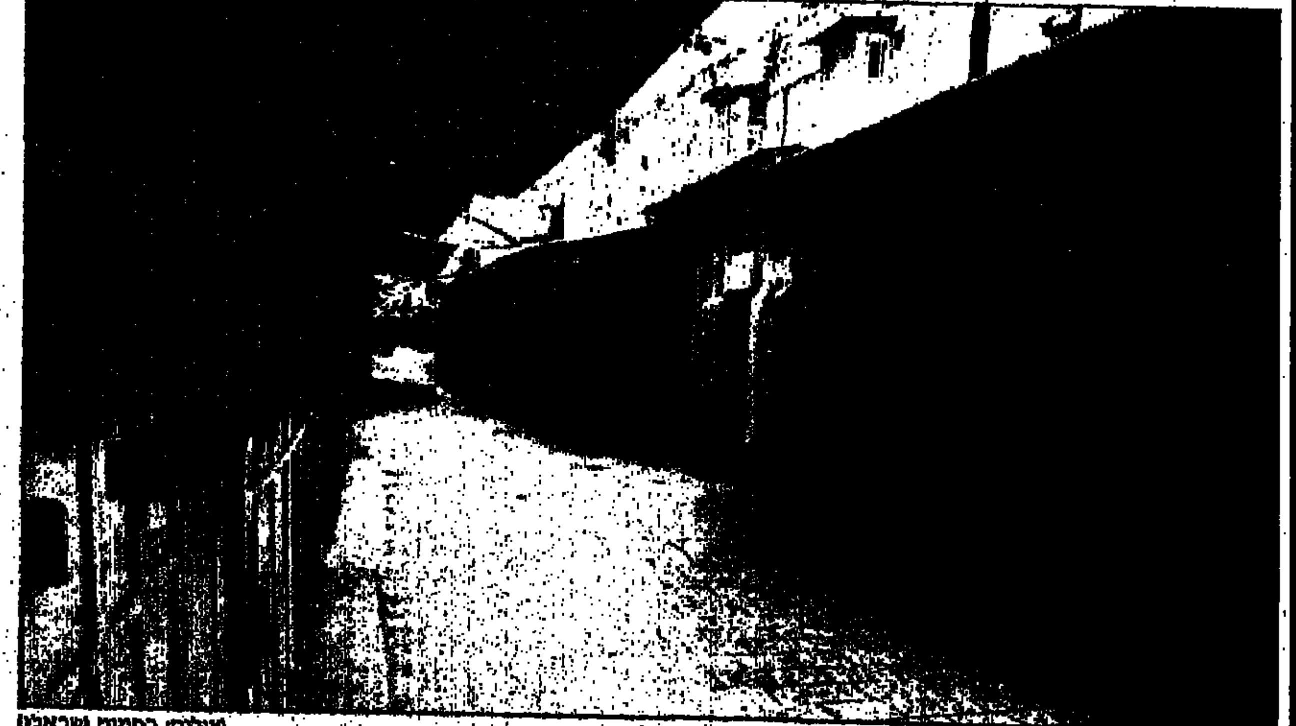

(צילום: רחמים ישראלי)

שביתת מסחר במזרח-ירושלים

עֹמר סירקיס, החייל הפצוע (צילום: ראובן קסלר / „חדשות")

בשפלה ניסו לדקור חייל ושני ילדים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

עומר טורקיס, חייל סדיר בחיל-האוויר ותושב קרית-אתא, הצליח להימלט אתמול מרכב נוסע לאחר שנהג הרכב ניסה לרוצחו בסכין סמוך לצומת כנות שבשפלה.

החייל, שנפצע קל, הועבר לטיפול בבית-החולים „קפלן" שברחובות ומצבו מוגדר כיציב.

„הסתכלתי מבעד לחלון ולא שמתי לב לנהג, פתאום ראיתי שהוא פותח את דלת תא הכפפות ושם היה סכין. אבל שמתי לב לזה מאוחר מדי והוא דקר אותי ברגל. כשהוא האט קצת הצלחתי לפתוח את חגורת הבטיחות וברחתי מהמכונית", סיפר אתמול החייל בבית-החולים.

אתמול בשעות הצהרים המוקדמות ביקש עופר להגיע לבסיסו ועמד בטרמפיאדה שבצומת כנות. לידו עצרה מכונית „אסקורט" לבנה בעלת לוחית רישוי ישראלית ובתוכה ישב רק נהג. המכונית לא נראתה חשודה ואף הנהג לא נראה חשוד. החייל עלה על הרכב שהמשיך לכיוון דרום.

לפתע, כ-200 מטר מהצומת, הוציא הנהג סכין גדולה ודקר את הנהג בירך שמאל. החייל המופתע הצליח לאזור את עשתונותיו ולהימלט מהרכב הנוסע

(סוף בעמוד 4)

דו"ח ששינסקי — מיכלול חיובי

ממבט ראשון נראה, כי ועדת ששינסקי הוציאה מתחת ידה רפורמה מאוזנת. על אף חילוקי-דעות אפשריים לגבי פרטים שונים בתוך הדו"ח ופגיעה בזכויות מוקנות או ברבדים חלקיים, ניתן לראות את המיכלול כחיובי.

יש לציין לזכות את המלצת הוועדה להטיל מסוי על רווחי הבורסה, על אף הלחצים הפוליטיים והפסיכולוגיים שהופעלו כלפי הוועדה בטרם פרסום המסקנות. אולי לא פחות חשוב שהוועדה הטילה מיסוי על רוב סוגי רווחי ההון והריבית. יש בדו"ח הכרה עקרונית בתביעה שאין לתת שום עדיפות להכנסות מריבית על אלה המושגים מעבודה או משלוח-יד. הרחבת בסיס המס, מאפשרת את הקטנת שיעורי המס ומדרגות המס לשכבות הביניים, בהם נמצאים רוב השכירים במדינה.

יש לראות בחיוב את המלצת ועדת ששינסקי לפיה יגלם האוצר את ביטול הפטור ממס על קרנות ההשתלמות. על ההסתדרות יהיה לדרוש הסדר דומה או פיצוי אלטרנטיבי לגבי כל יתר השכירים במשק. כן מוטל על ההסתדרות למנוע הרעה במצב השכירים כתוצאה מביטול הטבות מס לעבודה במשמרות, ארוחות במקום עבודה וכד'. ניתן לציין לזכות הוועדה גם את ביטול הטבות ששימשו רק למקלטי מס, כגון הפטורים שנועדו „לעודדי" סרטים, מרים וקידוחי נפט.

יש לראות באופן חיובי ביותר את הכרת הוועדה באופי האוניברסלי של זיכוי בגין ילדים כחלק מסולם המס. המלצה זו, השונה לניסיון חרב שנתי של האוצר לשחוק סכומים אלה ששולמו עד כה על-ידי הביטוח הלאומי. קיימים סעיפים שונים בהמלצות שאינן נראות כחיוניות, כגון ההמלצה להקטין את הזיכוי לילדי אשה עובדת. ייתכן כי המלצה זו משקפת את הרכב חברי הטהור של הוועדה. מבחינה אוביקטיבית נראה כי בתנאים החברתיים הקיימים בהם החזקת הבית והילדים מוטלת לרוב על האשה הנשואה, יש לראות בזיכוי שניתן לה קיזוז הוצאות המשמשות לייצור ההכנסה, כגון עזרה בבית, מעונות ילדים וגני ילדים. נראה גם כי ביטול החכרה בהוצאות רפואיות עד 2000 ש"ח קבע את הרף גבוה מדי.

גם לגבי אי-מתן פטור לשכירים, בקשר להחזקת רכב, העדיפה הוועדה נתונות מינהלית על ניסיון לעשיית צדק ומתן פטור על חלק סביר המשמש את השכיר בייצור הכנסתו. העכבות אלה ואולי נוספות שתתבררו עם לימוד מעמיק, אינן פוגמות באיזון הכולל בדו"ח הראוי לעיון אוהב ולישום. יותר מכל, תעיד על כך התגובה השלילית והתעבנות של אחדים מראשי האוצר.

„המשמר"

3 אסירים ניסו לרצוח נער ערבי

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

שלושה אסירים בבית המעצר קישון (ג'אלמי) ניסו ביום ב' בלילה לרצוח את הנער פריד' ארשיד אגבריה (17) מאום אל פחם. הנער אגבריה עצור מזה 20 יום בחשד להשתתפות בהתפרעויות „יום השלום" באום אל פחם.

אגבריה והחוק כל הזמן כבית המעצר לנער מברוה, ביום ב' הוא הועבר בשעה 11 בלילה לבית המעצר קישון משום שהיה אמור להתייצב למחרת היום בבית המשפט המחוזי בחיפה לדיון בבקשת הערעור שהגיש באמצעות עורך הדין חוסיין אבו חוסיין.

אגבריה הוכנס לחדר מעצר המיועד לנוער ובשעה 1.30 אחרי חצות הוא הועבר לחדר אחר בו נמצאו חמישה עצורים מבוגרים. משנכנס אגבריה לחדר, מתחו שלושה מהעצורים בצעקות „מחבל, מחבל" והם החלו להתגרות בו. אחרי רגע הרביצו בין העצורים המסו שניים

(סוף בעמוד 4)

מי ניחש רק 6?

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

ל„אוואנגרד המהמרים" לא היתה סבלנות לפילוסופיות שהשמיע יו"ר דירקטוריון מפעל-הפיס, ח"כ גרשון גדות. רחוק הסכום 3, תמיד ושלוש רקות. אולם מסוגל בסבלנות, שלא מעניין בהסבריו ארוכים על יעוד כהים של מפעל הפיס, מדליק עוד סיגריה, לוחץ לרעת מוזר מה המספרים ואיפה לוקחים את הצ'ק.

גדות קרא לשתיים שני, קארן חנסקי, אריק לביא ולכלכלן משקי, הערגה לשם קשקשים, שבאו לעזור לו לגלות את המיליונר הבא של המדינה. המספרים עולים, מספר הנושים יורד, מאות האנשים שהגיעו לבית מפעל-הפיס מתחילים להבין, שסוף בכל זאת צריך לקום לעבוד.

כבה זה, עשר דקות מלוס מינוס — והמשחק נגמר. הכל מתוכנן כאן, צועק מושהו מהשורה האחורית, כל המספרים אינם זוגיים. גרשון גדות מכוס ואומר, „בראיתם אותה לפני ההגרלה השתניתם. יש כאן מישהו עם 16 אף אחר לא קם. העולם מתרוקן, כורך מוליטים בידיהם שחורות והולכים לעבוד.

המספרים: 1, 6, 9, 19, 28, 37, 41, המספר הנוסף: 30.

תפס כותרת/חיים קופמן

הגבירים אמרו „לא"

הגבירים האמריקנים והדרום-אפריקנים בהנהלת הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית שוב הלמו. קורבנם הפעם יו"ר סיעת „חירות" בכנסת, חיים קופמן. כצפוי, הטילו הגבירים וטו על מועמדותו לתפקיד הגיזבר של העם היהודי.

סניף „חירות" בפתח-תקווה יש עבר, הווה וכנראה גם עתיד רווי קרבות. קופמן הוא מראשי מחנה דוד לוי, גרות הוא איש מחנה שרון. קופמן הוא יבואן מצליח, בעיקר בתחום הצעצועים („לגו", „פישר פרייס"). יש הטוענים כי הוא מיליונר.

(צילום: אלדד רפאלי)

חיים קופמן — משום לא אהוב

כאן המקום להעיר, כי אין ספק כי קופמן היה מסוגל להיות גיזבר לא פחות טוב של ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית, מאשר שני הגיזברים האחרונים של מוסדות אלה — אריה דולצ'ין ועקיבא לוינסקי. אולי פחות מושחת. יתר על כן, קופמן היה מסוגל לשמש כגיזבר לא פחות טוב ממי שכנראה ייבחר לתפקיד, יו"ר מטעל הפיס, ח"כ „חירות" גרשון גדות. קופמן וגדות הם יריבים בלב ובנפש. למלחמותיהם על ראשות האמריקנים ומנדל קפלן הדרום-אפריקני לא אהבו אותו משתי סיבות: קופמן היה סגן שר האוצר, בתקופה בה עמיתו יורם אורידור ניהל את המשרד. למרות שאורידור לא נתן לסגנו שום מרחב מחייה וסמכויות סגרשר, דבקו בקופמן כל כתמי „הכלכלה הנכונה". הגבירים גם סלדו וסולדים, מדרך ההתנהגות האלימה, הברוטאלית, הסחטנית, המתנשאת, הסופר-ניצית — של קופמן בכנסת.

מוטי בסוק

רק רקע / קפריסין

להיות בסדר עם כולם

קפריסין היא אי קטן בים של שנאות וסיכסוכים. מי לא פלש אליה במהלך ההסטוריה? פיניקים, פרסים, ביזנטים, תורכים. אפילו היהודים השתוללו שם פעם (זה היה במאה השנייה, כשהקהילה המקומית מרדה ברומאים וערכה טבח באוכלוסיה).

קפריסין עצמאית מאז 1960; הבריטים נמלטו ממנה אחרי גל טרור בשנות ה-50, והשאירו לעצמם שני בסיסי צבא, שדות-תעופה, מאות משפחות חיילים והרבה תרבות אנגלית (השפה, כמובן, אבל גם הנהיגה בצד שמאל, מדי השוטרים, ותאי הטלפון שנראים ממש כמו בלונדון).

מיד עם העצמאות החלו היוונים והתורכים המקומיים לטבוח אלה את אלה. ב-1974, אחרי שקיצונים יוונים הדיחו בהפיכה את המנהיג הוותיק, הארכיבישוף מאקריוס, פלש הצבא התורכי לאי והשתלט על חלקו הצפוני. מאז דחו היוונים כל פתרון שהציע האו"ם. השבוע קיימו בחירות לנשיאות, שבמרכזן עמדה בעיית החלוקה, ולא מהומות יו"ש, הנראות רחוקות שנות-אור מנמל לימסול.

כמדינה קטנה ומפולגת, קפריסין מתמחה בהליכה על חבל דק בין איויות האיזור. תבעיה איך לשמור קשרים עם ישראל, בלי לפגוע במסחר עם ארצות ערב. הפתרון? לעצום עין. כך הפך האי לשוויץ מזרח-תיכונית, גן-עדן של מרגלים שספריו של להדקארה מחווירים לעומתו. הקפריסאים, עם של סוחרים ממולחים, מצליחים אפילו לעשות כסף מהעניין. בשנות ה-60 סיפקו את התאווה הישראלית למגהצים ומקררים, בשנות ה-70 וה-80 התעשרו בעיקר סוכני אוניות כמו סולומונידס (הבעלים של „סול-פרין", אוניית המגורשים שפוצצה). הכסף בא מתיירות ומהעברת פליטים.

עד עכשיו לבנון סיפקה את רוב העבודה, אבל בעתיד — אם תתגשם נבואת הפיגוע שהזהיר לנו אריק שרון — ייתכנו גם לקוחות אחרים.

ירון אמיתי

עמוד אחרון ע"י המשמר

ציורמצב

איור: ארנון אבני

בשטח/משמרת מחאה

„ישוחרר מאיר עמור"

מאיר עמור, סרן במילואים, נשפט לעשרים ואחד יום בפנים. זה קרה לפני שבוע. תגובה צפויה של מערכת הביטחון לקצין גולני שהחליט לומר בדרך שלו: „עד כאן". עמור בפנים, חבריו לעבודה בחוג לסוציולוגיה מתארגנים למשמרת מחאה מול ש.ג. משועמם בכניסה למשרד הביטחון. התארגנות ספונטנית, הם אומרים. לא פוליטית, אם יש כאן דבר כזה. מרימים שלטים ואומרים שעמור עשה את מה שהם חושבים.

„זו תגובה על גועל הנפש ממדיניות ההכאות ובחילה מהיחס לשכנינו", אומר ד"ר משה וייטמן. „זה שיא הטמטום ואי האנושיות. סטודנט שלנו קיבל צו לצאת לשטחים וסירב. אנחנו מוחאים לו כפיים. לא על הסירוב. זו הערכה לאדם שעשה צעד כדי לומר: בזה אני לא משתתף."

(צילום: סוזי קלר)

החברים של מאיר

הקריה, תל-אביב, שעות אחר-הצהריים המוקדמות. ת"א העובדת נדחקת לתוך רחוב קפלן, מביטה מתוך פקק תנועה גואה על משמרת המחאה ומגיבה בין אדישות לועם. „מי המפגין של היום?" שואלים מתוך מכונית אחת. „לראות אתכם רק בגהינום", צועקים מאחרת. המשמרת לא מגיבה. מעבירה מסר מאוחר לשני לא לחיסחף. „אנחנו לא מחפשים כאן בלגן".

לא כולם כאן שלמים עם עצם מעשה הסירוב. „כי יש כאן סכנת אנרכייה", אומר פרופ' שלמה דשן, זה חמור, אך המגמה האחרת מובילה אותנו לאסון ודאי. צריך לעשות הכל כדי לשכנע את הממשלה לשנות את דרכה. זו לא הזדהות אישית עם מאיר עמור. אנחנו צריכים לשנות כיוון ולהיאבק בעת כשהזורה רותחת..."

המשמרת מוחה בשלטים והשירה עוברת. אחר-כך נשארת על קיר משרד הביטחון רק כתובת מרוחה: „ישוחרר מאיר עמור".

ירון זליג

רעל / מג'דל שמס

יְמֵי בָּצָל

יָשְׁנָם יָמִים בְּטַעַם דְּבַשׁ
יָשְׁנָם יְמֵי בָּצָל.
הַבֹּקֶר בְּמַחֲנָק הוּא חָשׁ
וְרַק בְּנֵס נִצָּל.

הוּא מִתְהַפֵּךְ לוֹ בְּטֶרֶן־גַּב
בּוֹכֶה לוֹ בַּמִּטָּה.
חִלֵּץ אוֹתוֹ שׁוֹטֵר מַגַּ"ב
הַתּוֹצָאָה לַסְּמִטָה.

שׁוֹטֵר וָתִיק, יַלְדּוֹן טָרִי
הוּא מִתְחַבְּקוֹ אִיתָן
וּמִתְדַּקְלֵם לוֹ שִׁיר עִבְרִי
וְקֹמַת יֶלֶד קָטָן.

בְּמַג'דַל שַׁמְס הַיָּד תִּרְשֹׁם
סִפּוּר שֶׁל חֲרָדָה
בְּפִיו מוֹצֵץ וְגַז יִנְשֹׁם
הַאִם זוֹ הַגָּדָה?

פרויקת אורן

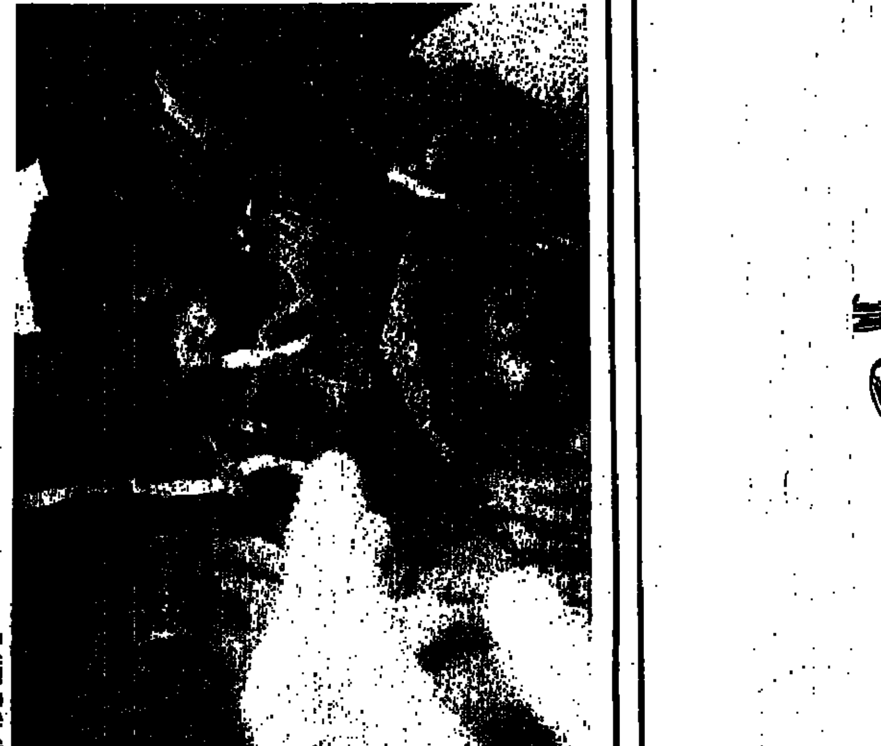

(צילום: נסים לוי)

ימי בצל: שוטר מג"ב נותן לילד דרוזי מגוע-גז, במג'דל שמס, להריח בצל

מדף / סיפורת-תרגום

ספר על לא דבר

סומרסט מוהם: „דרך התערין" מאנגלית: ליאורה הרציג; עטיפה: מישל אוסטרובסקי; זמורה, ביתן — מרציאים לאור; 1988; 285 עמודים.

לקרוא את סומרסט מוהם זה כמו לחזור אל יין ישן נושן, מעולה ומשכר. מוהם ניחן בכישרון של „ספר על לא דבר", משמע — זו אינה עלילה או אירוע שלגביו היית אומר: או, על זה ניתן לכתוב ספר או לעשות סרט. למעשה, לא אירע דבר ראוי לציון מיוחד בכתובים, שום דבר הראוי להנציחו.

אך מוהם כבר התמחה בשכאלה ודומה שכשרונו הגדול בתור מספר מתייחד בלהפוך שום-כלום לספר מרתק, הזורם חלקות וקושר אותך אליו בעבותות של הנאה.

הנושא כאילו בומבסטי: „דרך הגאולה". לארי, כמו רבים אחרים, מחפש משמעות לחייו ובניגוד לרבים אינו מוכן להתפשר. ומכיוון שאינו מתפשר — קשה הדרך לגאולה, כמו חוד התער, אך רצופה גם הנאות גשמיות שונות.

דרך הצגת הדמויות של מוהם היא המרתקת ביותר שנתקלתי בה. את אליוט טמפלטון מתאר מוהם, בתחילת הספר, על פני כשבעה עמודים, שלאחר קריאתם חשתי שאני מכיר את האיש לפני ולפנים ואף אוכל לזהותו לפי תנועות ידיו או מבע עיניו.

את ה„מומלץ מאוד" יכולתי לכתוב על עיוור, לפני קריאת הספר. אך מאחר ועול הקריאה נעם לי מאוד, הריני אוסיף עוד „מאוד" אחד להמלצה.

אפי לנדאו

עורך „עמוד-אחורי": אפי לנדאו

מפגינים באתונה שרפו דגל ישראל מול בניין השגרירות

מאת ז'אן כהן, כתב „על המשמר" ביוון וכתבי סוכנויות הידיעות

אתונה. — בעוד ההתעניינות הבינלאומית באוניית המגורשים, שלא זכתה להפליג, גוועת בהדרגה, ערכו אתמול כ-4,000 פלשתינים, אנשי שמאל יוונים וקומץ ישראלים מצעד לעבר בניין המשלחת הדיפלומטית הישראלית באתונה במחאה על החבלה באונייה.

המפגינים הניפו כרזות ותצלומים של יאסר ערפאת וקראו במקהלה: אש"ף כן, ישראל לא, ו„שמיר רוצח פאשיסטי". בסופה של ההפגנה העלו המפגינים באש שלושה דגלים ישראליים, ליד בניין המשלחת הישראלית.

הישראלים התנגדו

שריפת הדגלים הניעה את 12 הישראלים, שהגיעו לאתונה מקפריסין, אחרי שנכזבה תוחלתם לשוט בספינת המגורשים, למחות על כך ולהצהיר, כי ארגוני השמאל היווניים יתבקשו לגנות את המעשה. ח"כ צדלי ביטון טען: „נאבקתי באנשים שניסו להעלות את הדגלים באש."

הישראלית חמי קרבונרי, שהיתה בין המפגינים, החלה בוכה וצועקת: „לא את הדגל שלי, שירפו את הציונים, אני מנסה לשחרר את ארצי מהציונים, אך אל תשרפו את הדגל שלי".

הצהרה בגנות „פשעי ישראל", הכוללים את החבלה באונייה, השמיע ראש עיריית נצרת, ח"כ תופיק זיאד.

12 הישראלים שהגיעו לאתונה עמדו אתמול במרכז ההתעניינות. ארבעה מהם — ח"כ זיאד, ח"כ ביטון, לטיף דורי ממפ"ם ומרים אלגזי — נאמו במסיבת עיתונאים בגנות ישראל ובגנות החבלה באוניית המגורשים. התעניינות מיוחדת גילו העיתונאים במרים אלגזי, שהגיעה לישראל על סיפונה של „אקסודוס".

רק שמועות

אך היו אלה רק גחלים לוחשות שעוד נותרו מן ההתעניינות הגדולה שהיתה באוניית המגורשים לפני 19 ימים. כיום ניתן לראות במלון „אינטרקונטיננטל" באתונה רק עיתונאים ואורחים מתוסכלים מעטים, הניזונים מפי שמועות, כי הנהלה תגיע ההודעה הסופית על הפלגת „השיבה" או על ביטול התוכנית כולה.

עוזרו של ערפאת לענייני תקשורת, באסם אבו-שאריף, הודיע אתמול באתונה, כי אש"ף ידבק בתכנית המקורית שלו והאונייה תפליג. כאשר נשאל אם מתכוון אש"ף לקנות אוניה אחרת, השיב: „יש לנו כמה אפשרויות, אך לא נגלה שום פרט על-מנת לא לסכן את המבצע".

ממשלות יוון וקפריסין גינו אתמול את החבלה באוניית המחבלים, אך לא נקבו בזהותם של האחראים למעשה.

המחבלים מאיימים לנקום

מנהיגי מחבלים שונים — בכללם ערפאת, אבו-איאד, דובר ארגונו של אבו־נידאל ודובר הג'יהאד האיסלמי בלבנון — הכריזו אתמול, כי ארגוני המחבלים לא יבליגו על פרשת האוניה, אלא ינקמו לישראל הן על מעשה זה והן על הריגת שלושת המנהיגים הבכירים של אש"ף בלימאסול.

אנשי „השיבה" מעלים באש דגל ישראלי ליד הנציגות הדיפלומטית של ישראל באתונה, בעת מצעד שערכו שם אתמול נגד החבלה באוניה, בעוד תמונת ערפאת מתנוססת ממעל (צילום: אי.פי)

שולץ: עמדת שמיר ידועה אך לא משנה את עמדתנו

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב, כתבנו לענייני המזה"ת אורי הורוביץ, וכתבי סוכנויות הידיעות

וושינגטון. — ח"כ אבא אבן עומד למסור הבוקר לידי שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, מסר מאת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

יתלווה אליו שגריר ישראל בוושינגטון משה ארד, שעמד להיפגש אמש עם עוזרו של שולץ, ריצ'ארד מרפי, ולשמוע מפיו דיווח על ההתפתחויות האחרונות ביוזמת השלום האמריקנית.

שולץ אמר אתמול במיאמי, כי ידועה לו עמדתו של ראש הממשלה יצחק שמיר נגד העיקרון „שלום תמורת שטחים", אך אין בכך כדי לשנות את עמדתו שלו ואת כוונתו לבוא לאיזור ולנסות לזרז את פתיחת המו"מ בין הצדדים.

מובארק נגד קמפ דיוויד

מקאהיר נמסר, כי בקרוב ייפגשו נשיא מצרים חוסני מובארק וחוסיין מלך ירדן כדי לנסח עמדה משותפת לשתי המדינות לקראת ביקורו של שולץ.

עוד מסרו המקורות בקאהיר, כי בישראל ייפגש שולץ עם חנא סניורה ופאיז אבו-רחמה.

אשר לעמדת מצרים נמסר, כי הנשיא מובארק עומד בתוקף על כינוס ועידת שלום בינלאומית ותחיה לפתרון כולל, תוך נטישה מוחלטת של הסכמי קמפ-דיוויד.

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת דחה אתמול את יוזמת ארה"ב וטען כי שולץ „מנסה למכור סחורה רקובה" ויוזמתו דומה „לנסיון לטגן דג מסריח בשמן מקולקל". בראיון עם העתון „סטמפה", המופיע בטורינו, תבע ערפאת התערבות מיידית של כוח או"ם בשטחים. עוד אמר בראיון, שאם יעלה בידו להקים מדינה פלשתינית, יהיה מוכן להסכים לפיקוח כוחות האו"ם לא רק לאורך הגבול בין ישראל לבין המדינה הפלשתינית, אלא גם בתוך „פלשתין" עצמה.

שגריר נורווגיה „נקרא לסדר" במשרד החוץ היום

מאת דליה שחורי וקובי מנדל, כתבי „על המשמר"

דברי שגריר נורווגיה בישראל, טורליב אגרה, אמש בחיפה, עוררו זעם במשרד החוץ. המנכ"ל המדיני של המשרד ד"ר יוסי ביילין זימן אליו הבוקר את השגריר כדי להביע בפניו את מורת-רוחה הרבה של ישראל, מדבריו.

„לבני ארצי ניסיון כעם כבוש על ידי הגרמנים, במשך חמש שנים, בזמן מלחמת העולם השנייה. מה שהגרמנים עוללו בנורווגיה היה גרוע מאוד, הם היכו ועינו אסירים וחשודים, אך הנורווגים אינם זוכרים שחיילים גרמניים שברו את ידיהם ורגליהם של עוברי אורח, או הוציאו ילדים מבתיהם באישון לילה, כפי שעושה היום צה"ל בשטחים הכבושים". דברים אלה אמר אתמול שגריר נורווגיה בישראל, טורלב אגדה, בפגישה עם עיתונאים בחיפה. השגריר הנורווגי הדגיש, כי העם בנורווגיה לא ציפה שישראל תפגין התנהגות כזאת והרושם — קשה. „הזכרון של הכיבוש הגרמני עדיין טרי בזכרונם של הנורווגים, וכי רק טבעי שאנשים משווים בין הכיבוש הגרמני לזה הישראלי".

מדיניותה של ישראל בשטחים, כפי שהיא משתקפת בדיווחים הרבים המגיעים לנורווגיה, פגעה קשות בתדמיתה של ישראל בדעת הקהל הנורווגית, שגילתה עד היום אהדה לישראל, אמר השגריר. השגריר הכחיש שנקרא לשוב לארצו להתייעצויות בשל האירועים בשטחים.

צוות הבוררים יצא לטאבה

קאהיר. — צוות הבוררים לסכסוך טאבה יצא אתמול, בדרך האוויר אל האתר שעתידו שנוי במחלוקת, כחודש ימים לפני פתיחת שלב הבוררות האחרון, האמור להסתיים השנה.

במקביל, ממשיכות ישראל ומצרים להתקדם בתהליך של פישור, שאם יוכתר בהצלחה לא יהיה צורך להזדקק לפסק־דין מחייב של הבוררים. (עי"ר)

מג"ב בודק הכאת ילדי אום־אל־פחם

מאת זהבה מרום, כתבת „על המשמר"

דובר מג"ב, גרי וקסברגר, מסר בעקבות הידיעה שהופיעה ב„על המשמר" אודות תלמידי אום־אל־פחם שהוכו והושפלו על־ידי שוטרי משמר־הגבול, כי העניין בבדיקה.

יאיר שמיר, בנו של רה"מ — מנכ"ל „סאיטקס"

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

יאיר שמיר, בנו של ראש הממשלה, מונה לתפקיד מנכ"ל „סאיטקס ישראל", והחל למלא את התפקיד בתחילת פברואר. במסגרת תפקידו שמיר יהיה אחראי לניהול ותפעול מערך החברה בישראל ולתיאום בין חברות הבת בחו"ל ויחידות הפיתוח בישראל.

מהנהלת „סאיטקס" נמסר אתמול, כי מינויו של שמיר משלים את מינוי אריה רוזנפלד לתפקיד מנכ"ל „סאיטקס" ביוני 87.

יאיר שמיר, אל"מ במילואים, הגיע ל„סאיטקס" לאחר 25 שנות שירות בחיל האוויר. הוא החל את הקריירה הצבאית שלו כטייס ואחר כך פיקד על יחידות טכנולוגיות בחיל. נשיא „סאיטקס", אפי ארזי, תולה תקוות רבות במינוי החדש של שמיר.

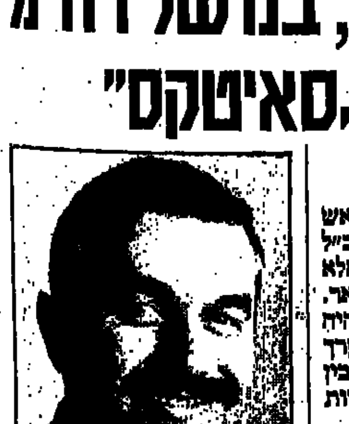

יאיר שמיר, מנכ"ל „סאיטקס"

ביום השלושים
לפטירתו של חברנו
פריץ שירין ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום חמישי ל' בשבט תשמ"ח 18.2.88 בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ שריד

צלצול מהיר — אלישבע איילון

זאב אשכנזי, מנכ"ל פזגז: מי שיינזק באשמתנו — יפוצה

שני בתים קרסו בשבוע אחד בגלל התפוצצות של בלוני גז. איך אתה מסביר את שני המקרים?

בשני המקרים מדובר באנשים מבוגרים שכנראה בגלל חוסר ערנות לריח לא הרגישו שהיתה דליפת גז או שהברז היה פתוח. ואז, כשהגז מתפשט, כל ניצוץ אש הקטן ביותר מפוצץ את כל המבנה.

באילו אמצעי בטיחות נוקטת חברת פזגז?

החברה עוסקת באופן שוטף בבדיקות עקביות. כל חמש שנים נערכת בדיקה בכל בית. טכנאי שמגיע בודק את תקינותה של המערכת כולה. בעלת הבית חותמת ומאשרת. בבית בקרית־חיים בו אירע פיצוץ היו לפני שנתיים טכנאים ובדקו. ברחוב העבודה בו התרחש הפיצוץ השני עדיין לא ברור מתי נערכה הבדיקה האחרונה. כל אורח והחושש מדליפה אפילו הקטנה ביותר, עליו להזמין טכנאי (זה יגיע תוך זמן קצר. הקריטריון הטוב ביותר לדליפה הוא ריח חריף של גז.

בלוני הגז שייכים לחברת פזגז ולא לקליינטים שלה. האם מבוטחת החברה כנגד תביעות נזיקין?

ודאי שהחברה מכוסה. אם הקליינט אשם אז החברה לא תשלם בעבור הנזק שנגרם, אך אם מתגלה כי הנזק נגרם בגלל חוסר זהירות של החברה, ברור שהיא תיקח אחריות. חברת „פזגז" מבוטחת והזכאים יקבלו פיצוי, יש לכך הרבה תקדימים מן העבר.

„דברו שלום עם הפלשתינים" — ביקשו האמנים והסופרים

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

צוותא היתה קטנה מדי. מאות האורחים זרמו לתוך האולם, וכל המקומות נתפסו בתוך דקות. יושבים בין הכסאות, גם אולם המבוא מלא. המתרחש על הבמה מועבר לאולם המבוא בטלוויזיה במעגל סגור. אמנים, סופרים משוררים ופרופסורים. ערב שנולד מתוך שיתוף פעולה בין איגוד מחזאי ישראל וצוותא, ושבא לקרוא לכל מי שמוכן לשמוע: „דברו שלום עם הפלשתינאים". באולם הכניסה החתמה על עצומות, תמיכה בסרן מאיר עמור שנשפט על סירוב לשרת בשטחים, וכן עצומות תמיכה בח"כ יאיר צבן, ובקריאתו לסרב למלא פקודות בלתי חוקיות בעליל. בחוץ הפגנת נגד זעירה וקולנית של הימין.

ערב שנפתח בהקרנת קיטעי דיווחים שראו צופי טלוויזיות בארה"ב, איטליה וגרמניה. דברים שרואים משם רואים כעת גם כאן. צוותא מביטה בדממה, ממלמלת מפעם לפעם אנחות. „ראינו ילד פלשתינאי קשור על חזית קומנדקאר", אומר המחזאי מוטי

שלמה ארצי „רוצה שלום" (צילום: יוסי צבקר / „חדשות")

לרנר ממארגני הערב, „באנו לומר שאנחנו לא מוכנים לשבת על קומנדקאר כשעורים נוהגים בנו".

אין מקרים רבים בהסטוריה של 20 השנים האחרונות שבו טעה עם כפי שטעינו," אומר פרופ' יהושפט הרכבי. „לא נוכל להמשיך ולהחזיק בשטחים, התקווה שאולי נוכל לספח אותם היתה אשלייה.

הסופר עמוס עוז אמר, כי כל מי שמבטיח שהמצב ירגע ויחזור לקדמותו, או שאינו מבין או שהוא משקר במצח נחושה. „מה שנמשך 21 שנים לא יחזור. אני מאמין שהקונפליקט הישראלי ערבי והכיבוש מתקרבים לסיומם. הוא שיבח את קריאתו של ח"כ יאיר צבן לסרב למלא פקודות בלתי חוקיות בעליל. „את דבריו צריכים לחקוק באש שחורה על גבי אש לבנה ולדאוג שכל חייל ידע אותם," אמר.

פרופ'. אבית רביצקי אמר: „צוותא אינה ביתי אך אני מרגיש חובה לחיות כאן. ישנה סתירה בין א"י השלמה לבין בטחוננו ובין א"י השלמה למוסרנו, ואנו נתבעים היום לעשות לשלום את מה שעשתה הציונות לרעיון הגאולה.

במהלך הערב קרא הזמר שלמה ארצי מכתב שכתב משה עמירב לבנו בו הוא מתאר דרך סיפור „הכומתה האדומה", שברשותו ודרך נפילתם של חבריו לצנחנים את הסיבות ליציאתו כעת למלחמה על השלום. יונתן גפן קרא את השיר „היונה הלבנה כבר זקנה".

„על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Chuma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגדל העיר (?) טל. 233161; ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבינסקי 17, טל' 673673, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רבין: מפקדים שהיכו במהלך פעולות עונשין נתונים בחקירה; מעולם לא קראתי „לשבור"

ח"כ גרנות האשים את רבין שלא מנע את תופעת „אלת הזעם" בכך שלא הזהיר ברורות את הצבא ☐ רבין מתעקש שרק בית דין צבאי מוסמך לקבוע מהי פקודה בלתי חוקית

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בכנסת

שני מפקדים הושעו מתפקידם ונתונים עתה בחקירה משום שהיכו תושבים בגדה במסגרת פעולת ענישה, גילה אתמול שר הבטחון יצחק רבין. השר אמר, כי בכל מקרה שמוגשת תלונה על חריגה מהוראותיו — נערכת בדיקה ומוסקות מסקנות. רבין ציין, כי במרבית המקרים החריגים מדובר בחיילים שפעלו לא לפי פקודה, ובניגוד לה, מתוך תחושה שזה לבדו את האנשים, או האיש שזורק בקבוק תבערה או יודה אבן במפקדים או בחברים.

שר הביטחון הכחיש אתמול שאמר אי־פעם: „שיברו את העצמות". איש לא שמע מפי שיש לענוש תושבים במכות, אמר. דבריו של רבין נאמרו בתגובה להצעות לסדר היום של אלעזר גרנות (מפ"ם) ודדי צוקר (ר"צ) בשאלת מתן פקודות בלתי חוקיות בעליל.

ח"כ אלעזר גרנות שהביא את הנושא בפני הבית פתח בציטוט מפסק הדין במשפט נאשמי כפר קאסם: „סימן ההיכר של פקודה בלתי חוקית בעליל, מן הדין שיתנוסס כדגל שחור מעל לפקודה הנתונה, ככתובת אזהרה האומרת — אסור. לא אי חוקיות נסתרת, או נסתרת למחצה, לא אי־חוקיות המתגלה רק לעיני חכמי המשפט, אלא — הפרת חוק גלויה ומובהקת.. אי חוקיות הדוקרת את העין ומקוממת את הלב, אם העין אינה עיוורת והלב אינו אטום או מושחת".

בפנותו אל שר הביטחון אמר ח"כ גרנות: „במהלך האירועים הקשים והמרים בעזה ובגדה המערבית, בשבועות האחרונים, האם לא היו פקודות, שאי החוקיות הוראית וההכרחית הופיעה על פניהן? האם לא היה אופי פלילי ברור של פקודות או של מעשים שמפקדים ציוו לעשותם? האם לא היו פקודות או מעשים שאי החוקיות שבהם דקרה את עיניך וקוממה את ליבך?"

לא הזהיר

ח"כ גרנות מאשים את השר רבין בכך שלא הזהיר ובכך לא מנע את התופעה של המעשים „החריגים".

ח"כ גרנות לא פטר בדבריו את החיילים מאחריות אישית למעשיהם. „אינני רואה חייל בן 18 כילד במדים, הזקוק לפסיכולוג שיעזור לו לחיות עם מצפונו. אך אם החייל אחראי, אתה שר הביטחון אחראי על אחת כמה וכמה. ולא רק כלפי מצפונך שלך, אלא כלפי עם ישראל כולו".

את דבריו סיים ח"כ גרנות בקריאת השיר „על זאת" של נתן אלתרמן, שנכתב במלחמת השחרור, שבו יוצא אלתרמן כנגד הנסיון לחפות על פשע בשם אהבת צה"ל.

שר הבטחון של אותם ימים הוסיף לשיר ההוא את תוקף סמכותו המפורשת, אמר גרנות ופנה אל רבין: „ניתנת לך ההזדמנות להצטרף לקומתו המוסרית של מי שקדם לך, ודבריך יישמע היום בכל בית בישראל ובכל מחנות צה"ל ויהודיה".

דדי צוקר (ר"צ) העלה סיפורים מזעזעים על פצועים פלשתיניים המובאים לבתי החולים באיחור רב וכך הם נופחים נפשם. הוא קבע כי אילו הוראותיו של שר הבטחון היו עומדות במבחן משפטי — היה רבין נקלע למצב בעייתי.

חכמי המשפט ובעלי האלה

שר הבטחון התלמס בתשובתו עם ח"כ גרנות והזכיר לו, כי דווקא דור תש"ח התנסה בחוויות העימות בין יהודים וערבים בתקופה שלפני מלחמת העצמאות. „הדור שלנו ידע יותר את המשמעויות והקשיים הכרוכים באותו עימות פנים אל פנים לעיתים תוך שימוש במקלות ובאבנים". חיילי צה"ל לא הכירו התמודדות מעין זו במלחמות ישראל, ורק עכשיו הם עומדים מול פרץ האלימות. רבין אמר כי לדעתו רק בית דין צבאי קובע מהי פקודה בלתי חוקית בעליל.

אלעזר גרנות: לא צריכים להיות חכמי משפט אלא צריכים להיות רק בני אדם כדי לדעת מהם פקודות בלתי חוקיות.

הקברנים

בתגובה לקריאת ביניים של תופיק טובי (חד"ש) בעניין קבורתם של הנערים ע"י דחפור בכפר סאלם, אמר רבין, כי זהו מקרה שאין לו הסבר, לא בוצע לפי פקודה, ולא על ידי יחידה לוחמת. „מעשה זה יטופל במלוא חומרת הדין, שכן לא יעלה על הדעת שדבר כזה יכול לקרות בצה"ל.

בעקבות דבריו של שר הבטחון התפתח ויכוח סוער במליאה. גדעון גדות (ליכוד) הוציא את ח"כ רן כהן (ר"צ) משלוותו והלה קרא לעברו: כל הזמן שנשאר לך לחיות לא תצליח לתרום לבטחון מדינת ישראל עשירית מהתרומה שלי. מי שפרויט זה אתה. אתה עלוקה למדינה הזאת ואתה לא תעז להעלות על דל שפתיך מלה אחת של פגיעה לתרומה שלי לבטחון מדינת ישראל, גם אם אתה וכל חבריך ביחד תעמדו דום ותתייצבו כשורה אחת.

רק בעמל רב עלה בידי יו"ר הישיבה מאיר כהן אבירבו להסות את הניצים. בהצבעה הוסרו שתי הצעות לסדר היום על ידי הרוב הקואליציוני.

פוגרום

השוטרים שנכנסו שלשום לכפר צור באהר, שליד ירושלים, פרצו לבתים, ערכו פוגרום מחריד, הרסו רהיטים, שברו חלונות, טלוויזיות ומכשירי רדיו, זרקו רימוני גז בתוך הבתים, והיכו תושבים ללא אבחנה. אמר אתמול ח"כ דראושה, שערך ביקור במקום.

דראושה מציין כי עכשיו צור באהר הוא כפר כואב ומכורמר. לדעתו „פוגרום איננו משרת הבטחון והסדר הציבורי. הוא רק מרווה את צמאון ההרס של המשתתפים בו".

„אל־אהרם": בלוב פועלת מחתרת נגד קדאפי

מאת אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת

מנגנוני הביטחון של לוב נכשלו בנסיונם לחשוף מחתרת הפועלת נגד שליט לוב מועמר קדאפי — מסר אתמול העיתון הקהירי „אל־אהראם". לדברי העיתון, הפיצה לאחרונה המחתרת כרוזים בכל הערים הראשיות נגד קדאפי, ואף ביצעה כמה פעולות נגד המשטר הלובי.

בג"צ הורה לרבין לנמק אי חקירת התעללויות בבלאטה

בג"צ הוציא אתמול צו על תנאי המורה למפקד כוחות צה"ל בגדה ולשר הבטחון לבוא ולנמק, בתוך 30 יום, מדוע לא יוצאו אנשי משמר הגבול ממחנה הפליטים בלאטה שליד שכם ומדוע לא תיפתח חקירה במקרים של התעללות המופיעים בעתירתם של 12 מתושבי המחנה.

תושבי המחנה פנו לבג"צ לפני חודשיים. פרקליטתם עוה"ד פליציה לנגר טענה בעתירה, כי היו כעשרה מקרים של התעללות אנשי משמר הגבול בתושבים במחנה. „העותר" הצעיר ביותר הוא ילד בן 4 שנפגע — לטענת העתירה בעת שהיה בביתו.

בעתירה נטען גם על יחס ברוטאלי כלפי תושבי המחנה „מצד החיילים הגורמים לנזקים רבים לרכושם כשהם מחפשים בבתים, מכים אותם, ומשפילים אותם", נאמר בעתירה.

עוה"ד לנגר ביקשה מהשופטים להוציא את הצו משום שאם תיפתח חקירה על הנעשה במחנה, הדבר ירתיע, לטענתה, את כוחות הבטחון מלבצע מעשים דומים במחנות הפליטים בשטחים.

אתמול בבוקר התברר שלדיון בבג"צ לא הוזמנו כלל נציגי פרקליטות המדינה.

השופטים מרים בן פורת, אברהם חלימה ואהרון ברק, החליטו — בתום התייעצות קצרה — להוציא את הצו. (עתי"ם)

האלוף מצנע: האירועים בסאלם הדליקו נורות אדומות בצה"ל

בכפר סאלם הושכבו מפגינים על הכביש ונקברו חיים בעפר

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

המקרה החמור של קבורת הנערים שהיה לפני עשרה ימים בכפר־סאלם, מדליק אצלנו נורות אדומות ומבהיר לנו שיש צורך לבצע „טיפול עמוק", שאותו נעשה, אמר אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע.

אלוף הפיקוד אמר לכתבנו שצה"ל מבצע כל העת פעולות הסברה, ובמידת הצורך גם מעניש כדי להתגבר על תופעות. לנו היה ברור בתחילה וגם עכשיו, שעצם הפעילות בתוך אוכלוסיה אזרחית, שחלקה אלימה, וחלקה מסיתה, מביאה למצבים שבהם עלולות להיות תופעות כאלה. לשמחתי, תושבים ערבים באים ומתלוננים, והדבר מוכיח שקיימת בקירבם הכרה בסיסית שצה"ל הוא צבא מוסרי ומתנהג בהתאם, אמר האלוף, הם יודעים כי אנו מטפלים בתלונות שלהם ברצינות, הוסיף אלוף הפיקוד.

הוראות ברורות

בתשובה לשאלת כתבנו על הצורך להעביר הוראות מפורשות לחיילים אמר האלוף שהויכוח הזה לא צריך להיות פוליטי. „הויכוח הזה, ההתלבטות הזאת היא בתוך צה"ל. צה"ל על מפקדיו וחייליו מבינים ויודעים מהן פקודות חוקיות ולא חוקיות, ופקודות צריך לבצע".

אלוף הפיקוד הוסיף שהוא לא מציע לאיש „לצאת בהכרזות על סירוב פקודה וכו'". אנו מודעים לכך בעצמנו ומוציאים פקודות ברורות מה מותר ומה אסור. לפעמים יש תחומים קצת אפורים שמנוצלים אולי לרעה על־ידי חיילים ומפקדים, ותפקידנו לקיים מערכת של ריסונים ואיזונים כדי לוודא שלא ייעשה שימוש לרעה בכוח", אמר אלוף הפיקוד. אני רוצה להזכיר לכולנו שאנו מתמודדים באלימות שאין כדוגמתה, וכאשר יש אלימות אין ברירה אלא להתנהג באלימות, במגבלות המוגדרות בצה"ל.

ממשיכים משלוחי המזון והתרופות מערביי הגליל לשטחים

מאת יהודה צור כתב „על המשמר"

ביומיים האחרונים נשלחו מזון, תרופות וכסף מערביי הגליל לתושבי מחנות הפליטים בשטחים. ערביי הגליל שולחים מידי שבוע 2-3 משאיות תרופות ומזון לתושבי מחנות הפליטים.

אישים ערבים המופקדים על איסוף התרומות מסרו שחלה ירידה בהיקף התרומות, לאחר שהתברר שבמקומות רבים בשטחים אין מחסור חמור במצרכים.

הפרקליט הצבאי הראשי ידווח בוועדת החו"ב על תופעת „החריגים"

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הפרקליט הצבאי הראשי אמנון סטרשנוב, יופיע ביום שלישי הקרוב בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שתדון במעשים חריגים בשטחים.

ח"כ יוסי שריד יזם את הזמנת סטרשנוב לדווח באופן מלא לוועדה „על מעשים שלא ייעשו במהלך דיכוי ההמהומות בגדה וברצועה". בישיבת הוועדה אתמול אמר שריד, כי הוא וחבריו צריכים לקבל דיווח מלא על כל החקירות המתנהלות עכשיו, מי נחקר ועל מה, מי כבר הועמד לדין ומי הורשע. לדעת שריד ועדת החוץ והבטחון צריכה לקבל תמונה מלאה על החריגים כדי לדעת אם באמת מדובר בחריגה מנורמה, או שמדובר בנורמה של חריגים. הוועדה צריכה למנוע מצב שבו מחריגה להריגה תגבר החריגה. שריד תובע גם לזמן לוועדה את היועץ המשפטי לממשלה כדי שיגדיר ויבהיר מהי פקודה בלתי חוקית ומהי פקודה בלתי חוקית בעליל. הגדרה כזו, מפי גורם מוסמך, חיונית עכשיו מתמיד כדי להשוותה עם פקודות שניתנו בפועל בשטחים.

נראה כי רבין, יופיע בוועדה ביום שלישי הקרוב, יחד עם הפרקליט הצבאי הראשי סטרשנוב. פסח גרופר (ליכוד־ליברלים) העיר כי הוועדה צריכה גם לדון בקריאות ח"כים לחיילים לסרב פקודה.

הרמטכ"ל: לא נפתח חנויות בכוח

מאת עזרא אבירן, כתב „על המשמר"

„אני לוקח את האחריות כשר בטחון, כפי שדיברתי בממשלה ובכנסת, ואני אומר שיש להמתעד על מפגינים ומסיתים בכוח, בכלל מכות, במידת הצורך, לשם פיזור הפגנות, אמר שר הבטחון יצחק רבין בכנס קציני ...

רב אלוף דן שומרון, אמר לבאי הכנס, כי תושבי השטחים גם שנכנעים משביתות המסחר, ויהיו חייבים לפתוח חנויותיהם. ואולם, צה"ל לא יכריח אותם. הוא הבטיח שצה"ל יעזור לכל תושב שירצה לפתוח את חנותו או לצאת לעבודה בישראל, אתמול נשמר ברוב כלל השקט ברחובי ...

הדור הצעיר — „מתחילים מהתחלה"
כנס מרכז הדור הצעיר המתוח
יתקיים היום, יום רביעי 17.2.88
בשעה 18.00 במרכז מפ"ם
חברי הדור הצעיר באשר הם מוזמנים

טירון גבעתי שלמד „הילכות אלה": לא רוצה להרביץ — הם חלשים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בסיסי הטירונים של צה"ל מכשירים כיום את החיילים הצעירים גם לקראת התעסוקה הצפוייה להם בגדה המערבית ורצועת עזה. מפקדי הפלוגות מקיימים שיחות עם הטירונים על המצב בשטחים, ועל הדילמות שחייל צעיר עלול להיקלע להן. כן מתרגלים בפיזור הפגנות ושימוש באמצעים לצורך זה. והחיילים הצעירים שחלקם כבר נטלו חלק בפיזור הפגנות, במהלך הטירונות, לומדים קרב מגע, שימוש באלות וירי בגז מדמיע וכדורי גומי.

אתמול ביקרנו בבסיס הטירונים של חטיבת „גבעתי" בנגב. טירוני החטיבה „טעמו" כבר את משימת השיטור בעזה, השטחים הם שיחת היום באוהלי הטירונים ורצועת עזה בפרט.

אומר יהואי לוי מגבעת אולגה: „עזה רועשת, אבל אני מכיר את הערבים גם ממשחקי הכדורגל. אני משחק מול נבחרות של אום־אל־פחם ובאקה אל גרביה, גם במגרש הם מתגרים הרבה וכב"ל בעזה. בשני המקרים אמור להתגבר ויש לגלות איפוק.

אלי סטיואשוילי מאשקלון אומר, כי הוא נושא תחושה משנותו „לפני מספר שבועות הייתי אזרח חופשי בחוף אשקלון ותתאום אני צריך להשליט סדר בשטחים, זו חטנית גדולה, צריך להמשיך לחלום, זו מלחמה שכנה".

אבי אמולין מקבוץ כפר סאלים מספר, כי קיבל את הך ההסבר של הקיבוץ והורים לחיילים, „כתובים בו דברים נכונים" כדבריו, „המצב בעזה נראה לי משונה ומצחיק, אנחנו כמו שוטרים. לא חשבתי שאעסוק בזה בצבא. עכשיו לימדו אותנו קצת על אלות. אני לא רציתי ולא רוצה להרביץ מכות, הערבים אנשים חלשים. למרות שהאלה היא רק קיש, אני הולך יותר חזקים, מצוידים ומתוחכמים" הוא אומר.

טירוני גבעתי באימונים לקראת היציאה לעזה (צילום: בועז לניר)

המשכים

שביתת מסחר רגועה

(סוף מעמוד ראשון)

והערבים, כדי לתת לכל התושבים ביטחון", אמר אלוף הפיקוד.

שביתת מסחר

בגדה המערבית היתה אתמול שביתת מסחר כללית ברוב הערים הגדולות, כאות היענות לכרוזי המפקדה המשותפת של פלגי אש"ף. בדרך־כלל היה שקט יחסי בגדה.

אוכלוסיה של 24 אלף תושבים, עדיין נמשך זה היום הששי. במחנה זה נרשמו כמעט מדי יום הפגנות והפרות־סדר.

אתמול אחה"צ התחדשו בקנה מידה קטן כמה הפרות סדר ברצועת עזה: אבנים נזרקו לעבר מכוניות של מתנחלים מגוש קטיף בדרך לכביש הראשי של הרצועה. איש לא נפגע וגם לא נגרם נזק.

חייל צה"ל היכה צלם אנ.בי.סי — נעצר ונשפט

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חייל צה"ל שהיכה אתמול עיתונאים, נעצר והועמד אמש לדין משמעתי. החייל, בשירות סדיר, נתקל אתמול באזור מחנה הפליטים בני נעים בגדה בצלמי טלוויזיה שבאו לסקר הפרות סדר שהיו במקום. החייל, שנוכחותם של כלי התקשורת הציקה לו, היכה צלם של רשת הטלוויזיה האמריקאית אנ.בי.סי. וכן צלם נוסף.

מדובר צה"ל נמסר בתשובה לשאלה, כי החייל נעצר והועמד לדין משמעתי כבר אתמול בערב. עוד נמסר, כי מפקד הגיזרה של צה"ל התנצל באופן אישי בפני צלם רשת אנ.בי.סי.

תושבי הכפר עידנא שבהר חברון העלו באש משאית צבאית שנקלעה בטעות לכפר. הנהג נחלץ בלא פגע. כתבנו מוסר, כי נהג משאית צבאית טעה בדרכו, כאשר הגיע בסביבות הכפר ונכנס לדרך ללא מוצא. כפריים רבים החלו להתאסף וליידות אבנים במשאית. החייל נחלץ והגיע בשלום לבסיס.

הכפריים השתלטו על המכונית ושרפו אותה. על־פי גירסת שלא אומתה, עצר החייל כלי־רכב ערבי, והנהג הערבי הביאו לבסיס.

עדיין עוצר בשאטי

אמש חוסר העוצר ממחנה הפליטים של דיר־אל־בלח ברצועת עזה, לאחר חמישה ימים. העוצר במחנה הפליטים שאטי בעזה, בו

בחאן יונס הוצתו מספר צמיגים ואילו בשכונת שייח' רדואן בצפון מערב עזה, גילו כוחות הביטחון חוט תיל שנמתח לאורך הרחוב הראשי בשכונה במטרה למנוע נסיעת כלי רכב באיזור.

איימו על פועלים

ארבעה תושבי עזה, חאן־יונס ושכם, בני 32, 24 ו־22, נעצרו אתמול על־ידי משטרת מחוז תל־אביב בחשד להסתה.

הארבעה הגיעו אתמול, סמוך לשעה 20.30, לכיכר אתרים בתל־אביב, ואיימו שם על פועלים ערבים שעבדו במסעדה כי יפגעו בהם. הארבעה יובאו היום בפני שופט להארכת מעצרם.

3 אסירים ניסו

(סוף מעמוד ראשון)

מהעצורים את אגבריה כשעצור שלישי שלף סכין גילוח וחתך אותו בצווארו.

העצורים הזעיקו את הסוהרים שהגיעו כעבור 15 דקות. הסוהרים הזעיקו את רופא בית המעצר שחבש את הפצוע, הזעיק אמבולנס, שהעבירו כשהוא מחוסר הכרה לבית החולים רמב"ם בחיפה. הנער אגבריה, שהיה קשור בידיו וברגליו, התעורר מקץ שמונה שעות בחדר הניתוח של בית החולים רמב"ם.

לכתבנו נודע, שהרופא המנתח בבית החולים תבע להשאיר את הנער אגבריה בבית החולים להמשך אישפוזו. הסוהרים, שרחו את בקשת הרופא, החזירו את אגבריה לבית המעצר.

אתמול דנו הסוהרים את בקשתו של הנער להביא רופא שיבדוק אותו אחרי שחש ברע, והובילו אותו לבית המשפט המחוזי בחיפה. הנער הוחזק בבית המשפט עד שעה 1.30 בצהריים. סנגורו של אגבריה, עורך הדין חוסיין אבו חוסיין, התלונן בפני השופט על התקרית.

השופט הורה לשחרר את הנער פריד אגבריה ולהחזיקו במעצר־בית עד לדיון בערעורו שיתנהל ביום א' בבית המשפט המחוזי בחיפה. לכתבנו נודע, שהוריו של פריד

אגבריה הגישו תלונה במשטרה ופנו לאגודה לזכויות האזרח ולסיעות פרלמנטריות, בבקשה לסייע בידיהם לחקור את התקרית ולמצות את חומרת הדין עם החשודים במעשה נגד בנם.

דובר המחוז הצפוני במשטרה, רב־פקד יהושע סיני, שלא היו לו פרטים מדויקים אודות התקרית, אמר שהמשטרה תחקור את התקרית לעומק כפי שהיא נוהגת בדרך־כלל במקרים דומים. הוא הבטיח לבדוק את הנסיבות שהביאו לפציעתו של הנער פריד אגבריה.

פיצוץ על־יד שגרירות ישראל בפיליפינים

מאנילה. — פיצצת דינאמיט מאולתרת התפוצצה אתמול בקומת הקרקע של בניין, שבקומתו החמישית נמצאת שגרירות ישראל במאנילה. רימון־יד חי נמצא על המדרכה בקירבת מקום. הניצרה חולצה, אך הרימון לא התפוצץ. (עי"ר)

בשפלה ניסו לדקור

(סוף מעמוד ראשון)

שהאט במקצת. מכונית שבאה ממול עצרה ולקחה את החייל והפצוע לבית־החולים „קפלן".

המשטרה הוזעקה למקום ופתחה בחקירה. החוקרים סבורים, כי היה זה ניסיון לרצח על רקע חבלני ומבקשים מכל מי שהיה עד לאירוע בשעות הצהריים אתמול בצומת כנות להתקשר לתחנת המשטרה.

שלושה ילדים הותקפו

משטרת ראשון לציון מחפשת מאז שעות הצהריים המאוחרות אלמוני שתקף עם סכין שלושה ילדים בפרדס בראשון לציון. חקירת המשטרה מתפרסת לכיוונים שונים, ואינה מוציאה מכלל אפשרות תקיפה על רקע חבלני או מיני. הילדים שלא נפגעו הוחזרו לבתיהם.

אתמול, סמוך לשעה 17.30, ירדה ילדה בת 12 לקטוף פרחים בפרדס הסמוך לביתה, שליד בית־ספר אשכולות בעיר. אליה הצטרפו בן כיתתה ואחיו בן ה־5. במהלך הטיול הרגישה הילדה כי מישהו תופס אותה מאחור. בתחילה חשבה, כי זהו חברה וביקשה ממנו שיעזוב אותה, אבל לפתע ראתה כי התופס הוא אדם מבוגר שהסתיר את פניו עם חולצה ושלף סכין.

הילדה התחילה לצרוח וכשראו הבנים את המתרחש והתחילו לצעוק אף הם, הגבר נבהל מכל הצעקות ונמלט מהמקום. המשטרה, כאמור, מנסה ללכוד את הנמלט וחוקרת בכל הכיוונים.

שני רימונים

חייל מצא אתמול שני רימונים בפרדס ברחוב ההסתדרות בנס ציונה. המשטרה חוקרת מי הניח את הרימונים במקום.

עדיין לא ידוע אם הרימונים יועדו לשימוש להתקפה חבלנית או שמא נשלחו בפאתי הפרדס.

עובדי המינהל והמשק סיימו השביתה: הרופאים „עומדים בתור"

המרדימים ממשיכים בעיצומים □ טכנאי הרנטגן שובתים □ הרופאים הממשלתיים מתכנסים לדון בנקיטת צעדים □ היום מושבתים חדרי ניתוח במספר בתי חולים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

המועצה הארצית של עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים החליטה לסיים את השביתה אחרי שקיבלה את המסמך החתום על ידי האוצר ועל ידי האגף לאיגוד מקצועי, וכן מכתב של חיים הברפלד, המבטיח השוואת תנאי שכרם לנהוג בקופת החולים הכללית.

העובדים קיבלו השוואה בביגוד, הוצאות רכב והבראה וכן יקבלו העלאה כללית בדרגה אחת, עד סוף שנת 1988. שביתת טכנאי הרנטגן נמשכת, והרופאים מתכנסים לדיון בפתיחה בעיצומים. העובדים יקבלו בחודשים פברואר־מרס אפריל ומאי מקדמה בסך 60 ש"ח בחודש. העובדים התחייבו לתדביק את הפיגור בעבודה בשעות נוספות תמורת תשלום. נראה שבדרך זו רוצים לתת לעובדים תשלום עבור ימי שביתה. האגף לאיגוד מקצועי התחייב לדרוש מן האוצר השוואה מלאה של תנאי השכר של העובדים הממשלתיים של אלה של קופת חולים ובמידת הצורך תנקוט

ההסתדרות צעדים אירגוניים. ההשוואה אינה כוללת תוספות שיקבלו כל עובדי ההסתדרות.

„טיפשות האוצר"

יחזקאל שופס, יועץ כלכלי של שרת הבריאות אמר לכתבנו, כי האוצר הפסיד בגלל טיפשותו. אפשר היה למנוע את השביתה, אמר. היא גרמה הוצאות נוספות בכך שנרכש מזון מוכן והכביסה נשלחה למכבסות פרטיות.

לעומת אלה, נמשכת שביתת טכנאי הרנטגן, שכן להם לא הוצאו צווי ריתוק. אין לדעת אם השביתה תסתיים מחר.

גם נציגי הרופאים הממשלתיים מתכננים לדון בהמשך מאבקם להשוואת תנאים כפי שמקובל בקופ"ח. הרופאים יחליטו אם להמשיך המו"מ או לפתוח בעיצומים.

הרופאים המרדימים ממשיכים בעיצומים. היום משביתים את חדרי הניתוח בוולפסון, השרון, ברזילי ובהדסה עין כרם. מחר ישביתו את חדרי הניתוח בקפלן, יוספטל, הדסה הר הצופים ובנהריה.

האוצר מקדם בברכה

משרד האוצר הודיע כי הוא מקדם בברכה את שובם של עובדי המינהל והמשק לעבודה מלאה ותקינה.

המשרד הביע צער על השביתה הממושכת „שגרמה סבל וצער לחולים ונזק כספי לשובתים".

בהודעת המשרד נטען כי הסיכום שהושג אינו שונה ממה שהוצע בועדת המעקב לפני כשבועיים (בועדת המעקב חברים חיים האברפלד מההסתדרות ויעקב דנון ממשרד האוצר).

שר האוצר משה ניסים חזר ואמר, כי „מה שאפשר וצריך לתת ניתן בלי שביתה ומה שאי אפשר לתת לא ניתן אפילו אם ישבתו."

שר התחבורה חיים קורפו שיבח את מערכת היחסים השוררת בין תושבי כפרי ואדי ערה ותושבי הערים והקיבוצים היהודיים באזור. השר קורפו שביקר אתמול בכפר קרע, אמר שהיחסים בין שתי האוכלוסיות יכולות לשמש סמל ודוגמא לחבנה ולדו קיום בין היהודים והערבים בארץ.

ראש מועצת כפר קרע סולימן מסאלחה אמר שתושבי אזור ואדי ערה הם תושבים שלווים ושוחרי שלום שעושים את כל שביכולתם לחזק מערכת היחסים והשכנות הטובה עם היהודים.

כתב: קאסם זייד (תצלום: אפי שריר/י.פ.פ.א)

תוצאות מחקר באוניברסיטה העברית:

בני הקיבוצים שוב מדורגים בראש סולם ההתנדבות בצבא

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

רוב מכריע בקרב הנוער בקיבוץ הארצי כתק"ם רוצה לשרת ביחידות קרביות ולא להיות „ראש קטן". כך קובע מחקר שנעשה באוניברסיטה העברית. מחקר זה הוא אחד מעשרות המחקרים בעניינים אקטואליים שידונו בכנס באוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע, בכנס ארצי של סוציולוגים.

שני החוקרים, יחזקאל דר ואורה אברהמי, אומרים, כי במשך שנים רווחה בארץ התחושה שלבני קיבוץ יש תרומה מיוחדת לדרג הלוחם של הצבא, לתפקידי פיקוד, ובמיוחד ליחידות העילית המבוססות על מתנדבים. בסוף שנות ה־70 ובמיוחד בשנות ה־80 השתנתה מגמה זו והופיעו סימנים המורים על ירידה במוטיבציה של בני קיבוץ בצבא. ירידה באחוז המתנדבים לקורס קצינים ולטייס, ובנכונות להתחום לשרות בצבא הקבע. סמוך למלחמת לבנון ובמהלכה, החלו לדבר גם על „תסמונת הראש הקטן" אצל בני־קיבוץ, ואז הגיעה התופעה לשיאה. החוקרים שערו את ההשערה שיש

כולל, לחינוך הקיבוצי ואף לעמדות פוליטיות שמאליות.

לאור מגמות אלה בדקו שני הסוציאלוגים כמה מימדים של התופעה בקרב מדגם גדול של מסיימי י"ב מן התק"ם ומן הקיבוץ הארצי, ערב גיוסם לצה"ל ב־1986. לשאלה היכן הם רוצים לשרת, ענו 88 אחוז מן הגברים, כי הם רוצים לשרת ביחידה קרבית מובחרת. 65 אחוז בחרו יחידות התנדבות. לשאלה מה מחשיבים בשרות צבאי העמידו בנים ובנות באחרי „אתגר ועניין" ו„תרומה למדינה" בראש הסולם, ו„קרוב לעיר", „קרוב לבית", ו„שרות נוח" בתחתיתו.

יותר ממחצית הגברים וכשליש הנשים הביעו נכונות גבוהה או גבוהה מאוד להיות קצינים. החוקרים אפשריים לתופעת הירידה בהתנדבות לקצונה העמידו שני המניעים בראש הסולם את הצורך לחתום קבע שנה נוספת, ובתחתית הסולם את שלטון הליכוד.

שני החוקרים אומרים במסקנותיהם: בן־הקיבוץ האופייני רוצה ערב גיוסו לצבא בשירות שיש עימו אתגר אישי ותרומה למדינה ביחידה מובחרת ומביע נכונות גבוהה להיות קצין, גם אם הוא סבור שהתחימה לשנת שרות נוספת תפגע בתכניותיו האישיות.

גילוי דעת

קיבוץ ברקאי

א. המשך שלטוננו על ערביי השטחים הוא אסון לדורות — ובראש ובראשונה למדינת ישראל עצמה. קיבוץ ברקאי יטול חלק במאבק הפוליטי לפתרון הבעיה בדרכים מדיניות.

ב. קיבוץ ברקאי מחזק את ידי החיילים בסדיר ובמלואים הנאלצים לשרת בשטחים וקורא להם להימנע מכל פעולה ברוטלית ובלתי מוסרית עד כדי סירוב פקודה, כאשר היא בלתי חוקית בעליל.

ג. הקיבוץ ייזום פעולות חינוכיות בכל הגילאים, כולל חברי גרעינים להגברת והעמקת המודעות החברתית, מוסרית ופוליטית בכל הקשור בהמשך שלטוננו על תושבי השטחים.

המשכים

זעם באוצר

(סוף מעמוד ראשון)

להסתייגות מהדו"ח הצטרף גם סגן שר האוצר, עדי אמוראי.

„אני נגד הטלת מס כזה. הוא יפגע בפיתוח הבורסה. הוא יבריח משקיעים ויבריח את הציבור מהבורסה. אנחנו צריכים בורסה מפותחת כדי להמשיך ברפורמה של שוק ההון, כדי שפירמות ויזמים יוכלו לגייס הון" — אמר מדינה. הוא ציין, שברגע שמטילים מס ברתע הציבור מלהשקיע ומצטמצמת יכולת הפירמות לגייס הון. לדבריו, המצב של ישראל רחוק מהמצב של ארה"ב, שכן שם יש שוק הון מפותח ועל כן ניתן להטיל מס על רווחים ריאליים בבורסה. „אם נטיל מס כזה, נישאר עם המס אבל בלי בורסה".

קשה להפריד

ששינסקי עצמו אמר בתגובה, שהמלצות הוועדה אינן מיקשה אחת, אך הוא טרח להדגיש שהוועדה הגישה לממשלה מסמך „מאוזן" ושקשה מאוד להפריד בין חלקיו.

דיווח כללי

ועדת ששינסקי אשר מונתה ביוני 87' על־ידי נסים, הציעה לבטל מספר הנחות ופטורים ממס, להטיל מיסים על הפרשות המעביד לקרנות השתלמות, ולהטיל מס על ריבית בתוכניות חיסכון וקופות־גמל. עוד הציעה הוועדה, להטיל מס של 25 אחוז על רווחי הון בבורסה. האוצר אמור לחסוך כ־740 מיליון שקל מצעדים אלה. הכספים אמורים לשמש להורדת נטל המס על הכנסות בינוניות בין 1500 — 5000 שקלים. בעלי הכנסות אלה אמורים לקבל תוספת של 7 עד 8 אחוזים בשכר נטו שלהם. בעלי הכנסות גבוהות נהנו כבר מאפריל 87' מהורדת שיעור המס המרבי מ־60 עד 48 אחוז.

הוועדה המליצה להכניס, החל מ־1889, חובת דיווח כללי למס־הכנסה על־ידי כל משלם מס.

צבן: הדו"ח לא יחיה

המלצותיה של ועדת ששינסקי טובות יותר מכל ההדלפות שקדמו לפירסום שלהם ודווקא משום כך הן לא יגיעו לכלל מימוש — אמר אתמול ח"כ יאיר צבן, חבר ועדת הכספים של הכנסת. לא מן הנמנע שארגון נפגעי ששינסקי ייהפך לאירגון נפגעי נסים אמר ח"כ צבן.

מי שמתכוון ברצינות להטיל מס על הבורסה כפי שנהוג בכל המדינות המתוקנות בעולם, לא היה כורך צעד זה בביטול פטור המס לקשישים. צבן ציין, שדו"ח ששינסקי לא יחיה יותר מיום אחד אבל יסעיר הרבה זמן את הרוחות.

קיסר: לציין בחיוב

„מתוך העיון בקריאה ראשונה של דו"ח ועדת ששינסקי, יש לציין בחיוב שהוועדה המקצועית הזו קיבלה את דעתנו והסכימה לעמדה הבסיסית של ההסתדרות שלפיה מס־הכנסה הוא גם מכשיר לביצוע ויישום מדיניות חברתית, ולא רק כלי לגביית כספים למימון פעולות הממשלה" — אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר.

לאוטמן מבקר

אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א, מוסר, כי דב לאוטמן, יו"ר לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים ונשיא התאחדות התעשיינים, מתח אתמול ביקורת חריפה על המלצות ועדת ששינסקי וטען כי הן פוגעות בחיסכון בהשקעות ובצמיחה ועלולות להסל את הסיכוי שהרפורמה תיהפך למכשיר צמיחה במשק.

● מאנאגואה. — ממשלת ניקראגואה החליטה על העלאות שכר ומחירים דרמטיות, והנפיקה מטבע חדש, במקום ה„קורדובה", שסבל מאינפלציה דוהרת, בתוכנית שנועדה לחולל רפורמה בכלכלת המדינה.

● שתי פצצות התפוצצו אתמול במקדש הינדי הומה מאדם, במהלך חג דתי בקולומבו, בירת סרי־לאנקה. נהרגו לפחות 12 איש ונפצעו 20.

תאצ'ר הורתה לחקור מעורבות ואלדהיים בהוצאה להורג של 6 חיילים בריטיים

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה וכתבי סוכנויות הידיעות

לונדון. — ממשלת בריטניה החליטה לחקור את נסיבות הוצאתם להורג של שישה אנשי קומאנדו בריטיים במלחמת־העולם השנייה, בהמשך ישיר למסקנות ועדות ההיסטוריונים, שחקרה את עברו של נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים.

החקירה אושרה אישית על־ידי ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, ונמסר, כי ייבדקו מחדש העדויות על הוצאתם להורג של השישה, ביוון, בשנת 1944, ובעיקר על מעורבותו של ואלדהיים בפרשה, נוכח העובדה, ששתת החיילים הבריטיים נראו באחרונה בבסיס שבו שרת ואלדהיים באותה עת.

במלוא הרצינות

מקורות מקורבים לממשלת בריטניה הבהירו אתמול, כי תאצ'ר מתייחסת במלוא הרצינות לעדויות, שלפיהן היה ואלדהיים מעורב בחקירתם של השישה ובמתן ההוראה

להוציאם להורג. חקירה שנערכה בנושא זה ב־1986, מטעם משרד ההגנה הבריטי, הגיעה למסקנה, שוואלדהיים לא היה קשור לאירוע.

הממשלה לא תתפרק

בווינה אמר אתמול קאנצלר אוסטריה, פראנק וראניצקי, כי ממשלת הקואליציה שלו לא תתפרק, למרות התגובות הקשות על סירובו של ואלדהיים להתפטר מן הנשיאות. לדבריו, הוחלט שממשלת הקואליציה חייבת להמשיך למשול „דווקא בשעה קשה זו".

אור ליום אתמול הכריז ואלדהיים בנאום טלוויזיה, כי הוא מסרב להתפטר נוכח „מסע ההשמצות והפגנות השנאה."

מפלגת „הירוקים" בפרלמנט ה־אוסטרי שבה וקראה אתמול להתפטרות ואלדהיים. לממשלת אוסטריה קראה המפלגה לא לאפשר לוואלדהיים להשתתף בטקס רישמי כלשהו, לרגל יום השנה ל„אנשלוס" — סיפוחה של אוסטריה על־ידי גרמניה הנאצית.

ברונו קרייסקי, שהיה קאנצלר אוסטריה, הצטרף אף הוא לקריאות להתפטרותו של ואלדהיים.

ח"כ חייקה גרוסמן:

אם האוסטרים לא יפטרו את ואלדהיים חייבת החברה האנושית לפטר האוסטרים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בכנסת

ההרשעה המוסרית של ואלדהיים, כבורג צייתן במכונת־המשע הנאצית, נראית כיום כבר חסרת עניין כמעט, לעומת הרשעתם של אלה שתמכו בו ועזרו לו להידרדר לצמרת — אמרה ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם), שפתחה את הדיון בכנסת על וויה ואלדהיים.

היא תבעה לחקור את פשעי ואלדהיים עד הסוף ולהחזיר את המעצמות, כי הודות לפוליטיקה הציניות שלהם, נבחר ואלדהיים ל„קצין זכויות־אדם ראשי".

ח"כ גרוסמן הטעימה, כי פלצות תוקפת את האדם לזכר תקופת כהונתו של ואלדהיים כמזכיר האו"ם, שתפקידו היה לשמור על שלום העולם אחרי ימי האימה במלחמת־העולם השנייה. „מי שמסתתר מאחורי

הכורח להישרד כנימוק לשיתוף־פעולה עם הנאצים — ומתרץ זאת בהיותו רק ילד בן 23 — נותן רהביליטציה לכל הפושעים. הגיטאות לא היו מוקמים אילו לא היה מי שירש לשם את היהודים, הרכבות לא היו נוסעות אילו לא היה מי שיניע אותן, תאי הגזים לא היו פועלים אילו לא היה מי שיורים גז לשם" אמרה גרוסמן.

„אם העם האוסטרי לא יפטר את ואלדהיים, חייבת החברה האנושית הנאורה לפטר את האוסטרים, עד שיחזרו לשפיותם" — הכריזה.

כהונתו של ואלדהיים כנשיא היא אסון לאוסטריה ובזיון לאירופה אמר ח"כ יצחק ארצי (ל"ע — מערך). ארצי הציע ל„יד ושם" ליזום הקמת ועדה של היסטוריונים יוונים, יוגוסלביים ויהודים, שתוציא „ספר שחור" על מעורבותו של ואלדהיים ברצח עמים אלה.

לישראל חשבון כפול עם ואלדהיים וזה מטיל עליה חובה כפולה להתייצב בראש המאבק להרחקתו מכס הנשיאות באוסטריה ולהעמידו לדין כפושע־מלחמה, אמר ח"כ א.ח.שאקי (מפד"ל).

שמיר סרב להיפגש ברומא עם מנהיגי איגודים שהפגינו נגדו

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — ראש הממשלה יצחק שמיר ביטל אתמול באופן חד־צדדי פגישה שתוכננה בינו לבין המנהיגים של שלוש הקונפדרציות המקצועיות באיטליה. הנימוק הרישמי היה „חוסר זמן", אך הנימוק האמיתי הוא השתתפותם של האיגודים המקצועיים בהפגנת הרבבות נגד ישראל, שנערכה ברומא בשבת.

חילופי־ידיעות כנים

אשר לפגישותיו הרישמיות של שמיר, מוסרת הודעה רישמית על „חילופי־ידיעות כנים" בינו לבין נשיא איטליה, פרנצ'סקו קוסיגה. ההודעה מרגישה, כי היו אלה חילופי דיעות בין „ארצות ידידות, שנקודות־הראות שלהן אינן תופפות תמיד".

קוסיגה הבהיר לשמיר, כי הוא נבוך ומודאג מן האירועים בשטחים.

קשה יותר היתה שיחתו של שמיר עם שר החוץ האיטלקי, אנדריאוטי. על תוכניתו של שמיר לפתור את הבעייה הפלשתינית על בסיס הסכמי קמפ־דייוויד, אמר אנדריאוטי „קמפ־דייוויד הוא בגדר ארכיאולוגיה."

עידוד ממוים

עם זאת, שואבים חוגים פוליטיים ברומא עידוד מדברים שאמר שמיר בפגישה סגורה, עם נציגי יהדות איטליה, בה התבטא בחיוב מסוים על תוכנית השלום האמריקנית. לדברי המקורות, אמר שמיר, כי ישראל מבחינה בכמה יסודות ורעיונות מועילים בתוכנית האמריקנית.

למה לא עם האפיפיור

כלי־התקשורת באיטליה ממשיכים להדגיש את המשמעות של היעדר פגישה בין שמיר לבין האפיפיור. בתשובה על שאלה, מדוע אינו נפגש עם האפיפיור, השיב שמיר: „מחוסר זמן." כאשר נשאל, אם אין הוא סבור שהוותיקן מסוגל למלא תפקיד של תיווך לפתרון הבעייה הפלשתינית, השיב שמיר: „כל גורם המסוגל לתרום לחיסול הסכסוך מוזמן לעשות זאת."

על החכלה באניית המגורשים בקפריסין ועל הריגת שלושת מנהיגי המחבלים בלימסול, אמר שמיר: „הדברים נודעו לי מקריאה בעיתונות האיטלקית."

● ארה"ב ובריה"מ הכחישו אתמול רשמית את הימצאותם של טילים גרעיניים סובייטיים לטווח בינוני בקובה. ההכחשות פורסמו לאחר שפט רוברטסון, מועמד רפובליקני לנשיאות ארה"ב, טען ביום ב', כי טילים סובייטיים עדיין מוצבים בקובה. (עי"צ, עי"ר)

„מקום בצמרת"

„מקום בצמרת" — מצעד הפזמונים הישראליים

רשת ג' — קול ישראל — 15.2.88

1. ארבעים – עפרה חזה
2. אני חיה לי מיום ליום – ריטה
3. סלסולים – רבקה זוהר ואלי לואן
4. נפאל – גלי עטרי
5. סוף לסיפור – יהודית רביץ
6. כמה טוב – בני ברמן
7. התנה – דני סנדרסון
8. משם – מאיר בנאי
9. הדגל שלי – עדנה לב
10. ארץ חדשה – שלמה ארצי
11. ספינת זכרונות – נתנאלה
12. לא לוקח בקלות – אדם
13. תמיד אותו מדבר – רוחמה
14. מה זאת אהבה – ריקי גל ומתי כספי
15. נ.ב. – גלי עטרי
16. מה נשאר הבטחה בשלום – תופת חיי
17. טסע רחוק – אדם
18. כשון שאין לדעת – יזהר כהן
19. בסוף אמצא אותך – שלום חנוך
20. חסד האהבה – אפי בן־ישראל
21. ילדי שלי – חיים משה
22. כמו זאבים – מני בגר
23. את – אריק סיני
24. פינה ירוקה – מיקי גבריאלוב
25. אבא הבטיח – דור ההמשך
26. בין ערבים – שלווה ברטל
27. החלום של כל אשה – נורית שלוים
28. קטע מסוכן – דני רובס
29. יהיה בסדר – גידי גוב
30. קחו משימה – אולמית

מדשדשים (על סף 30 הגדולים)

31. ריבוע – זורון ויגנברג
32. אני מדבר – אסתי כץ
33. אמצע החיים – חן קבל
34. מעכשיו אני שרה לבד – להקת חתיל
35. האור הוא קצה השמש – להקה מקומית
36. איזה שגעון – יפה ירקוני (והילד קובי סגל)
37. קשר השתיקה – טאות קוביאנקה
38. שיר החבל וחולי – משה פרי
39. נחזה ונראה – תביני
40. כוכב לערב – צבי לוט

„כטוב באזניכם" — הפינה לשיפוטכם

41. דרך ארץ – גידי גוב
42. לא עבדת בשביל אף אחד – סי היימן
43. חלון לים התיכון – יהודית פליקר
44. תחת עץ האהבה – נורית גלרון ויוסי בנאי
45. משם – מוטר
46. האהבה עלה לנח – להקת פיקוד הדום
47. רק בן שש – משה בקר
48. אשה בדרך – דודו ישע

יצאו את המצעד

– זהר נפל מעץ ענק – משינה (שבוע אחד)
– פרידה – שהר (שבועיים)
– שבע – חוה אלברשטיין (שבועיים)
– מדליק – אריק איינשטיין (שבועיים)
– דוגמנית צמרת – סאם ואם (3 שבועות)
– נשל הנחש – מאיר אריאל (5 שבועות)
– בחור אנלוגי בעולם דיגיטלי – אלון אולארצ'יק (7 שבועות)
– גיבור גדול – סי היימן (11 שבועות)

גזור ושלח — אולי תזכה בפרס בין המשתתפים יוגרלו פרסים

לכבוד:

"מקום בצמרת" קול ישראל

ת.ד. 1082, ירושלים, מיקוד 91010

זה תדירוג שלי (ציין את מספר השיר)

□1 □2 □3 □4 □5 □6

□7 □8 □9 □10 □11 □12

שם:

כתובת:

מיקוד: תאריך:

אנשים ואירועים

„גברת הברזל" מתוודעת ל„גברת השעווה": ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר (מימין) הצטלמה אתמול עם פסל השעווה שלה במוזיאון השעווה „מאדאם טוסו" בלונדון. (צילום: איי.פי.)

מנתח דני „יישלח לסייע בביה"ח „אהלי" בעזה

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — דני ידוע, סורכן גלארבורג יורגנסן, יישלח בימים הקרובים לישראל מטעם האגודה לעזרה של הכנסייה העממית בדנמרק, ישרת שנה אחת בביה"ח „אהלי" ברצועת עזה.

ההחלטה לשלוח רופא דני לטיפול בנפגעי המהומות נפלה בישיבה מיוחדת, שבה הוחלט גם על הקצבה מיוחדת של 20 אלף דולר לרכישת ציוד עזרה ראשונה, על־ידי ארגון פלשתיני של מתנדבים.

האגודה לעזרה של הכנסייה הדנית פעילה גם במחנות פליטים פלשתיניים בלבנון.

כלכלן דני, שחזר זה עתה מסנת שירות בבית־חולים בעזה, ריווח, כי המפקדים בצה"ל איבדו את השליטה על מעשיי החיילים. הוא הביע הזדעזעות ממה שראו עיניו.

„דוד נטל את תפקידו של גולית" — אמר הכלכלן הבכיר.

מת ברעב לאחר שניזון 35 שנים מלחם בלבד היתרה בבנק: 300 אלף ד'

טוקיו. — רווק, שניזון כנראה מלחם בלבד במשך יותר מ־35 שנים, מת ברעב כשהוא משאיר אחריו 300 אלף דולר.

שיגיוקי אווו, בן 62, פועל בית־חרושת שפרש לגימלאות, נמצא מת מהתקף־לב שנגרם על־ידי תת־תזונה. בחיפוש בביתו הקטן, בעיר נוביאוקה, בדרום יפאן, לא נמצאו כל שרידים של מזון, אך היו בכית 70 אלף דולר במזומן ותעודות על הפקדת 230,000 דולר בבנק.

אווו, ששירת בצבא במלחמת־העולם השנייה, עבר בבית־חרושת לטקסטיל מ־1951, עד שפרש לגימלאות ב־1980. הוא סרב לאכול במזנון חבריו לעבודה והעדיף לקחת פרוסות־לחם להרדה. (עי"ר)

180 קציני מילואים משוויץ לביקור בישראל

דנבות. — 180 קציני מילואים שוויצריים הודיעו על רצונם לערוך ביקור בצה"ל בשבוע הראשון של חודש מרס — הודיע אתמול הנספח הצבאי הישראלי בכרן, מרדכי אלון.

בשיחה עם כתב סט"א, הוסיף אלון, כי לא ציפה שקצינים כה רבים יהיו מעוניינים לצאת לישראל. בשנה שעברה השתתפו בסיור במיתקני צה"ל רק 30 קצינים שווייצים.

המסע אורגן על־ידי מועדון הקצינים השווייצריים וכל אחד מהמשתתפים משלם את הוצאותיו.

בשנה שעברה ביקר בישראל ראש המטה של צבא שוויץ, אוזן לוטי, ומאז התהדק במידה ניכרת היחסים בין שני הצבאות. (שבדיא)

עיראק: הדפנו מיתקפה ימית איראנית

בגדאד. — עיראק הודיעה אתמול, כי כוחותיה הדפו ביום ב' מיתקפה ימית איראנית על מסוף נפט לא פעיל בצפון המפרץ.

דובר צבאי בבגדאד ציין, כי מטוסים משוריינים השמידו ארבע מבין 11 הספינות האיראניות, שניסו להתקיף למסוף השוכן במרחק של כ־30 ק"מ מהפאו, שנכבש על־ידי האיראנים, ומשמש כעמדת תצפית של העיראקים.

עוד אמר דובר צבאי, כי מטוסים עיראקיים תקפו מטרה ימית גדולה ליד חופי איראן והודיעה מציינת, כי המטרה, מכלית, ניזוקה קשה. (עי"ר, עי"צ)

● הנסיך אולאפי, בנה הבכור של מלכת הולנד, החל ביום ב' לעבוד כשומר־סף בתיאטרון בלונדון.

(תצלום: אי.פי) מפגינים נושאים סיסמאות נגד שמיר, אתמול, ליד מקום הפגישה ברומא

על היום 17.2.88

תרופת זוסמן למערכת הבריאות

מאת יוסף שמי

לפי מה שהודלף, אמורה ועדת זוסמן להציע שינויים ממשיים במבנה השכר דירוג חדש לעובדי המגזר הציבורי, הכללת החזר רכב והחזרים אחרים בתוך המשכורת ניתוק הסיווג והמעבר מדרגה לדרגה מהוותק ועוד.

יחזקאל שוסס, היועץ הכלכלי של שרת הבריאות, אומר, כי משרד הבריאות ניסה להאיץ בוועדת זוסמן להניח על השולחן את ההצעות המתבשלות זה זמן רב. הכוונה, כנראה, להגיע „לעמק השווה" בכל הנוגע לרמות השכר במגזר הממשלתי ושל קופ"ח. ההצעה היא הגיונית לכאורה, וניתן בדרך זו לחסוך ממערכת שירותי הבריאות זעזועים, שהמכנה המשותף לכולם הוא תביעות שכר תחת הכותרת השוואת תנאי השכר לאלה של קופ"ח.

אין להפריז בערכה של ההצעה החדשה מבחינת כוחה להרגעת הרוחות במערכת שירותי הבריאות. לפני שביתת עובדי המינהל והמשק והרופאים בבתי־החולים הממשלתיים היו במשך חודשים רבים עיצומים והשבתות של רופאי בתי־החולים של קופ"ח, שדרשו „משמרת שניה" לשם קיצור התורים. בסופו של דבר זכו בהסכם שעורר את זעמו של האוצר. עכשיו, כידוע, דורשים רופאי מוסדות האישפוז במגזר הממשלתי אותם תנאים. גם אם לא היתה בנמצא הכותרת של „השוואת תנאים", יש להניח שהיו פורצות שביתות וזאת בשל המצב הקיים בשירותי הבריאות — רובו של הציבור המועסק שם זוכה לתמורה נמוכה מהממוצע. במקביל יש שם מצב של חוסר יעילות בניצול כוח־האדם הזמין ולחץ לתוספת כוח־אדם. שינוי המצב אינו תלוי בשיטת הדירוג, אלא בהפיכת מוסדות האישפוז ליחידות כלכליות. הדבר, כנראה, הכרחי משום שאישפוז הוא החלק היקר ביותר במערכת.

הזכות להפרשיות

ההצעה לשנות ולאחד את שיטת הדירוג ניתנת לביצוע רק בתנאי העלאה כללית של המשכורות, שהרי במסגרת הרפורמה לא ניתן להוריד את התמורה הניתנת למועסקים. קשה להעלות על הדעת שאי־פעם בעתיד הנראה לעין אפשר יהיה למצוא את הכסף הדרוש כדי לבצע „האחדת הדירוג", שילוב תוספות רבות בתוך המשכורת, שילוב שפירושו גם־כן העלאת התמורה. נזכיר כאן, שביצוע הרפורמה תלוי בהסכמת קבוצות רבות לוותר על

אין להפריז בערכן של ההצעות החדשות — שגובשו במסגרת ועדת זוסמן לשינויים במבנה השכר — להביא להרגעת הרוחות במערכת הבריאות ■ פרשנות על סמך הדלפה

העיקרון של „הפרשיות". קשה להאמין שעובדי קופ"ח יוותרו על זכות שמירת ההפרשיות.

השאלה · האחרת המתעוררת בקשר להמלצות ועדת זוסמן היא בעיית המעבר מדרגה לדרגה. לכאורה זה הגיוני — אין לקשור מעבר מדרגה לדרגה עם לוח זמנים, כלומר ותק, אלא עם רמתו של העובד ומידת תרומתו למקום העבודה. אך במציאות הישראלית, כאשר משרות בכירות תפוסות על־ידי „שליחי מפלגות", העברת זכות העלאה בדרגה לידי הממונים, פירושה הפקרת רבים לשרירות ליבם של קריירסטים קטנים, שירצו להוכיח את נאמנותם למפלגותיהם בדרך הקלה של התנכלות לעובדים השייכים למחנה אחר.

ריבוי רכישות רכב

ההצעה המודלפת של ועדת זוסמן מתייחסת גם לתוספות שונות ובתוך זה להחזר רכב. המצב הקיים של הענקת „תוספת רכב" גורם לריבוי הרכישות גם אצל אלה אשר אינם זקוקים למכונית. מוכרים מקרים רבים של בעלי רכב הרוכשים מכונית שניה כדי שגם ה„חצי השני" של הזוג יזכה בהחזר. כאשר המכונית כבר עומדת ליד פתח הבית, אזי משתמשים בה. הדבר אינו מוסיף „בריאות" למשק הלאומי. בכלל, ללא תוספת רכב ניתן לשער, שקצב המינוע לא היה מגיע למה שהגיע. כך, למשל, מתלוננים הנציגים של עובדי המינהל והמשק על הכנסה נמוכה מהממוצע במשק ואף מהשכר המינימום. באותה נשימה הם אומרים, כי יש להוסיף להם „להחזר רכב". אם הם כל כך מקופחים, כיצד הם מצליחים לרכוש ולהחזיק מכונית? הם חיבים להצליח, שכן ההחזר הוא חלק נכבד מהתמורה.

זהו ההגיון שבביטול ההחזר. אך יש עובדים רבים שמשתמשים ברכב הפרטי לצורכי עבודתם. האלטרנטיבה היא להעמיד לרשותם כלי־רכב של המפעל, או כיסוי הוצאות הנסיעות במוניות. אלה אלטרנטיבות יקרות בדרכה. לכן אין ברירה אלא להסכים למקרים יוצאים מן הכלל. אך כאשר מסכימים „לשבירת העיקרון", הוא למעשה חדל מלהיות מחייב.

דברים אלה העליתי בשיחה עם יועץ שרת הבריאות. הוא לא סתר אותם. להיפך, הוא הוסיף, כי ביצוע שינויים כאלה במערכת השכר של המגזר הציבורי טעון אישור ההסתדרות. בתוך ההסתדרות יש, לדבריו, גם מוקדי כוח או קבוצות לחץ שלא יתנו לשנות הקיים, כאשר מדובר בתוספת לאחרים כדי להשוות לרמת ההכנסה שיש להם, מבלי שהם עצמם ייהנו מהחגיגה.

במרכז קופ"ח ענו לי: מה אתה כל־כך ממהר עם הפרשנות. זו ביצה שעוד לא נולדה.

רעיל, מסוכן ומוזנח

מאת חיים מרגלית

אין מדיניות מגובשת בטיפול בחומרים מסוכנים ורעילים. אין צורך להרחיק עדות, שכן עוד לא חלף חודש מאז פרצה הדליקה בחוות מיכלי הגאז בבסר־אתא. מקורות הדליקה נתגלו במודעות מעוררת כבוד והיא כובתה, אך אין לשכוח שהאירוע עלול להישנות.

השירות לאיכות הסביבה שבמשרד הפנים מתריע במשך שנים על העדר מדיניות ברורה ועל הצורך בראייה כוללת לטיפול באסונות כימיים ומניעתם. „דרישות „השירות" גברו לאחר האסונות הגדולים, שפקדו את הודו (בהפאל) ומקסיקו. בחודש דצמבר 1984 הגיש „השירות" הצעת החלטה לראש הממשלה יצחק שמיר, ששימש אז כממלא מקום לשר הפנים, כי ימנה ועדת היגוי בינמשרדית לנושא וזה וכן ימנה יחידה מצומצמת, שתתחיל לטפל מייד בנושא החומרים המסוכנים והרעילים.

בישראל מאות מפעלים, כרובם קטנים מאוד, שמייצרים ומאחסנים חומרים רעילים. היו עד כה מספר תאונות, למרבה המזל תאונות קטנות, אך אין מי שיטפל ספציפית בנושאים אלה. כמו בנושאים קריטיים אחרים, הטיפול נופל בין מספר משרדים ממשלתיים: פנים, בריאות, חקלאות, משטרה, תעשייה ומסחר, ביטחון, עבודה ורווחה והאוצר ואין שום תיאום ביניהם.

לאחר שראש הממשלה קיבל את הצעת ההחלטה, שהגיש לו השירות לאיכות הסביבה, הביא אותה לישיבת הממשלה והיא נדונה ביולי 1985. הוקמה ועדת־שרים בראשה שר הבריאות, השר מרדכי גור והקים „חדר מלחמה", אליו היה אמור להגיע כל המידע הרלוונטי בנושא זה, והוכן תיק תגובה למקרי חירום. שר הבריאות אף הקים ועדה לטיפול בנושא, שמנתה 30 איש. הוועדה החליטה בסוף דצמבר 1985 על הקמת מרכז מידע ובקרה בעל סמכויות פיקוח וביצוע, אכיפה, הפעלה ושליטה. ההצעה לא בוצעה.

מספר משרדים ממשלתיים „בעלי עניין" לא רצו לוותר על חלק מסמכויותיהם. המתנגדים הציעו מרכז בקרה וולונטרי שפירושו: ירצו יבצעו, ימאנו — המצב ישאר בעינו. כלומר לא ייעשה דבר. הוויכוח על הקמת מרכז מידע בעל סמכויות או מרכז מידע וולונטרי נמשך עד ימים אלה ובינתיים אין שום החלטה בנדון.

השבוע נערך „שבוע מידע" בו נדונו הסיכונים הכרוכים בייצור ובטיפול בחומרים כימיים מסוכנים. במושב מיוחד שדן בנושא הודגש, כי במדינות רבות באירופה ובצפון אמריקה דאגו לחוקק חוקים, המחייבים את המפעלים המייצרים כימיקאלים מסוכנים ורעילים לספק מידע הקשור בסיכונים המתהווים בתהליך הייצור. כל זה לא קיים במערכת החוקים הישראלית.

הפעם נצטרפו לדרישות השירות לאיכות הסביבה גם מכון וייצמן וגם מכון התקנים. אחרי הארוע הנורא בצ'רנוביל אפשר היה לחשוב שמשהו ישתנה. בכל העולם חוקקו חוקים ותוקנו תקנות חדשות בעניין זה. אצלנו עדיין מחכים.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב.

חשבון פתוח

ל ו י מ ו ר ב

☐ כדי למנוע טעות...

בהתחלה חשבתי לכתוב את הרשימונת הזאת בנוסח: אל אחי הפלשתינים. אבל אחר־כך, כמחשבה שנייה, אני לא כל־כך בטוח שכולכם אחים שלי. סיפרו לי שבטלוויזיה הירדנית נוהגים לקרוא את המאמרים שלי. אני יכול להבין למה. הם אמנם לא טורחים לשלם לי שכר סופרים, אבל מה לעשות — ברגע שהדברים יוצאים לחללו של העולם הם של כולם. גם של אויבינו, שמחר — כך אני מאמין — יהיו לשכנים טובים.

אני מאמין באמונה למה, שזכותם של הפלשתינים על שכם ויפו שווה לזכותנו. אני מאמין שארץ ישראל ההיסטורית (על שתי גדותיה) היא המולדת המשותפת שלנו ושל הפלשתינים. אני משוכנע שאין דרך אחרת אלא חלוקה, פשרה וקיום משותף, במדינות נפרדות, עם דגלים שונים ומסגרות מדיניות נפרדות. אנחנו נמשיך לחלום על הרי מואב ובת יפתח, והם יחלמו כלילות על יפו ועכו וחיפה. אנחנו נתגעגע ליריחו, בית־לחם ושכם והם לאישדוד ומגדל. אני כותב את הרשימה הזאת כדי למנוע אי־הבנות. נרמה לי שבלהט האירועים והתגובות נוצר בילבול אצל אחינו (?) הפלשתינים. נרמה לי שהצלחת מאבקם הלאומי ההירואי משבש אצלם את ראיית המציאות.

אני מודיע לכם אחים פלשתינים יקרים, שגם אם תקום מדינה פלשתינית עצמאית (והיא קום תקום), רק לצידה של מדינת ישראל ולא על חורבותיה. אם תחרב המדינה היהודית לא תהיה תקומה גם לכם, ושלא תהיה לכם שום אשלייה בעניין. שום יהודי שעלה אחרי 1948 לא יעזוב את ישראל, תשכחו מזה. יהיה לכם דגל והמנון ודרכון וכל מה שיש למדינה נורמאלית. לא יהיה לכם צבא. ולא תוכלו לתת לחיילים זרים להיכנס לארצכם, לא לעיראקים ולא לסורים. אולי לירדנים, וגם זה בכמות מבוקרת וללא משוריינים, טנקים ותותחים.

ואם לא תצליחו להשתלט על הקיצונים שלכם ותיינו לאורך גבולות הקו הירוק (עם תיקונים) יהפכו לגהינום, אז גם אתם תטעמו אותו, ואם לסמוך על העבר — אתם תסבלו יותר. ואז לא יהיו כאן ויכוחים ולא „שלום עכשיו" ולא בטיח. אני מציע לכם לחשוב על הנצחון במונחים של גבולות החמישה ביוני 1967 ולא במונחים של נובמבר 1947. אם תירצו יותר מדי, לא תקבלו מאומה. החתרנות היא יועץ רע והיא מעוורת גם עיני צדיקים. היו ענווים ואז תירשו את הארץ — חלק ממנה יותר טוב משום דבר.

☐ רע־בין

אילו היה יצחק רבין אדם חכם ומנהיג נבון, היה מנצל את פנייתו הפומבית של ח"כ יאיר צבן אליו לחינוך חיילי צה"ל ותלמידי התיכון המקיף ביהוד. אילו היה רבין יהודי רגיש, היה אומר לתלמידים ערב גיוסם לצה"ל: „הפקודה להפסיק את המהומות בשטחים היא חוקית וחייבים לציית לה. הפקודה, כל פקודה, להשחית רכוש היא פקודה בלתי־חוקית ואני קורא לחיילי צה"ל לסרב למלא אותה.

הפקודה להשתמש בכוח לפיזור הפגנה היא חוקית. הפקודה לשבור עצמות להרתעה והענשה היא בלתי חוקית בעליל. הפקודה לפנות דרך ציבורית באמצעות דחפור היא חוקית. הפקודה לדרוס ערבים, או לחלופין לקבור אותם חיים, היא בלתי חוקית ומחירה וצה"ל יעשה הכל כדי להעניש את מי שנתן ואת מי שביצע פקודות בלתי חוקיות".

אבל שר הביטחון לא אמר את הדברים האלה וזה רע, רע־בין מאוד.

☐ „מעריב" עכשיו,

כי מקיאים מזה אחר־כך

מה הועיל שהחליפו את העורך הראשי ושינו את הגראפיקה והוסיפו המון מוספים, אם את הקריקטורות עושים שניים המתאימים יותר לפרסם בעיתון המתנחלים „נקודה". דוש תיאר פעם (לפני המהפכה הדיסנצ'יקית) את חברי הקיבוצים בגבול עזה כמשתפי־פעולה עם ארגוני החבלה, בגלל התנגדותם לישובי הפיתחה. ידו לא רעדה. עינו של העורך לא מיצמצה.

השבוע פירסם מעריב קריקטורה של שילה (תאומו של דוש), המתארת את ח"כ יאיר צבן רוכב על כתפיו של מחבל חמוש ומדביק על הקיר כרזה בה מצוייר חייל צה"ל תחת הכותרת „מבוקש". ממש לפי מיטב המסורת של הקריקטורות האנטישמיות המופיעות בעיתונות הערבית.

לפני ימים אחדים פורסם מאמר מערכת ב„מעריב", המתייחס לשביתת עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים „והמסיקו לדבר איתם, חבניסו לחם". קשה להאמין, אבל כך, שחור על גבי לבן, באות גדולה ומיוחדת, עם הדגשות, קרא עיתון עברי במדינת ישראל לפטר לאלתר את עובדי המינהל והמשק ולגייס במקומם מתנדבים ואנשי מילואים, כמו שעה רייגן עם פקחי הטיסה ומרגרט תאצ'ר עם כורי הפחם. יש ממי ללמוד.

☐ פרי התאווה

יונתן שרמן מהארץ (יום שני — 15.2.88) מגלה, שגורמים חרדים פנו אל המפיץ של חברת „יפרמור" בבני־ברק בדרישה להפסיק את ייצור מיץ המנגו. לדברי החרדים גורם מיץ המנגו להתגברות התאווה המינית אצל בחורי ישיבה, וזה כידוע מצב לא נעים.

עכשיו קיימות כמה אפשרויות. קודם כל שכל הסיפור מצוץ ... מן האצבע (סליחה) ושהוא פרי מוחו הקודח של איזה איש יחסי ציבור. אתם מתארים לכם מה היה קורה למכירות של מיץ המנגו, אילו הופיעה הידיעה הזאת בעיתון אחר, קצת יותר נפוץ, כמו גנית, וזאת רק דוגמה למובן, „על המשמר".

האפשרות השנייה היא, שאת תלמידי הישיבה החרמנים יגייסו לצה"ל ואז יתנו להם בתה כל כך הרבה סודה, שהיא תנטרל לחלוטין את השפעת מיץ המנגו. קראתי שבמצרים שותים המון מיץ מנגו. אולי היה כדאי לאחראים שם על נושא צימצום הילודה לאסור על שתיית מיץ מנגו.

המכתב של הגורמים החרדיים יכול להיכנס בקלות לספר השיאים של גינס כשיא החוצפה. קודם הם שותים את המיץ, אחר־כך הם דורשים מ„פרימור" להפסיק לייצר אותו. על האפשרות שהם יימנעו מלשתות את המיץ הם אפילו לא חשבו. וזה הרי הכי פשוט. כל מה שהם צריכים זה להוכיח שאת מיץ המנגו מפיקים מלובסטרים, או ממשהו אחר שאסור על פי התורה, ובא לציון גואל ושלווה לתלמידי הישיבות. אני לא יודע מה אתם עושים כרגע, אבל אני רץ לשתות בקבוק של מיץ מנגו. צ'או.

☐ סמדר ושירה

אחרי „מבט" ו„מלך הכיתה" אני מנצל את „זה הזמן" כדי לסגור כמה עניינים דחופים: מקלחת, כוס קפה, טלפון דחוף וכמה סידורים אחרים, כדי שאוכל לצפות בג'ורג' בולמן ובלוסי מקניגטי הנפלאים. שלשום השתבשו התוכניות שלי לחלוטין. אחרי ימים ארוכים של חושך וקור קרן אלי מן המסך אור גדול. ראשית, סמדר הרן, שפלשתינים רצחו את בעלה וילדתה. בהופעה מאופקת, שגרמה לי התרגשות יוצאת־דופן, האירה סיכסוך הדמים שבינינו לבין הפלשתינים באור חוק של תקווה ואמונה בשלום. בתבונה וברגישות חריגים ומרוממים יצרה תנאים אנושיים לנצחון ההומניות ולסיום אפשרי של הסבל, הכאב והיתמות. אמנם רק באולפן ואצל הצופים (לא אצל כולם ככל הנראה), אבל לראות ולשמוע את סמדר הרן, שמתוך הכאב האובדן הזעם יצאה עם הטוב, עם התקווה, היתה בשבילי חוויה מרגשת שנותנת כוח להמשיך ולהאבק לפתרון של פשרה ושלום.

השנייה שהופיעה ב„זה הזמן" היתה אשה צעירה, המשפטנית שירה דונביץ (ביתו של העיתונאי נתן דונביץ), המקדישה את זמנה הפנוי לפעילות במסגרת האגודה לזכויות האזרח. במסגרת זו היא לקחה על עצמה לטפל במקרה של הפרדות שני זוגות של משפחות מהפיליפינים, שמשרד הפנים מונע מהגברים (הבעלים) הזכאים לרדת לחוף ולפגוש את נשותיהם וילדיהם. בהופעה נפלאה, בעברית מצויינת, בשפה אנושית ותרתי־משמע, יצגה שירה דונביץ את הטוב והיפה שבנו.

בין הפטיש לזאב

מאת ארנון יפה, פאריס

היהודים מתייסרים פה, אבל בשקט. מסתגרים וחשים תסכול, זעם וחרדה. עדיין מזדהים עם ישראל, אך בלית ברירה הכל במעט היסטריים. כל אחד מטעמיו.

האינטלקטואלים היהודים מתביישים במה שישראל מעוללת לפלשתינים ולעצמה במדיניות המכות. בכנישות החברתיות הביקורת המועלית קשה. המראות בטלוויזיה בלתי נסבלים. רוטנים, כי ישראל איבדה את קור רוחה והיא מאבדת את נפשה. מדיניות כוח, ללא מוצא פוליטי, מובילה רק לאסונות. אך הם מסתגרים בשתיקה. פוחדים שמא יזינו בביקורתם את „מקהלת הזאבים המיללים", במערכה נגד ישראל בכלי התקשורת. בעיתונים צרפתיים כמה עורכים חשובים לא מסתפקים בהטפת מוסר לישראל, אלא טוענים שמדיניותה בשטחים שוללת את סיבת קיומה.

„אי־אפשר להסכים לדיכוי, אך אם נביע רעה נגד ישראל נשרת את אויבי ישראל", אומר הנרי היג'דנברג ראש ארגון „רנוויו ג'ויף", הטיעונים לא ידברו, אלא הגינוי על כל ביקורת יהודית נגד ישראל. בשביל היהודים נודף ריח אנטישמיות מן האשמות נגד הזהות המוסרית של ישראל. רובם אינם סבורים, שפעולת ישראל צודקת, אך חוששים במניעי מגניה פה. הפילוסופית, אליזבת דה פונטני, מחוג ידידי מפ"ם „ברנאר לזר", שחתמה על קריאה לחקירה הדדית בין ישראל לאש"ף, אומרת, כי „היה צריך לעשות משהו. ההכאות מכלות אותנו. אף על פי כן איני יכולה לצווח יחד עם הזאבים. אני פרו־ישראלית. ברגע שאומר משהו אקלע לתוך מלכודת."

אך השתיקה בפומבי משיגה תוצאה הפוכה. במקום האינטלקטואלים וראשי הארגונים היהודיים מופיעים בטלוויזיה

הקהילה היהודית בצרפת שרויה במבוכה. חלקה השמאלי מצדד ב„מקהלת הזאבים" — התקשורת — התוקפת את ישראל. אך הנאמנות מחייבת ■ התוצאה: דממה רועמת

רופאים ובעלי מסעדות יהודיות כדוברי הקהילה. המסעדן, גולדנברג מירו דה רוזה, הפך לדוברה של הקהילה. הוא מציע בפשטות, בראיונות, לסלק את הפלשתינים למדינות ערב, אבל גם הוא הביע זעזוע מההתעללות בכפרי־סאלים. (קבורת פלשתינים חיים). כנגדו, אופה ברובע אמר בטלוויזיה, כי „לא די להכות, צריך לירות". קולו רעד מתסכול. חוגי הימין היהודי, שתמיד העריצו בישראל את הכוח הצבאי, היסטריים לגמרי. פתאום ישראל מגלה חולשה בלתי נסבלת בעיניהם, אינה מסוגלת לרסן נערים פלשתינים. בשבילם לא מכים מספיק. ראש הפדרציה הציונית, ז'אק אורפוס, משמיע נאומים אפוקליפטיים. הוא קורא ליהודים בכל צרפת להביע תמיכה מוחלטת בשמיר, ושואל מדוע לא משגרים טנקים נגד הפורעים.

אובדת עצות

לא רק השמאל היהודי נקרע בין מסירותו לישראל לבין ערכיו ההומניסטיים והסוציאליסטיים. ראש בית־כנסת אומר, כי „מדיניות המכות היא בלתי נסבלת". המכות מפתחות שינאה תמורה. קורבנותיהם ישאפו לנקם. הרב הראשי של פאריס, גולדמן, אומר, כי „הדראמה היא שצה"ל נאלץ להגיע למעשים כאלה". הכל חפצים שישראל תשמש תמיד מופת. הפגנות „שלום עכשיו" מתקבלות כגאולה. „סוף סוף ישראלים שאפשר להזדהות אתם".

הדראמה האלימה בשטחים הכבושים מורטת את עצבי היהודים. הקהילה בצרפת אובדת עצות. לא יודעים מה לעשות. איך לקבל את המראות מהשטחים. בשביל היהודים כאן ההתנקשויות בשטחים, המרי הפלשתיני והדיכוי הישראלי, אינם אלא סצינות אלימות, בלתי נסבלות, על מסך הטלוויזיה. המונים פשוט מכבים את הטלוויזיה.

הדיווחים מן השטחים מתקבלים בתוקפנות. הקהילה עצמה מוצגת כאחראית לדיכוי בשל תמיכתה בישראל. היהודים שופכים זעם על כלי התקשורת הנאשמים בסילופים, חד־צדדיות, שימוש במונחים מימי הכיבוש הנאצי והפרעות. הסופר מארק אלתר אמר, כי היסטריה זו משקפת, ש„המערב חולה מהיהודים". עורך ירחון הקהילה רוז'ה אסקור כתב, כי „אי־אפשר לתבוע מישראל להתאבד. היא נתונה בהגנה עצמית".

העיתונים מפעילים לחצים מוסריים על הקהילה היהודית להתנער ממדיניות ישראל בשטחים. אחד העיתונים אף כינה את היהודים, שתומכים בישראל, „כסילים". האינטלקטואלים היהודים הואשמו כמתחמקים. עורך מסויים קרא ליהדות התפוצות לשים קץ לשתיקתה, כי ישראל מסכנת את החוקות הגיוסרית שלה ולפיכך את קיומה". בתגובה אמר הרב הראשי החדש, יוסף סיטרוק — „לא מפסיקים לטפול עלינו האשמות. אנו אשמים באלף פשעים".

לחתור להסדר

הודעה פורסמה בלה־מונד — „יהודים מסורים לקיום ישראל, איננו יכולים לשמור על אדישות מול הקורבנות בעזה ובגדה. מיספר רב של ישראלים הבינו, כי דרוש פתרון פוליטי". הלך רוח זה ניכר בכל החוגים היהודיים. תאו קליין נשיא „הקריף", ארגון הגג של הנהלת הקהילה, אמר, כי ישראל משלמת על מחדלים, חוסר דמיון וחוסר מוצא פוליטי. עכשיו היהודים שותקים באי־נוחות איומה, אך החרדה גדלה עם מראות של ראשים ניתכים בגרות, אבנים ואלות. אין פה ספק, כי יהודי התפוצות יצטרכו להתערב יותר ויותר על מנת להשפיע על הממשלה הישראלית לחתור להסדר. מצפים גם להסתגרות יהודים בתוך עצמם תוך כדי התרחקות מישראל האלימה, עמה קשה להזדהות. עם מדיניות המכות קשה להיות פה יהודי.

הסופר מארק אלטר כבר פתח בקריאה במכתב גלוי אל „המנהיגים הישראליים", שפורסם בלה־מונד, הוא כתב: „חוף ריח האנטישמיות וליבוי היצרים בבירות המערב, כל אימת שהיהודים מעורבים בדראמה פוליטית, אנא אל לכם להסתמך על כוח הנשק. היחלצו מתוך הקיפאון, שכפיתם על עצמכם, ביוזמה מדינית."

בעיניים לא־יהודיות

„לא. גינזבורג היקרה, מדינת ישראל היא לא איטליה הפאשיסטית". כותרת זו, בסגנון האופייני ל„אוניטה" (עיתון קומוניסטי־איטלקי), משיבה לסופרת האיטלקית־היהודיה המפורסמת, נטליה גינזבורג. בגליון קודם של „אוניטה", במאמר תחת השם „עיני היהודיות ופלשתינה", כתבה גינזבורג: „העובדה שמדינת ישראל הפכה לעם תוקפני, טוטליטארי וגזעני, דורשת מאיתנו שנראה היום את מדינת ישראל, כמו שבעבר, בימי המשטר הפאשיסטי, היינו רואים מבחוץ את איטליה"...

נטליה גינזבורג, הנחשבת לסופרת החשובה ביותר של איטליה בזמננו, כותבת עוד במאמר ההוא: „כל פעם שמזדמן לי לפגוש יהודי, יש לי הרושם כאילו נפגשתי כבן משפחה שלי, רושם משונה בלתי מובן, שמקורו אולי בזכרונות אטביסטיים של נרדפים". ובנוגע להתרחשויות בגדה ובעזה היא מוסיפה: „אני מרגישה רגש של אשמה ואני תוהה אם כמוני מרגישים כל יהודי העולם. נרמה לי שאכן כן, אולם לא היהודים הם ששוברים את העצמות (של הפלשתינים), אלא ישראל הפאשיסטית".

עורך „אוניטה", אמיליו סארזי־אמאדה, איטלקי שאינו ממוצא יהודי, מתקומם מעל דפי עיתונו נגד תו „הפאשיזם", שנטליה גינזבורג מדביקה למדינת ישראל. הוא כותב, שהמאמר גרם לו לזעזוע: „בעיני הלא־יהודיות ראיתי ישראל שאינה כלל וכלל פשיסטית, כאשר נשלחתי לא מזמן לסקר את ההתרחשויות בשטחים. איש לא הפריע לי" — הוא מספר — „לבוא בקשרים עם ארגונים כמו רק"ח, עבודה, מפ"ם או עם ארגונים ערביים שלחלקם קשרים כמעט גלויים עם אש"ף... יכולתי לבקר בפרלמנט הישראלי ולהקשיב לנאומים של לייבוריסטים שמאליים ושל קומוניסטים... דברים שלא יכלו לקרות באיטליה מימי „פאשיזם".

הכתב הקומוניסטי מספר בכתבתו על אפיזודות אחרות בהן נתנסה בישראל, ופונה בסיום רשימתו אל הסופרת גינזבורג במלים אלה: „הבה נהיה זהירים בשימוש במלים. בעיני הלא־יהודיות, ישראל מסתמנת כמדינה בה פעילים כל הכוחות של הקיימים במדינות רבות אחרות. כוחות ההגיון במדינה זו לא הצליחו עדיין להתגבר על הקיצוניות הדכאנית העיוורת. דווקא כדי לתרום לשינוי המצב הדרמאטי ההוא, צריך לראות אותה ראיית אמת, בעיניים יהודיות או לא יהודיות."

אהרון ניר, איטליה

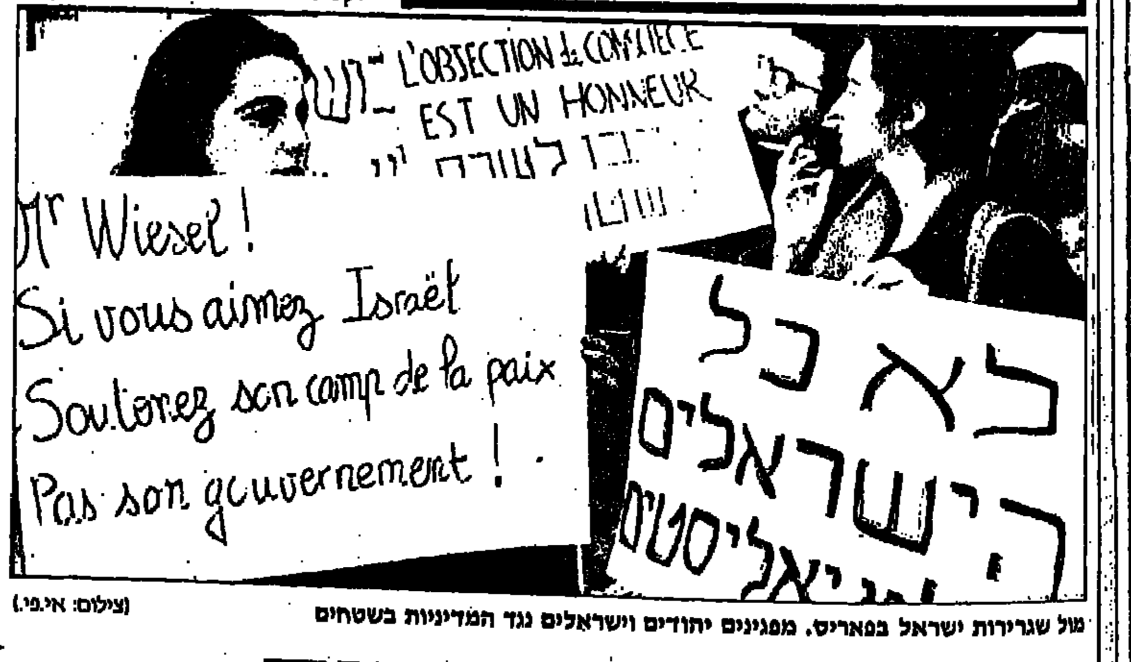

מול שגרירות ישראל בפאריס. מפגינים יהודים וישראלים נגד המדיניות בשטחים (צילום: אי.פי.)

מחאה מקומית

כאשר האירועים בישראל אינם מעוררים גאווה גם בקרב הישראלים — ודאי יותר נוח לפנות אל הבריטים ולהבהיר להם עד כמה ישראל לא בסדר

מאת דפנה ורדי, לונדון

קשה להיות יהודי, זה לא חדש, אך לאחרונה קשה מתמיד, כאשר ישראל מצטיירת בכל אמצעי התקשורת כמעט כאויב האנושות מספר אחד, אולי אחרי ואלדהיים. לא נעים לעבור ברחוב לונדוני ולשמוע אם הרוטנת לעבר בעלה המכה את ילדה: „עוד מעט תתחיל להתנהג כמו ישראלי..."

נראה שאנשי הקהילה היהודית בבריטניה לא מסתדרים בקלות עם הארועים האחרונים בישראל. השלב האחרון היה עצומה עליה חתומים כשישים שחקנים, סופרים, מחזאים, רבנים ואנשי רוח יהודים, המביעים תמיכה מלאה ב„אותם ישראלים הנשארים נאמנים לאידיאל של חברה צודקת". העצומה מביעה דאגה מהארועים האחרונים בגדה וברצועת עזה, אשר הם „תוצאה בלתי נמנעת של הסטטוס־קוו המתמשך בשטחים" והשפעתם של ארועים אלה על החברה הישראלית.

ניסוחה של עצומה זו, אשר התפרסמה בגליון האחרון של השבועון היהודי המקומי „ג'ואיש כרוניקל", מזכיר במשהו את הכיסוי התקשורתי בבריטניה לארועים האחרונים בישראל. בשני המקרים בולטים חוסר האיזון והראייה המוגבלת של התמונה הכללית. מי שלא מכיר את התמונה בכללותה יכול לחשוב, שמדובר בבעיה חברתית ישראלית, שהיא תוצאה של מדיניות ממשלת ישראל. כותבי העצומה שכחו משום מה להתייחס לבעיית האלימות בכללותה.

הרע במיעוטו

אך בהשוואה לתגובות אחרות של הקהילה היהודית המקומית לארועים האחרונים, מודעה זו היתה הרע במיעוטו. בשבועות האחרונים הביעו אחרים מיהודי בריטניה את ביקורתם על מדיניות ממשלת ישראל באמצעי התקשורת המקומיים בצורה מאד חד־צדדית, המעוררת שאלות רבות באשר למטרה אותה הם מנסים להשיג.

קשה לראות את התמונות המחרידות המוצגות כמעט בכל מהדורת חדשות של רשתות הטלוויזיה הבריטיות, ועוד יותר קשה להחליט מה הדרך הטובה ביותר בה אנשי קהילה יהודית מקומית יכולים לעשות בתגובה. אך כל המכתבים למערכת החתומים על־ידי דמויות בולטות בקהילה היהודית הבריטית, המתפרסמים במדורי העתונים היומיים, מעורר שאלות בקשר למטרה אותה מנסים להשיג אותם כותבי מכתבים.

איש אינו מצפה מאנשי קהילה יהודית לצאת עם המגנות אוהדה למדיניות שאינה נח הגנה. אבל התגובה של הקהילה היהודית בבריטניה נראית לעתים כאילו הבעיה היא לא דאגה לנעשה בישראל, אלא חשש להשפעתם של הארועים בישראל על הדימוי של היהודים בבריטניה. אם אותם מכתבים היו נשלחים לעתון ישראלי או אפילו לשגרירות ישראל בלונדון, אולי אפשר היה לחשוב שהמטרה היא דאגה כנה וכוונה להשפיע על הארועים בארץ.

במקרה של הקהילה היהודית בבריטניה נראה, שמקורה של התגובה הוא נסיון להראות לבריטים שלא כל היהודים כל כך נוראים כמו הישראלים. קשה לראות בתגובה כמו זו של יהודי בריטניה נסיון להשפיע על הארועים בישראל, או כוונה להביא בפני ממשלת ישראל את עמדתם או אפילו את ביקורתם למדיניות כפי שזו התבטאה בארועים האחרונים. הדבר היחיד שבלט זו ההתנצלות בפני הבריטים.

מה מותר ומה אסור

כאשר גורמים בקהילה היהודית בארצות־הברית הרגישו שיש להם בעיה עם המדיניות הישראלית, הם כתבו אל נשיא המדינה ושלחו משלחות לארץ להפגש עם חברי־כנסת ושרים. אך בתשעת השבועות האחרונים לא שמעתי כאן על שום נסיון כזה להביע דאגה בפני ממשלת ישראל — במקום זה הדאגה הובעה בפני הבריטים.

ייתכן שתופעה זו מצביעה על הבעיה של יהודי התפוצות בכל הנוגע לישראל. נוח מאד להביע הזדהות עם ישראל כאשר אנחנו נהנים מאהדה עולמית ותרומות חיוביות. אך כאשר יש בעיה, והארועים בישראל אינם בדיוק מעוררים גאווה גם בקרב הישראלים, אז ודאי שיותר נוח לפנות אל הבריטים ולהבהיר להם עד כמה ישראל לא בסדר. בגל האחרון של מכתבים לעתונות הבריטית לא היו הרבה מכתבים שנכתבו על־ידי אזרחים בריטיים מן השורה שאינם יהודים — מרבית המכתבים, אם לא כולם, נכתבו על־ידי יהודים, הן אזרחים מן השורה והן כאלה הקשורים עם ארגונים יהודיים מקומיים.

בתוך הארגונים עצמם, השאלה העיקרית שנשאלה היתה לא איך ניתן להשפיע על הנעשה בישראל, או מה אנחנו יכולים לעשות מכאן במצב כזה בארץ, אלא למי מותר ולמי אסור להביע את דעתו באמצעי התקשורת הבריטיים, ומי יכול לדבר כאדם פרטי או כנציגו של אחד הארגונים.

סבירות יחסית

עיקרו של המחלוקת בעניין זה התעוררה כאשר יו"ר ועדת החוץ של ועד הנציגים היהודים, שהוא הארגון המייצג של יהדות בריטניה, רואיינה במסגרת תכנית הרדיו ברשת „בי.בי.סי". ג'ואן בייקוכס, הקשורה בנוסף לתפקיד זה עם ארגונים רבים אחרים, הביעה את דעתה שכללה ביקורת על מדיניות ישראל. אם להודות על האמת, בניגוד למקרים אחרים בהם שמעתי את הגברת בייקוכס, באותו ראיון היא נשמעה יחסית סבירה. היא לפחות לא השתמשה בהשוואות מתקופת מלחמת־העולם השניה אשר, אודה על האמת, במקרים קודמים עוררו בי חלחלה.

אבל הפעם הנושא עורר סערה בקרב אנשי ועד הנציגים ולאחר שהנושא נדון במספר ועדות — והמובן שכל דיון קיבל כיסוי נרחב בעתונות — הבטיחה ג'ואן בייקוכס להביע בטומכי דעות ביקורתיות.

כאן שוב מתעוררת השאלה, אם זה מה שאנחנו רוצים? האם המטרה היא להשתיק את הביקורת כדי שלא להראות לעולם את המחלוקת בתוך הקהילה היהודית או אולי כדאי היה שקהילות יהודיות, כמו זו שבבריטניה, יעצרו לרגע וינסו להבהיר לעצמן בראש ובראשונה מה הן מנסות להשיג, באמצעות הביקורת או הבעת התמיכה. ואולי, כאשר יקבלו תשובה לשאלה זו, ימצאו גם את הדרכים הנכונות אליהן ניתן להפנות ביקורת זו במטרה להשיג את המטרות שהם מבקשים להשיג.

אם המטרה היא רק להיראות „יפה" בעיני הבריטים, הרי שהדרך הנוכחית היא טובה ונכונה ונכתבים למערכות העתונים המקומיים ועצומות מתאה שיתפרסמו בעתונות המקומית. אבל אם הכוונה היא דאגה כנה, אולי כדאי היה לאנשי הקהילה היהודית הבריטית להקדיש מחשבה נוספת לדרך בה הם מביעים את דאגתם.

שולץ ילחיץ, שמיר יתקפל?

היוזמה האמריקנית הולכת וגודלת מדי יום. אפשר לשמוע את מצפוני הצמיחה. היא אוספת בדרכה אלמנטים חדשים ואלה הופכים אותה, כמובן, ליותר ויותר פרוצדוראלית, על אף הפתיון הראשוני שזרק מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ אל עבר ראש הממשלה יצחק שמיר כשאמר, בוא נעזוב את ענייני הפרוצדורה ונעבור לדבר על המהות.

ההליכה מחדש (וחוזר, אם רוצים) מן המהות אל הפרוצדורה היא בלתי-נמנעת לא מפני ששולץ אינו איש ישר, אלא מפני שלשמיר היה קשה להגיע אל המהות ולכן נאחז בפרוצדורה. חשבו, בעיקר אצלנו, שאם יקבעו במסמרות את כללי ההידברות, זה א. ייקח זמן רב. ישמור על כך שאף צד, ובייחוד ישראל, לא יתומרן להסכים למשהו שאינו רוצה בו. שולץ אמר „מן הפרוצדורה אל המהות", כי רצה להציע תרופה מיידית שתביא לרגיעה בשטחים. שמיר אמר „כן" והנה המהות עוברת לאטה, כמעט מעצמה, לפרוצדורה, כי בלי לוח זמנים, „ארוע בינלאומי" וכו' אי-אפשר.

כששולץ אמר „בואו נדבר מהות", קפץ שמיר על ההצעה כמוצא שלל רב. לא מפני שהוא משתוקק לדבר על המהות — הוא הרי לא רוצה לוותר על אף שעל וזה פירוש הדיבור על המהות. הוא גם האחרון שייכנס למו"מ כך סתם, בלי שיכניס באמצעים פרוצדורליים שלא יכפו עליו דבר בניגוד לרצונו. שמיר קפץ על הצעת שולץ מפני שחש לא בנוח מן העובדה, שהוא מוצג כאיש הלאווים, שהתנגדותו לוועידה הבינלאומית גרמה לקפאון הממושך שבו שרוי התהליך המדיני. גם הוא חש את לחץ המהומות בשטחים. שולץ הקל עליו בכך שחדל לדבר על ועידה בינלאומית ולעומת זאת ביסס את השלב הראשון של יוזמתו על תוכנית האוטונומיה. אמנם — אולי אמר שמיר לעצמו — אין סיכוי שערביי השטחים יתפשרו היום על אוטונומיה נוסח קמפ דייוויד, אבל אני לפחות את יחסי עם שולץ, קרי: ארה"ב, הצלתי.

אך מאז שמיר אמר „כן", קרו שני דברים. הוא הותקף על-ידי אריאל שרון ודוד לוי מבפנים, ושולץ החל מפליג מן המהות אל הפרוצדורה, מבחוץ. שתי המגמות גרמו לו להתחפר שוב, כפי שהיה צפוי בכל מקרה. הרי ברור ש„מהות" לפי שמיר אינה המהות של וושינגטון ובוודאי שאינה המהות כפי שרואים אותה אפילו המתונים ביותר במחנה הערבי.

כשהיה מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין בוושינגטון, לפני הזמנת מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, אכן דיבר אתו שולץ על יוזמתו באופן כללי ביותר. שולץ לא הזכיר אז עדיין „ארוע בינלאומי", שעלה רק יותר מאוחר, בשיחות בירושלים עם השליח האמריקני המיוחד ריצ'רד מארפי. שולץ גם לא אמר אז, שהמו"מ על הסדר הקבע יתחיל בתאריך קבוע, בלי קשר לסיום או אי-סיום המו"מ על הסדר הביניים. שולץ בוודאי עוד לא דיבר אז אם כי ברור מאליו שכבר חשב, תמיד חשב — על „שטחים תמורת שלום".

רובינשטיין מצדו הבהיר לשולץ, שיש שתי נקודות ששמיר עומד עליהן: האחת — אם מדובר בהצעה המבוססת על תוכנית רייגן, שמיר לא יוכל להסכים לה. השניה — שמיר יהיה מוכן לשקול ולקיים כל הצעה ובלבד שתתבסס על הסכמי קמפ דייוויד.

הפער בין עמדה זו ובין היוזמה האמריקנית כפי שהתגבשה עד כה, הוא ניכר. כך נראית היוזמה האמריקנית נכון לשעה זו:

★ המגעים ייפתחו על-ידי „ארוע בינלאומי" כלשהו, מעין ועידה בינלאומית בלי סמכויות. אפשרות אחת: מזכ"ל האו"ם ישלח הזמנות לחמש חברות מועצת הבטחון ולצדדים, ומי שיבוא, יבוא. אפשרות שניה: רייגן וגורבצ'וב, במפגשת הפיסגה שלהם במוסקווה, יזמינו את חוסיין, שמיר ומובארק לארוע הפתיחה.

★ פתיחה במגעים דו-צדדיים, שימשכו חצי שנה, להסדר ביניים (אוטונומיה).

★ במו"מ על הסדר-הביניים תציע ארה"ב מתן שליטה לתושבי השטחים המוחזקים על חייהם, כשהכוונה היא להעברת השליטה לידיהם על הקרקע ומקורות המים, והקמת משטרה. (בשיחות האוטונומיה הוסכם על הקמת „כוח משטרה מקומי חזק". בעיית הקרקעות ומקורות המים היתה שנויה במחלוקת).

★ במהלך תקופת המו"מ על הסדר הביניים יתקיים „תהליך" בחירות כלשהו בשטחים המוחזקים לקביעת „רשות המעבר" (במינוח הקודם: המועצה המינהלית של האוטונומיה), שתתחיל לשלוט בשטחים, מיד עם יישום הסדר הביניים.

★ הליכי מו"מ מקבילים יתקיימו עם סוריה.

★ ייקבע מראש מועד מוסכם, שבו יחל המו"מ על הסדר הקבע. המועד המוסכם יחול סמוך לתום תקופת ששת החודשים של המו"מ על הסדר הביניים ולפני תחילת יישומו (שולץ מדבר על דצמבר 1988). משמעות הדבר — אם המו"מ על הסדר הביניים (האוטונומיה) יחרוג אל מעבר למחצית השנה, ייפתח המו"מ על הסדר הקבע במועד שנקבע מראש, בלי שים לב לכך.

★ המו"מ על הסדר הקבע ייפתח בידיעה, שמדובר בשטחים תמורת שלום.

אין ספק, זו יוזמה מביכה לשמיר. כשהוא אומר אוטונומיה, הוא מתכוון לאותו יצור שאגאלי, כפי ששמעון פרס אמר פעם, שבו התושבים מרחפים מעל לשטחים. הוא גם רוצה שהאוטונומיה הזו שהוא מתכוון אליה תימשך — כפי שכתוב בהסכמי קמפ דייוויד — חמש שנים, ושהמו"מ על הסדר הקבע יחל רק בתום השנה השלישית לאוטונומיה. הוא אמנם אמר, שיהיה מוכן להתאמות הנובעות מהצטרפות למו"מ של המלך חוסיין, שאינו חתום על הסכמי קמפ דייוויד. אבל הוא התכוון להתאמות מועטות וחסרות משמעות, לא לשינויים מרחיקי — לכת. האם יתנגד בתוקף? האם יילך נגד שולץ ונגד אמריקה?

שולץ ממהר עתה. „אנו מחפשים שינוי מהיר בתנאים המדיניים בגדה המערבית ובעזה", אמר בשבוע שעבר. הוא מנסה, לכן, תוך כדי גיבוש יוזמתו, לתת קצת לירדן וקצת לישראל. אך, כאמור, ככל שהוא מתקרב יותר לנושאי המו"מ, הוא נעשה יותר „פרוצדוראלי" ופחות מתקבל על הדעת, מבחינת שמיר. שיא ה-Faux Pas שלו — מבחינת שמיר, כמובן — הוא אמירתו „שטחים תמורת שלום". זו הטריפה שבטריפה.

כשהביטוי הגס הזה הוזכר בנאום הנשיא רייגן ב-1.9.82, הנאום בו פירט את „יוזמת רייגן", שללה זאת ממשלת הליכוד מכל וכל. בינתיים התגלגלו העניינים כך, שתוכנית רייגן עוד תיחשב נוחה לליכוד, לעומת לוח הזמנים שמציע שולץ עתה. לפחות רייגן דיבר על האוטונומיה כעל תקופת מעבר שתימשך חמש שנים. שולץ היום לא נוקב במועד, אך ברור שכוונתו היא לתקופה של פחות מחמש שנים (יש אומרים ארבע או שלוש). אגב, מה שנקרא בשעתו „תוכנית רייגן", גובש על-ידי מזכיר המדינה שולץ. הוא בדיוק יודע על מה הוא מדבר כשהוא נותן עכשיו לוח זמנים ואומר שהמו"מ על מעמד הקבע של השטחים יתבסס על הרעיון של „שטחים תמורת שלום".

השאלה הגדולה עתה היא עד כמה מתכוון שולץ לפעול למימוש היוזמה שלו. מצד אחד, הוא עומד לסיים בקרוב את תפקידו, אין לו מה להפסיד ולכן אולי יילך הפעם עד הסוף. הוא כבר הודיע, שגם אם הנשיא הבא יהיה רפובליקני, הוא לא יכהן כמזכיר המדינה תקופה נוספת. כלומר, אין לו מחוייבות לאיש והוא יכול לפעול להרגעת השטחים לפי ראות עיניו. לפי גירסה זו שולץ לא יוותר לשמיר ויפעל באמצעים העומדים לרשותו כדי לכפות עליו הסכמות. מצד שני, שולץ אינו איש הכפאה, הכופה פתרונות. „הוא לא הטיפוס המאיים", אמר עליו דיפלומט ישראלי. לחץ לא מתאים לאורחותיו, וגם לא, בסופו של דבר, לוח זמנים כה מואץ. פרט לכך, הוא מבין שלחיצה חזקה מדי עלולה לגרום לתגובות פוליטיות בלתי צפויות, בישראל, בגלל הקו החוצה את הממשלה ואת העם.

שולץ מקיים עתה סדרות דיונים והתייעצויות עם חברי קונגרס, הוא שמע דיווחים מפורטים משליחיו באזור פיליפ חביב וריצ'רד מארפי. הוא יגבש סופית את דרך פעולתו בעקבות שיחותיו עם שוורדנאדזה במוסקווה. נראה, שרק כאשר יבוא לאזור, בשבוע האחרון של פברואר, יידע — ויידעו גם אנו — מהו השביל שבו יילך ואיך בכוונתו לפעול כדי להגיע להישגים.

בינתיים התמונה בארץ היא, שהמערך בראשות פרס מוכן להיענות לכל הצעה ששולץ מעלה ובעצם אפילו מתפלל ששולץ יעמוד מאחורי הצעותיו ויהיה מוכן לפעול בנחישות לקידומן. שמיר לחוץ מבחוץ ומבפנים והוא חוזר על נימוקיו הידועים עד לזרא. יש במצבו איזה מין אבסורד: גם אם היה רוצה לגלות מעט גמישות, ונדמה שהוא עצמו היה מוכן לעשות זאת, כי הוא מחשיב ביותר את הידידות עם ארה"ב, — אוי מפלגתו ובראש ובראשונה אריאל שרון, לא יתנו לו לעשות זאת. אך אילו שרון היה עומד בראש הליכוד, אין ספק שהוא היה מוכן להרחיק לכת בוויתוריו. אולי היה מרחיק לכת עד כדי כך, שהיה מקפיץ את המערך, לא מפני שהוא אוהב את האמריקנים. הוא שונא אותם. אלא מפני שהוא עוד מחפש ריהביליטציה למלחמת לבנון ומהי יותר ריהביליטציה מאשר להביא את השלום.

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

„שטחים תמורת שלום" — הנוסח המדוייק

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ נפגש עם שלושה מנהיגים יהודיים בולטים, יו"ר ועידת הנשיאים מוריס אברם, ראש איפ"ק רוברט אשר ומאקס פישר, והודיע להם שהוא נחוש בדעתו לממש את היוזמה האמריקנית במזרח-התיכון וכי הוא שם את כל יוקרתו על הקלף הזה. בסוף השבוע שעבר פורסמו גם דברים שאמר בהרצאה סגורה בפני המועצה ליחסי חוץ בוושינגטון, שם דיבר בראשונה על „שטחים תמורת שלום".

במשרד החוץ התקבל הנוסח המדוייק של דברי שולץ בפני המועצה. הרי הדברים, בנקודות הקריטיות (כל ההדגשות שלי — ד.ש.):

1. „אנו מעוניינים בשינוי מהיר בתנאים המדיניים בגדה המערבית ובעזה, שיכלול דברים כמו שליטה על חיי היום-יום שלהם כגון (שליטה על) הקרקע, המים ומשטרה".
2. „ישנן אפשרויות חשובות שניתן לעבדן תוך זמן קצר יחסית — כמו, למשל, תקופת חצי שנה מעת נקישת הגונג, כביכול, — שכאשר ייושמו, על-ידי רשות מעבר, שתתקבל באמצעות סוג כלשהו של תהליך בחירות, הם יעשו את השליטה על החיים בגדה המערבית ובעזה שונה לגמרי באופן מיידי".
3. „חשוב, חיוני, לקבוע מועד ודאי, שעליו יוסכם, שבו מגעים אלה (על מעמד הקבע) יתחילו. ומועד ודאי זה לא יפגר הרבה אחרי תום תקופת ששת החודשים, ויקדים את היישום המעשי של מה שהוסכם עליו במשך ששת החודשים, כך, שהמו"מ המעשי על מעמד הקבע יתחיל במהירות".
4. „המגעים על מעמד הקבע יתנהלו במסגרת הידיעה המוקדמת, שהוסכם, כי יהיה בתמונה זו הרעיון של שטחים תמורת שלום".

בצדודית נמוכה

ההכנות לשיגור המשלחת הדיפלומטית הישראלית לברה"מ נמשכות בקצב איטי עד לא קיים. מה שקורה עכשיו בשטחים עלול לגרום למוסקווה לא לרצות אפילו לנגוע בישראל. מעדיפים להמתין עד לבואו של שולץ ממוסקווה, עם מחשבות יותר ברורות על עמדותיה כלפי יוזמתו. מרכרים על שיגור המשלחת הישראלית, כנראה בדיסקרטיות הראויה, באמצע מארס.

את מי שבוחרים — בוחרים

השר יוסף שפירא שאל השבוע בישיבת הממשלה את ראש הממשלה יצחק שמיר מה עושה הממשלה כדי להסביר ליהודי חו"ל מה שקורה בשטחים — מול דיווחי כלי התקשורת — כדי למנוע סחף.

שמיר: „מה שמדווחים פה נשמע בגולה ומה שמזיק מזיק. יש נציגויות מוסמכות העוסקות בהסברה".

לא שהתשובה רבת-ההשראה היא לא בסדר. הרבה טאוטולוגיות כאלה הן פשוט נכונות: מה שמועיל מועיל, מה שיפה יפה, מה שמכוער מכוער, מה שמרגיז מרגיז, מה שנעים נעים, מה שעושים עושים, את מי שבוחרים בוחרים.

עדיין אקטואלי

ממאמרו של אנתוני לואיס „יהודי ארה"ב מגלים את הפלשתינים", המתפרסם ב„הראלד טריביון" ליד הקריקטורות המובאות כאן, אני למדה, שספרו של דוד גרוסמן „הזמן הצהוב" מתפרסם ב„ניו-יורקר" בהמשכים. החלק הראשון התפרסם ביום ב' לפני שבוע, והשני שלשום.

מדכאה או מקדמת

שתי קריקטורות שהתפרסמו ב„הראלד טריביון" ביום ב' לפני שבוע. בראשונה נראה חייל צה"ל כותב על הלוח:

שאלה: איך מדכאה ישראל את הלאומיות הפלשתינית?

תשובה: בכות, עוצמה ומכות.

בשניה נראה יאסר ערפאת כותב על הלוח:

שאלה: איך מקדמת ישראל את הלאומיות הפלשתינית?

תשובה: בכות, עוצמה ומכות.

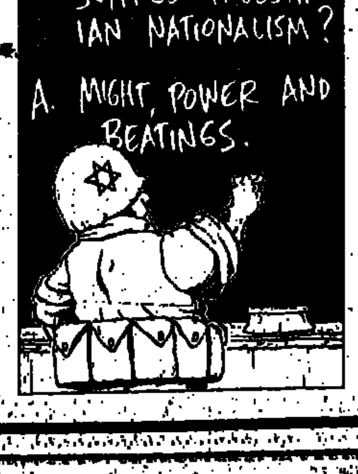

רשות הקורא

דו"ח מסוכן

בימים אלה מגישה ועדת ששינסקי את הדו"ח שלה, לגבי רפורמות במשק הישראלי, למשרד האוצר. תוכנית זו, יש בה הרבה מלל — והרבה מים. הרבה רעיונות והרבה שגיונות ושגעונות. ברור לכל, כי מי שחיבר או תמך את המלצות הוועדה אינו יכול להיות אוהב הפועלים. הוא לבטח יציג עצמו כאוהב המדינה ואיש הממלכתיות.

מי שרוצה להטיל מס על קרנות ההשתלמות, מי שרוצה לבטל את קיצבאות הביטוח הלאומי ולהעבירן למשכורת הבעל כתוספת הכנסה נטו, ומי שרוצה לבטל פטורים על שעות נוספות במשמרת שנייה ושלישית — או שאיננו שפוי או שהוא מסוכן, או שניהם גם יחד. ועדה זו רוצה להטיל מס על תוכניות חיסכון לטווח ארוך. מה הרעיון האווילי הזה?

הגרוע מכל יהיה, אם מישהו יקח ברצינות את התוכנית הזאת.

ההסתדרות גם היא אינה מפגינה את כל כוחה נגד רעיון העיוועים, וגמגום מצידה ייחשב כהודאה בכישלון.

יצחק קפלן, תל-אביב

כשהנשיא מתבייש

כשקראתי את הכתבה „למען יאריכון ימיך" („על המשמר", 10.02.88) בכיתי. נזכרתי במשפחתי שהושמדה, פיסית, ב-1942, ובלבי חשבתי אולי טוב שהושמדו אז — כי היום הם כבר היו זקנים וכנראה היו צריכים לעבור את הגיהנום במחלקות הגריאטריות, שם מניחים לזקנים המרותקים למיטותיהם או לכסאות גלגלים להיות שרויים בהפרשותיהם, ובסירחון בלתי נסבל. זה הרי לא רק השמדה פיסית — זאת השפלה נפשית והשמדה כללית!) אלא שמאז עשו את זה גויים אנטישמיים, פסיכופאתים, חיות דו-רגליות.

ומי עושה כדבר הזה במדינתנו — איש עם כיפה שחורה על ראשו וחיוך ציני על פרצופו. אדוני שר האוצר, כשאתה קם בבוקר, נכנס לשירותים ואחר-כך מתרחץ ואוכל ארוחת הבוקר — אתה לא חושב על האומללים במחלקה הגריאטרית [illegible]. מי צריך אותם, את הזקנים האלה בלי השיניים וחסרי האונים. הם הרי לא ייצאו להפגנות. השכחת שהאוצר הכי גדול והחשוב ביותר זה בן האדם מיום היוולדו ועד יום מותו?

כבוד הנשיא, אמרת שהינך מתבייש ושזה „לא תרבותי". מדוע לא אמרת שזה אכזריות? ואילו רעיית הנשיא, הגב' הרצוג, אמרה לפני שבועיים מעל מסך הטלוויזיה שהיא רוצה לדאוג לניקיון של ארצנו. גברת הרצוג הנכבדה — מאוחר מדי! מאוחר מדי! הרפש ליכלך כבר את הנפש, וזה אי-אפשר לנקות.

ומה חושבים על זה הפסיכולוגים, הפסיכיאטרים, הפדגוגים והסוציולוגים? האם באמת הכל אבוד? (ואולי כדאי לעשות כמה בדיקות מוח (E.E.G)?

ישנו — מר נסים מצא פתרון — מקל צורי הריתוק, והכל יסתדר. אוי למטופל אם המטפל בו עובד בגלל צרריתוק. ידו של המטפל קרה ויבשה, במקום ליטוף חם וטיפת רגש אנושי. הרחוק נגיע עם המקל... אילו צודק אריק איינשטיין: „הו ארצי מולדתי, את הולכת פייפר"?

אתה, כבוד הנשיא, מתבייש. אני כבר לא מתביישת — אני מתייאשת.

רחל מוריץ, בת-ים

פרס כזה

קשה מאוד לשכוח את חלקו ואת אחריותו של פרס למבוי הסתום בו נמצאת כיום ישראל. עם זאת, מתאמץ כיום כל אדם שפוי להתגבר על כך ולתמוך בו במאבקו נגד סרבני השלום, ובמאמציו להגיע להידברות למען השלום. אולם עמידתו הבוטה נגד אש"ף — האויב המוגדר והיחיד שאיתו יש לנהל מו"מ, ושבלעדיו לא יקום ולא יכון שלום — מקשה שוב ושוב על התמיכה בו.

השבוע שמענו את פרס אומר „בשפונה המחבלים של אש"ף יהיו אנשים שידיהם מגואלות בדם". את זה אומר אדם היושב בממשלה בה מכהן אריק שרון, שידיו מגואלות בדם פלשתיני מימי „הפסיפיקציה" ברצועה, דרך מלחמת לבנון הנוראה, ועד חלקו בהצתת מרעום ההתקוממות הנמשכת בעצם הימים האלה.

איך נוכל לשאת את העמדה הדו-פרצופית הזאת? איך אפשר להאמין שפרס כזה מסוגל להוביל אל השלום?

דב ירמיה, נהריה

בחירה אוטומטית

כבוד הנשיא כנראה מאוהב בתפקידו ומעוניין בעוד קדנציה. זכותו כאזרח לעשות זאת, אולם נשאלת השאלה האם במשטר דמוקראטי נבחרים לתפקידים כאלה אוטומטית? האם אין במדינה אישים בעלי רמה מכל התחומים, הראויים לעמוד לבחירה זו ולכבוד עבור שליחותם למען המדינה בעבר, כמו לובה אליאב, למשל, שתרומתו למדינה רשומה כבר בדברי הימים.

חיים חצורי, אילת השחר

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

ועדת ששינסקי

„מסקנותיה של הוועדה הטילו רעש במדינה" (ש"י עגנון)

מהפיכת המיסים של ששינסקי

● מירב התוספות של 7־8 אחוזים לבעלי הכנסה חודשית שבין 1,500־5,000 ש"ח ● סף המס יעלה מ־764 ל־1,000 ש"ח לנשוי שאשתו אינה עובדת: מ־529 ל־764 ש"ח לגבי יתר הנישומים ● ההמלצות מאזנות את מתן ההטבות באפריל 1985 לעשירונים העליונים ● חיוב במס של הפרשות המעביד לקרן השתלמות, תוך גילום מלא לגבי עובדי הסקטור הציבורי ● מס של 25% על רווחי הבורסה או 35% על בעלי-עניין בעת המימוש ● מיסוי כל סוגי רווחי ההון ● קיצבאות ילדים צריכות להינתן על בסיס אוניברסלי ומהוות חלק משיטת המיסוי המחיר: ● ביטול הטבות כפולות בחיסכון ● ביטול הפטור לקרנות השתלמות ● ביטול ההטבות לחיילים משוחררים, סטודנטים, עולים חדשים, עבודה במשמרות, הנחות מעבידים — ריבית, מתנות, ארוחות ● ביטול הקלות לחיפושי נפט, הפקת סרטים, מחקר ופיתוח ● ביטול הטבות לתושבי אזורי פתוח ● ביטול חוק אילת ● התחשבות בתשלומי העברה לצורך מיסוי אם יש הכנסות נוספות בקיצבאות הביטוח הלאומי ושל משרד הביטחון ● עלות הרפורמה — 740 מיליון ש"ח, הכנסות מהרפורמה — 740 מיליון ש"ח

...פעם אחת הוצרכה המדינה לממון, וממון אינו מצוי, ואפילו כדי לשלם לפקידי המדינה שנוטלים תמיד שכרם מראש, ועכשיו הגיעו לידי כך שאין בידי המדינה לשלם להם אפילו באיחור זמן ויש לחוש שמא יכריזו שביתה, כדרך שעשו מורי בתי הספר, ונמצאת כל המדינה בלא פקידים...
„נכנסו גדולי המדינה עם נבחרי העם לישיבה דחופה לבית שפתותיים, הוא בית המורשים, שכל שאלות המדינה נחתכות שם. ישבו ודנו היאך להציל את המדינה ובאו לידי מסקנה שצריכים לעשות דבר. ולא סתם דבר אלא דבר של ממש. לא זזו משם עד שהסכימה דעת הרוב להרכיב ועדה של מומחים שיבדקו את המצב. הרכיבו את הוועדה ממיטב הכלכלנים שבמדינה וצירפו להם ממיטב הסטטיסטיקונים. החרימו בית אחד לשם הוועדה. באה וקבעה את ישיבתה ובדקה את הדברים לכל פרטיהם. לא היו ימים מרובים עד שהביאה תוצאות חקירותיה...
„מסקנותיה של הוועדה הטילו רעש במדינה. דברים שבעל-פה ומכתבים בעתונים עשו את המדינה כמרקחה..."
(ש"י עגנון, „פרקים של ספר המדינה", פרק רביעי: על המסים)

עיקרי ההמלצות

· שיעורי המס והשפעתם על ההכנסה הפנויה

להלן טבלת שיעורי מס ההכנסה שאנו מציעים בהשוואה לשיעורי המס הקיימים היום, וכן נקודות הזיכוי הכלליות במחירי דצמבר 1987:

טבלה 1. שיעורי מס ההכנסה ונקודות הזיכוי הכלליות המוצעים והקיימים היום

לפי הרפורמה המוצעת: תקרת ההכנסה החודשית (ש"ח)	לפי הרפורמה המוצעת: שיעור המס השולי ב-%	המצב הנוכחי: תקרת ההכנסה החודשית (ש"ח)	המצב הנוכחי: שיעור המס השולי ב-%
1,040	20	1,040	20
1,400	25		
2,000	30	1,710	30
2,700	35	2,450	35
3,600	40		
4,500	45	3,800	45
4,500 ומעלה	48	3,800 ומעלה	48

שווי נקודת זיכוי בדצמבר 1987 הוא 47 ש"ח לחודש.

	נקודות זיכוי*): לפי הרפורמה המוצעת	המצב כיום
נשוי שאשתו אינה עובדת	4 1/4	3 1/4
נשוי שאשתו עובדת	3 1/4	2 1/4
רווק/רווקה	3 1/4	2 1/4
אשה נשואה (בחישוב נפרד)	3 1/4	2 1/4

*) זמן הראוי לעדכן את תקרות ההכנסה ונקודות הזיכוי לפי השינויים במדד המחירים לצרכן מדי חודש. משיעורי מס אלה, ועל-פי מספר נקודות הזיכוי נגזרים ספי המס המתוארים בטבלה 2.

טבלה 2. סף מס מוצע ונוכחי (ש"ח לחודש)

	סף המס: לפי הרפורמה	המצב כיום
נשוי שאשתו אינה עובדת	1,000	764
נשוי שאשתו עובדת	764	529
רווק/רווקה	762	529
אשה נשואה (בחישוב נפרד)	764	529

סף המס יעלה אפוא בעקבות הרפורמה המוצעת ב-235 ש"ח בערך. כן ניתן לראות מטבלה 1 שתחול ירידה משמעותית של שיעורי המס השוליים בכל ההכנסות הנמוכות מ-4,500 ש"ח. למשל, שיעור המס השולי ברמות הכנסה שבין 1,040 ל-1,400 ש"ח יורד מ-30 ל-25 אחוזים; ברמות הכנסה שבין 2,450 ל-2,700 יורד המס השולי מ-45 ל-35 אחוזים וכן הלאה.

הקטנת שיעורי המס והגדלת מספר נקודות הזיכוי יתבטאו, כמובן, בעליית ההכנסה הפנויה. תוספות להכנסה נטו ברמות הכנסה שונות עבור נשוי עם שני ילדים שאשתו אינה עובדת מתוארות בטבלה 3.

טבלה 3. תוספות להכנסה נטו בעקבות הרפורמה המוצעת*)

הכנסה חודשית לפני מס	ההכנסה החודשית נטו: לפני הרפורמה	ההכנסה החודשית נטו: אחרי הרפורמה	התוספת החודשית להכנסה נטו: בשקלים	התוספת החודשית להכנסה נטו: ב-%**)	שיעור המס הממוצע באחוזים: לפני הרפורמה	שיעור המס הממוצע באחוזים: אחרי הרפורמה
600	694	694	0	0.0	−15.7	−15.7
800	887	894	7	0.1	−10.9	−11.8
1,000	1,047	1,094	47	4.5	−4.7	−9.4
1,500	1,356	1,466	110	8.1	9.6	2.3
2,000	1,691	1,816	125	7.4	15.4	9.2
2,500	1,990	2,141	151	7.6	20.4	14.4
3,000	2,265	2,451	186	8.2	24.5	18.3
4,000	2,808	3,041	233	8.3	29.8	24.0
5,000	3,328	3,576	248	7.5	33.4	28.5
6,000	3,848	4,046	198	5.1	35.9	32.6
7,000	4,368	4,516	148	3.4	37.6	35.5
8,000	4,888	4,986	98	2.0	38.9	37.7
9,000	5,383	5,456	73	1.4	40.2	39.4
10,000	5,903	5,976	73	1.2	41.0	40.2

*) לנשוי עם שני ילדים שאשתו אינה עובדת. הסכומים המופיעים בטבלה כוללים את קיצבאות הילדים וכן ביטול הדרגתי של נקודות הזיכוי, או לחילופין, תוספת מס של 5 אחוזים ברמות הכנסה שבין 5,000 ל-9,000 ש"ח לחודש (ראה להלן פרק ה).

**) התוספת באחוזים היא כיחס להכנסה נטו לפני הרפורמה המוצעת.

במקביל להעלאת סף המס, שהוא ההיבט החשוב ברמות הכנסה נמוכות, יש ברפורמה המוצעת תוספות משמעותיות להכנסה נטו. מירב התוספות חלות ברמות ההכנסה שבין 1,500 ש"ח ל-5,000 לחודש והן יתבטאו בשיעורים שבין 7 ל-8 אחוזים. בתחום הכנסות זה נמצא חלק נכבד מכוח העבודה. המיומן של המשק והרפורמה תיצור עבור עובדים אלה תמריץ חיובי לפעילות כלכלית.

המלצות הוועדה באות, כזכור, בעקבות הורדת שיעורי המס שבוצעה באפריל 1987. טבלה 4 מציגה את ההשפעה המצטברת של שתי הרפורמות.

העורך הכלכלי: צבי טימור

עקרונות כלליים לרפורמה

להלן יפורטו אחד לאחר מספר עקרונות כלליים שהינחו את הוועדה ושלאורם גיבשה את המלצותיה. עקרונות אלה הם:

1. הרחבת בסיס ההכנסה והקטנת שיעורי המס.
2. פרוגרסיביות.
3. בסיס הכנסות ריאלי.
4. שוויון בין נישומים שווים.
5. השגת יעדים באמצעות תקציב המדינה.
6. המשפחה כתור יחידת המיסוי.
7. הטלת חובת דיווח כללית.
8. עקרון אי החלה רטרואקטיבית.
9. שמירה על יחס נאות בין המס המוטל על יחידים ובין המס המוטל על חברות.
10. שמירה על האיזון התקציבי.

הרחבת בסיס ההכנסה והורדת שיעורי המס.

בסיס הכנסה רחב, הכולל את כל סוגי ההכנסות מכל המקורות, מאפשר לממשלה להשיג את ההכנסות הדרושות לה לפעולותיה בעזרת שיעורי מס נמוכים. לעומת זאת, שיעורי מס גבוהים יוצרים פער בין עלות העבודה למעביד ובין ההכנסה נטו לעובד ומקטינים את התמריץ לעבודה ולהגדלת הפריון. פטורים והטבות החלים על סוגי הכנסות מיוחדים יוצרים שיעורי מס אפקטיביים שונים. קיומן של הכנסות שוות לפני מס אבל שונות לאחר מס מעוות את השיקולים הכלכליים ואת יעילות הקצאת המשאבים במשק. עקב כך מתבצעות השקעות בהון ונוצרת תעסוקה של עובדים בענפים או במקצועות שהתמורה שהם מביאים למשק, בניגוד לזו שהם מביאים לפרט, נמוכה מאשר בענפים או במקצועות אחרים.

שיעורי מס שונים על הכנסות מהון יוצרים שיעורי רווחיות מלאכותיים ומכאן נובע חוסר יעילות בהקצאת המקורות בין סוגי השקעות שונים. שיעורי מס שונים על הכנסות מהון לעומת הכנסות מיגיעה אישית יוצרים עיוות בהחלטות בין תצרוכת לחיסכון ולגבי הרצון לעבוד. כיוון שההכנסות מיגיעה אישית ומהון אינן מתחלקות באופן שווה בקבוצות ההכנסה השונות, שיעורי מס שונים על הכנסות מהון ומעבודה גם משפיעים על הפרוגרסיביות הכוללת של מערכת המס ועל התחלקות ההכנסות לאחר מס.

פרוגרסיביות („צדק") מקובל עלינו עקרון הפרוגרסיביות במס הכנסה, דהיינו העיקרון שתשלומי המס יגדלו בשיעור יחסי גבוה יותר משיעור עליית ההכנסה, כך שאחוז המס מן ההכנסה יעלה עם רמת ההכנסה. אנו סבורים, שמערכת כזו פועלת לחלוקה צודקת יותר של נטל המס. הפרוגרסיביות של מערכת המס מושגת באמצעות מערכת זיכויים מהמס ובאמצעות שיעורי מס שוליים העולים עם ההכנסה. בהקשר זה ראוי להבחין בין פרוגרסיביות לכאורה ובין פרוגרסיביות למעשה. ההבחנה היא בין טבלת שיעורי המס הקבועה בחוק לגבי הכנסה חייבת ובין שיעור המס האפקטיבי כאשר מובאת בחשבון התפלגות הפטורים, ההטבות והוצאות המס לפי רמות ההכנסה. מידת הפרוגרסיביות של זיכויים וניכויים שונים תלויה בנתאם הקיים במשק בין סוג הזיכוי או הניכוי ובין רמת ההכנסה. התפלגות כלל הוצאות המס בישראל היא פרוגרסיבית במידה ניכרת. מי שנהנה מהטבות המס הם דווקא עשירוני ההכנסה הגבוהים. לדעת מומחים, העשירון העליון בישראל נהנה לבדו מ-40 אחוזים בערך מהוצאות המס. בעוד ששלושת העשירונים התחתונים אינם נהנים מהוצאות אלה כלל. ביטול חלק ניכר מהוצאות המס יביא אפוא להגדלה משמעותית של הפרוגרסיביות האפקטיבית של מערכת המס. (המשך תרשים)

פרופ' איתן ששינסקי, יו"ר הוועדה

יורם גבאי, מרכז הוועדה

טבלה 5. השפעת הרחבת בסיס המס על ההכנסות ממסים (במיליוני ש"ח. במחירי דצמבר 1987)

הנושא	תוספת ההכנסה לאחר הפעלת הרפורמה: בשנה הראשונה	בשנה השנייה	בטווח הארוך
רווחי הון מניירות ערך הנסחרים בבורסה	190	190	190
הכנסות אחרות מהון	58	115	230
הפרשות סוציאליות	0	15	344
קרן השתלמות (מחצית הסכום)	88	88	88
אזורי פיתוח (מחצית הסכום)	50	50	50
רכב צמוד	15	15	15
הנחות מעבידים (ריבית, מתנות וארוחות)	67	67	67
עבודה במשמרות	39	39	39
הוצאות רפואיות	25	25	25
חצי נקודת זיכוי לילדי אשה עובדת	57	57	57
קיצבאות הביטוח הלאומי	37	37	37
חיילים משוחררים	13	13	13
עולים חדשים	23	23	23
קיצבאות משרד הביטחון (להוציא קיצבאות נכירות)	16	16	16
תרומות	5	5	5
סטודנטים	16	16	16
סרטים, נפט, מחקר ופיתוח	10	10	10
סך הכל שוטף	709	781	1,325
העברה משנה שנייה לראשונה	37	41	
סך הכל לאחר העברה	748	740	1,325

ראויות לגישה אוהדת

בניגוד לרפורמת המיסוי הקודמת, המלצות ועדת ששינסקי יוצרות ממבט ראשון רושם חיובי. הן ממליצות, לראשונה, על מיסוי כל סוגי רווחי ההון ומיסוי רווחי בורסה, שעד כה היו פטורים ממס. מלבד המשקל של מיסוי זה אומנם יבוא לידי ביטוי רק בשנים הבאות, אך כל מבער מתחיל בצעד קטן [illegible] [illegible]

ערוץ ראשון

מאת דורית גפן

קריאה מתוך כאב

הופעתה של סמדר הרן, שבעלה ושני ילדיה נרצחו באכזריות נוראה בהתקפת מחבלים בנהריה, ריגשה אותי מאד. איך אפשר להתגבר על אסון נורא כזה, על טראומה אכזרית כזאת, ולשמור לא רק על שפיות הדעת, אלא גם על ערכים אנושיים, ועל רגישות גם לסבל של האחרים, כאשר הסבל האישי שלך כל כך חריף, כל כך כואב.

סמדר הרן – גישה אנושית

איני חושבת שמישהו יכול לשפוט את בני המשפחות של קורבנות פיגועי המחבלים המרבים על נקם. אך דווקא מול ההתארגנות של אותם נפגעים, והעמדות הקיצוניות שחלק מהם נוקטים בשאלות האקטואליות הקשורות בין היתר לפתרון הבעיה הפלשתינית, בולטים עוד יותר הדברים הבלתי שיגרתיים שהשמיעה סמדר הרן בתוכניתו של רם עברון „זה הזמן".

היכולת שלה, כאשה פגועה שאיבדה בעל ושני ילדים, להכיר גם בכך, שאם פלשתינית שאיבדה גם כן את יקיריה אינה כואבת פחות ממנה, מאמתת את דבריה לגבי גישתה האנושית. קריאתה אל הפלשתינים ואל הישראלים להתגבר על אותו מחסום נורא וכבד של שכול וכאב, שגרמו אלה לאלה, ולהתחיל בהידברות כדי להגיע למטרה העיקרית, לשלום, עדיפה לדעתי על עשרות קריאות של פוליטיקאים ואנשי ממשל. דווקא אשה כזאת, שאיתרע מזלה והיא נכנסה למעגל הדמים הנורא הזה, ונפגעה ממנו בצורה כה אכזרית, יכולה אולי בקריאתה לשפיות הדעת לפרוץ את מעגל הדמים המכושף, שבו נמצאים שני העמים.

הנקם והזעם, והרצון להיפרע מאלה שגרמו לך סבל והרסו את חייך, הם תחושות טבעיות ואנושיות, אך אין בהם כדי לשים קץ לאותו סחרור של מעגל דמים. אדרבא, הן רק מאיצות אותו.

אפשר, כאמור, להבין ללבם ולרגשותיהם של משפחות הנפגעים מפעולות הטרור, ולא מהם יש לדרוש דווקא את שפיות הדעת. אך כאשר שומעים את סמדר הרן, על רקע האסון והסבל שלה — מתחזקת התקווה, כי אולי אפשר יהיה לשים קץ לסבל ההדדי, ולחסוך מאנשים אחרים את הסבל הנורא שנגרם לסמדר הרן ולרבים אחרים.

קלפים חזקים

בחירה נכונה של אורח, או של אורחת, יכולים לעשות תוכנית. ב„סיבה למסיבה" היו לרבקה מיכאלי שני קלפים חזקים מאד, הצמד יהודה פוליקר ויעקב גלעד, שתקליטם החדש „אבק ואפר" זכה לביקורות טובות במיוחד. הטיפול של השניים בנושא השואה הוא מהמרגשים ביותר בתחום הפזמונים. מי ששומע את פוליקר שר את השירים האלה יכול להתרגש באמת. רבקה מיכאלי הצליחה גם לדובב את השניים, אשר הינם בנים לניצולי השואה. השואה, במיוחד אצל פוליקר, היתה רקע קבוע בבית ההורים, חלק בלתי נפרד מהחיים.

שלמה ניצן הוא תמיד קלף מנצח בתוכניתה של מיכאלי, ג'וקר אמיתי.

בין לבין שמענו גם את מיקי גבריאלוב שר משירו, ופגשנו בבורגנית תל־אביבית מן הסוג התכיב והנאור ברמותה של מרים ויסקבין, שבעלה היה ממקימי „דובק". אשה חביבה ומשעשעת, שאף כי ראתה הרבה בחייה, יש בה מידה ניכרת של סלחנות. מיכאלי הובילה את השיחה אתה בדרך נעימה, על סף הרכילות הבלתי מזיק, נוסטלגיה ועם קורטוב של הומור. יחד עם מיגוון האורחים היתה היה ויסקבין קלף לא רע, שנתן למיכאלי „יד" להצלחת התוכנית.

יהודה פוליקר – מרגש

חוות השוטים

הצרכן הישראלי יכול לרשום לעצמו שיא כמי שרופקים אותו בכל הזדמנות, והוא מתקשה ללמוד את הלקח. נראה, כי הרבה ישראלים מאמצים לעצמם את האימרה: אין חכם כבעל נסיון, ועד שאין הם מתנסים בעצמם במעשה הונאה כלפיהם, אין הם מרגישים עצמם די חכמים. יש מאלה שנסיון אחד אינו די להם כדי לצבור חוכמה והם נפלו כבר יותר מפעם אחת בפח של נוכלים.

בתוכנית „כלבוטק" בשבוע שעבר שמענו את סיפור תרמית ההונאה, פשוטה במשמעה, של בעלי „חוות התמחישים", אשר ללא בושה ומתוך בוטה תחילה עבדו על אנשים במודעות ובהצעות הנראות מפתות, כדי לגזול את כספיהם ולהימלט מן הארץ. מדובר בפושעים ונוכלים מן הסוג הקלה, שאינם בוחלים ממי הם גונבים, כולל העוקצים שלהם, כמו שנאמר בכתבה ב„כלבוטק", „חוות התמחישים" הוא רק אחד מני מקרים רבים, ועד שהצרכן הישראלי לא ילמד את הלקח, גם של אחרים, יהיה תמיד בבחינת הגנבים והעושקים באמון שהוא נותן בפתיחות ובהצעות מפתות מדי. ישנן גם נוכלים מסוג בעלי „חוות התמחישים" בכסף קל על חשבונו.

כסף קטן, מחזות זולים

מה בדיוק דוחף אנשים להמר — קשה לדעת, שכן בין המהמרים אפשר למצוא אנשים בשכבות חברתיות וכלכליות שונות. יש להניח, כי התקווה לזכות היא אחד הגורמים הדומיננטיים, אך בוודאי לא היחיד, מבין משחקי ההימורים המתקיימים בארץ, כשהבולטים בהם הם הפיס, הלוטו והטוטו, הבינגו נראה כמעט כמשחק ילדים.

„מבט שני" הוקדש בשבוע שעבר לבינגו, ומן הכתבה של יוסי אבישר התברר, כי מדובר למעשה בבידור עממי, שמצליח למשוך קהל של אלפים. אני מוכרחה להודות כאן על בורותי הנוראה, אבל מעולם לא שיחקתי בינגו. ספק אם לאחר הסרט שראיתי ב„מבט שני" אלך לחפש מופע כזה כדי להשתתף בהתרגשות של זכיה בסרוויס לקפה, או מערכת של סירי לחץ, או אפילו מכשיר טלוויזיה. כאשר כבר עוסקים בנושא ההימורים, הרי הבינגו, לפחות כפי שהוא נראה מהסרט של אבישר, עושה רושם של כסף קטן, לעומת הזכיות בהימורים מהסוג של הטוטו, הלוטו או הפיס, אפילו לעומת ההימורים בקזינו, שאינם נמצא אצלנו. „אם יש שפוט" מהכתבה ב„מבט שני" הרי מעבר לסיכוי הקטן לזכות בפרס כלשהו, רוב האנשים ההולכים לאותם אולמות מחפשים בידור עם קצת אקשן, קצת התרגשות. השילוב הוולגארי ביותר של שני הדברים נמצא ככל הנראה בהופעותיו של מאיר רמז, והקטעים שראינו מדברים בעד עצמם.

פרופסור אפי יער ציין את ההיחשפות היתר של אנשים במעמד עירני כזה, כאשר הם נוטשים למעשה את הבלמים ומנגנוני הבקרה הרציונליים, שלהם, עד כדי השתטות בפרהסיה, שלא לדבר על חשיפה של פרטים אינטימיים מחייהם, כולל פרטים מחדר המיטות.

מה לכל אלה ולבינגו, מלבד הצורך לעקוף את האיסור בחוק לקיים משחקי מזל, נשאלה כי יש מי שמכיר טוב מאתנו את החולשות של האנשים, המתפתים לעמוד על הבמה, ומוכנים לשלם עבור הדירוג הזה בחשיפה עצמית, תורתי משמע, כמו גם בנטילת חלק בשעשועים וולגאריים. ומצד שני יש די אנשים שמשתעשעים ונהנים מהמחזות הזולים הללו. מסתבר, וכי גם זה בידור, עובדה, האולמות מלאים עם אפס מקום.

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

„יהושע, יהושע" — הזיות ארוטיות בבריכה קשה   בתמונה: אוסי הלל

פולני, נאיבי, בתול

„יהושע, יהושע" —בקולנוע „פריז", ת"א

מאת יעל ישראל

יהושע יהושע (כך באמת קוראים לו) מגדיר את עצמו כפולני, בתול, וחרמן. בתור נער תל־אביבי קשה להאמין עליו שהוא באמת בתול. למרות חיזוריו אי־אפשר להאמין שאף נערת חמד לא נכבשה בקסמי ההומור שלו. אבל בתור נעבך ויוצמח קלאסי בסגנון וודי אלן, הוא מפנה את כל מירצו לקנאה בטובים לטויס, המזיינים, כך נדמה לו, את כל הבחורות, ואינם משאירים לו אפילו שיירים. את שאר הזמן הוא מבלה בהזיות אוטו־אירוטיות, בהן עדר של נשים מורעבות עומדות בתור אצל דלתו לקבל את מנתן.

יהושע יהושע, אם כן, שונה בדבר מהותי אחד מגיבורו של פליני ב„עיר הנשים". ההוא, בתור קזנובה עם קבלות, סוחר פחד־מוות מנשים ונס מפניהן כמפני מגיפה. בעוד שיהושע יהושע רץ אחרי נשים — אבל הן בורחות מפניו. יהושע יהושע הגיע למסקנה, שכל מה שאומרים על הנשים באמת נכון. נשים הן כלים ריקים וקלי־דעת, מעדיפות צחי עשיר עם רשת מסעדות, אגרול בטעם גפילטע פיש — על פניו של אחד יהושע שמרט־כתפיים, אבל עם נפש רגישה ואופי. נשים, בעיקר היפות, חיות בעושר בווילה בהרצליה פיתוח, סמוכות על שולחנו של הצחי השמן מהאגרולים.

ואת המסקנות הפילוסופיות המאלפות הללו ניתן לראות מהשבוע בסרט הישראלי החדש „יהושע, יהושע" — סלפסטיק, יעני זרוק, של הבמאי אבי כהן והתסריטאי יצחק גניסברג. צעירינו — כך מאמינים תסריטאינו — אוהבים לכתוב את הזיותיהם הרומנטיות ביומן. אחרת אי־אפשר להסביר מדוע שלושה מן הסרטים שנעשו השנה בארץ עוסקים בצעירים חרוצים החותבים את הגיגי הפרידה והאהבה הנכונות ביומנים כמו ב„פוטורומן" של אסי דיין, בספרים ובתסריטים כמו בסרט „כל אהבותיו" של יותנן וולר, ובספרי סקס, כמו במקרה של יהושע, השוקד לפרנסתו על העברת הזיותיו האירוטיות הפרטיות והפרועות לשרשרת ספרי סקס בכריכה רכה.

„יהושע יהושע" הוא הכל. אברי גלעד, קריין־דרצף לשעבר ב„גלי צה"ל" ומוצרי תוכנית הרדיו „מה יש" (עם ארז טל) — מגלה בסרט את כשרונו הקומי הפוטוגני. לצידו מופיעה אוסי הילל („שתי אצבעות מצידון") בתפקיד הפירמרונה המוחזקת בידי בעל רשת המסעדות הסיניות (התגלית דורי כהן). למסתפקים בבדיחות דלות־כשר בנוסח סלפסטיק לא מתוחכם — „יהושע יהושע" עשוי להיות תשובה לערב, שבו בשום פנים אי־אפשר להישאר בבית, מפני שהחמות והגיסים נותנו לביקור המתעה.

מוסיקה

למרות הוראת הכס הקדוש

לקראת הפסטיבל למוסיקה וואקלית ביפו

מאת יוסי שיפמן

לאחרונה יצאה מרומא הוראה משונה בעניין השימוש בכנסיות הקתוליות. ראשית, יש לקיים בהן קונצרטים של מוסיקה דתית בלבד. שנית, לא תינתן תמורה כספית לקונצרטים אלו. מצב דברים זה הביא את מנהלי אגף התרבות של תל־אביב־יפו לחיפוש פתרונות חדשים לאכלוס הפסטיבל למוסיקה קולית בפסח הקרוב. ראש העיר, שלמה להט, סיפר שהוא פנה לנציג האפיפיור בירושלים בעניין, אבל לפי שעה יש לקבל את הוראתו כפשוטה. האתרים החדשים שנמצאו הם מחיאון יפו, הקומה השלישית הקשתות הסולטן.

הפסטיבל הקרוב יעמוד בסימן של תחרות קשה בין יבואו מאסיבי של מקהלות מעולות בחלקן הגדול, לבין מקהלות ישראל. מיכאל שני מנהלו האמנותי של הפסטיבל הסתובב באירופה (לא רק) כדי לשמוע ולהחליט. היבוא יכלול את נערי טלץ המפורסמים, את הקנטורי מקלן, קונצרט המוסיקה מלונדון העם בלי אמה קירבי, וכן מקהלה מן העיר שצ'צין בפולין ומקהלת גברים מרקיזויק שבאיסלנד.

שישים אירועים בחמישה ערבים. אלה מתוכננים כך שכל מי שכבר יגיע ליפו יוכל להגיע לשלושה קונצרטים באותו ערב. בכך כבר הושג הלחץ המאפיין פסטיבלים. למעמד מיוחד בפסטיבל זוכה יחזקאל בראון, מלחין שיצירותיו פופולריות ביותר בין המקהלות. רבות מיצירותיו כלולות בתכניות הפסטיבל אלא שאלה נמצאות רק בתכניות המקהלות הישראליות. יצירות רבות היקף של בראון לתזמורת ולמקהלה כבר זכו לביצוע בחו"ל, אבל את אלה לא נזכה לשמוע כאן והכל.

חידוש חשוב הוא הוצאתה לאור של אנתולוגיה ליצירות מקהלה שחוברו בארץ. לאוסף זה המופק במימון קרן תל־אביב לספרות ולאמנות יתווסף כל שנה כרך נוסף.

ההגיגה כולה מתוקצבת ב־330,000 דולרים יורדים. וזו לבטח אינה הקריאה האחרונה של התקציב כדרכם של אירועים. הקריאה החשובה ביותר יוצאת השנה מפיו של נתן וולוך סגן ראש העירייה. הקריאה היא לפעול בשנה הבאה למען שיתוף פעולה עם „ווקאליה" הפסטיבל הצפוני המתקיים באותם ימים בעכו. המחירים זולים ומזג האוויר הנוח של המטה הקיפואי בוודאי יביאו אל סימטאות העיר העתיקה שוב אלפי שוחרי מוסיקה.

קונצרט ראשון

תכנים אישיים

מאת אביבה שלח

קונצרט למינויים מספר 7 של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של כריסטוף אשנבך, עם דניאל בנימיני (ויולה). בתוכנית: שומן — הפתיחה ל„הכלה ממסינה"; סימפוניה מספר 4 ברה מינור, אופ. 120; וולטון — קונצ'רטו לוויולה ולתזמורת. היכל התרבות, 14.2.88.

מוסיקה סימפונית אינה דווקא צורת הביטוי הטובה ביותר של שומן. מכתבות שממנה יצירותיו לפסנתר ושיריו. הפילהרמונית, ללא צירוף של יום־הולדת או מועד אחר הפתיעה אותנו בתוכנית שעיקרה מוסיקה כזאת דבר שבהחלט לא עומד לזכותה. מילא, הרביעית שלו חיננית ועדיפה על אחיותיה, אבל גם היא נדרשת למקוריות וטוב־טעם בביצוע, יסודות שנעלמו לחלוטין במה ששמענו.

אשנבך אולי התלהב, דייק במיתריו וגם ניסה להשפיע, אבל ההד שענה לעומתו היה חיוור וקלוש. נגינה אמנית, שגם נקיונה היה עניין של מזל. ואם הסימפוניה כך — מה חטאנו שזכינו בביצוע ראשון בפילהרמונית של פתיחה סרת־טעם, שלכל הדיעות מוטב היה לה שתמשיך ותשכון בגנזי השכחה עד אחרית הימים.

סיפור אחר הוא של הקונצ'רטו של וולטון. הוויולה, היא כנראה, כלי כה מופלא וצליליו כה ייחודיים, שאף נבחרים מועטים העזו לשלוח אליה ידם ולהקדיש לה יצירה שלמה וסולנית. וולטון, עם כל הכבוד, אולי מוכתר, אבל בהחלט לא בקונצ'רטו הזה. שוב והחמצה ההזדמנות לאמירה של ממש בכלי הזה, ביצירה שתפאר לנצח את הרפרטואר הקלאסי. רק בנימיני הצטיין מכולם בנגינתו הרגישה והמעמיקה, שאפילו הצליחה לצקת תכנים אישיים ביצירה דלה זו.

האמביציות גדולות

מאת אביבה שלח

המקהלה הפילהרמונית והמקהלה הקונסרבטוריון הישראלית למוסיקה בתל־אביב, בהשתתפות נגנים משורות התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של סטיבן סלואן, עם מיכל שמיר וגילה ירון (סופרן), רוברט בייקר (טנור) ותומס לנדר (בס). תוכנית: מנדלסון — תהילים מ"ב; מוצרט — מיסה גדולה בדו־מינור ק. 427. בית־דניאל 9.2.88.

לאחר חילופי גברי בניהולה חזרה המקהלה הפילהרמונית אל הבימה באקורד פתיחה גדול. לא רק קונצרט, אלא סידרת קונצרטים. לא שירי מקהלה או פנינים קטנות מספרות המוסיקה הליטורגית, אלא פרק תהילים מפורסם ומיסה גדולה של מוצרט, עם סולנים ותזמורת. שתי משימות נכבדות היאות לאנסמבל מקצועי מנוסה ומשופשף, המונחה על ידי מנצח גדול.

דומה, כי דווקא תפיסה זו לגדולות היא בעוכרי המקהלה. סלואן הוא מנצח נמרץ ומוסיקלי מאוד, החדור בכובד האחריות המוטלת עליו כמנצח, והוא גם מודע היטב למוסיקה עליה הוא מופקד, אלא שהכלי שברשותו אינו יאה למשימותיו. במילים פשוטות, במצבה היום נשמעת המקהלה הפילהרמונית נחמדה מאוד, אפילו מתלהבת פה ושם, אבל גם בתוספת זמרי החיזוק מן הקונסרבטוריון היא עדיין נשמעה כמקהלה חובבים, מצלולה הנוכחי חסר, עומק וגם גוונים, לוקים בחסר וכולה כמו מייחלת לתרגול נוסף. הן בפרטים והן בתפיסה הכוללת. כך זה נשמע במנדלסון ועוד יותר במוצרט.

בין הסולנים בלטה מיכל שמיר בסופרן הצלול והמוסיקלי שלה, למרות מעידות פה ושם, ואילו הויברטו המוחדר של גילה ירון חיבל בכל חלקה טובה. בייקר, הטנור, היה מסדר, ועל איכויותיו של זמר הבס לא יכולנו לעמוד, בשל תפקידו הזעיר.

המפתחות בפנים

בעריכת יואב אביב

הספנות העולמית יוצאת מהמשבר

■ [...]רים סברו, שהמשבר הפוקד את הספנות העולמית יימשך עד סוף שנות ה־90 ■ היום סבורים, שכבר בראשית שנות ה־90 תפליג הספנות בבטחה בנתיב המלך ■ השקעות חדשות והגידול בסחר העולמי מצילים את הספנות מטביעה

ענף הספנות העולמי עדיין שרוי במשבר. המומחים צפו רק לפני כשנה, כי המשבר יחלוף לא לפני סוף שנות ה־90, והנה כבר השנה יש אומרים שבעוד שנתיים עד שלוש שנים ישוב ענף הספנות ויעלה על דרך המלך.

ונים תלו בתחילה את הקולר בהפסדי חברות התעופה, שהציעו שירות מהיר ויעיל ובמחירים מתקבלים על הדעת. חברות הספנות הגו מיספר רעיונות לשפר השירות בהם, בצורת תובלה משולבת, בה המטענים עושים את חלק הדרך במטוסים וחלק מהדרך באוניה. הם גם החלו להציע למשלחי המטענים שירותים מדלת אל דלת ולפטור את משגרי המטענים מטיפול בבעיות ביורוקרטיות.

מומחי ספנות אומרים, כי חברות הספנות הבינו, כי אינן יכולות להמשיך ולהתקיים עם אוניות עתיקות, הגורמות להעסקת צוותים גדולים העולים ממון רב, צורכות דלק רב ואחזקתן השוטפת יקרה. כדי להתחרות היה על בעלי האוניות להתחדש וחלקם החלו לעשות זאת דווקא בעיצומו של המשבר.

להתחדש בעיצומו של משבר

אחד השירותים, אותם מנסות חברות הספנות לתת, הוא אוניה משולבת לנוסעים ומטען. חברת הספנות הנורווגית „איוראנס", הפועלת בשירות באוקיינוס האטלנטי, הזמינה אוניה משולבת כזו ממספנות בדרום־קוריאה. האוניה המשולבת החדשה תקרא „אמריקנה" והיא תהיה בעלת מעמס של 17,300 טון.

החברה הנורווגית מייעדת להפעיל את האוניה החדשה בין נמלי צפון אמריקה לדרומה, בקו הפלגה שיארך כחודש וחצי.

האוניה החדשה מתוכננת להוביל 1120 מכולות ו־110 נוסעים ב־62 תאים של מחלקה ראשונה. היא תצוייד בשירותי פאר, כמו בריכת שחיה, ג'אקוזי וכרומה. המכולות יאוחסנו בשישה מחסנים מרכזיים ומערכת מחשב תפקח על ההעמסה, הפריקה וההובלה של המכולות.

חדר המכונות של האוניה יהיה בלתי מאוייש והוא יפוקח על־ידי מערכת פיקוח אוטומטית. צוות האוניה החדשה יורכב מ־30 אנשי צוות, כולל חדרנים, מכונאים, אנשי סיפון וקצינים.

יש כאלה בעולם הספנות הגורסים, כי האוניה נועדה לכשלון, כיוון שקשה יהיה לנוסעים לבלות שיבעה שבועות בתחום צר בין מכולות. אחרים רואים באוניה את אוניית העתיד.

מומחי הספנות בעולם צופים גם גידול משמעותי בהזמנות למיכליות ואוניות משא ומכולה בכלל.

מיכליות ענק — עסק ריווחי

המומחים גורסים, כי החל משנת 1991 תתגבר מגמת הריווחיות בענף הובלת הדלק במיכליות ימיות. ריווחיות זו תביא לגל גואה של הזמנות חדשות לבניית מיכליות ענק. הבסיס לחיזוי זה מבוסס על עליית מחירי הדלק בעולם בשנת 1990 ל־19.5 דולארים לחבית. עוד אומרים המומחים, שערכו את הסקר הנוגע לגידול הריווחיות במיכליות, כי אם פחות אוניות מהמצופה יהפכו לגרוטאות, יגדל נפח ההיצע והמחירים עשויים לרדת, אולם אין הם סבורים שיקרה כך.

המומחים עוד גורסים, כי במרוצת 10 השנים הקרובות יוזמנו אוניות חדשות, כולל מיכליות בהיקף של 250 מיליון טון מעמס. הם אומרים גם, כי מהסקרים עולה שהגידול בסחר העולמי יביא לביקוש של כ־150 מיליון טון מעמס נוסף.

רווחה גם בישראל

הגידול במטענים נצפה השנה היטב דווקא בתחום תנועת המכולות, בנמלי אסיה. בטייוואן עלתה תנועת המכולות בכ־33 אחוז, בהונג־קונג ב־21 אחוז, בסינגפור בכ־30 אחוז ובדרום־קוריאה בכ־30 אחוז.

יצויין, כי בנמל חיפה היתה השנה עליה של כ־10 אחוז בתנועת מכולות ובנמל אשדוד נרשמה עליה של כ־17 אחוזים.

יואב אביב

נציגות ל„פארל־ליינס" בישראל

בתמונה: מימין לשמאל סגן נשיא „פארל־ליינס", ט. טרבוטקס, מנהל המשתמשים בתובלה ימית בישראל, אריה מהולל, והנציג החדש של החברה בישראל כרמל הכהן.

חברת הספנות האמריקנית „פארל־ליינס" צופה גידול בתנועת המטענים והמכולות בין ישראל לארה"ב, והיא חנכה בחיפה נציגות לקידום ענייני החברה בישראל.

חברת „פארל־ליינס" האמריקנית רכשה את חברת „אמריקן אקספורט ליינס" והיא מקיימת קו ספנות רצוף בין נמלי ישראל לנמלי ארה"ב שנים רבות, באמצעות סוכנה הכללי של החברה בישראל „רוזנפלד ספנות בע"מ". אוניות החברה פוקדות את נמל חיפה כל 12 יום.

לדברי נשיא חברת „פארל־ליינס", ריצ'ארד פארקס, שהגיע לישראל לחנוכת הנציגות, צפויה התפתחות מסחרית־דינמית בין ארה"ב לבין ישראל, התפתחות שבעקבותיה צופים בחברה האמריקנית גידול משמעותי בהיקף התובלה הימית בין שתי המדינות. כנציג החברה בישראל מונה כרמל הכהן.

סיאט גדלה בעקבות הבעלות של פולקסווגן

מפעל ייצור המכוניות הספרדי „סיאט" מימש את תחזיותיו והשיג שיא ייצור חדש בשנת 1987, בכך שעבר את סימון 400,000 המכוניות ב־6000 מכוניות ורשם עליה של 20% בלפני השנה הקודמת, בה ייצרו 368,000 יחידות.

האיביזה של „סיאט" הובילה עם ייצור של 165,000 יחידות המהוות 40% מסך־כל הייצור, דבר שחייב עליה רצופה בייצור היומי של האיביזה מ־300 ל־820 יחידות.

כמו כן ראוי לציין, כי תפוקת „סיאט" עלתה ב־16% מייצור של 15 מכוניות לכל פועל בשנת 1986 ל־17.4 מכוניות לפועל בשנת 1987.

שיעור המכירות של החברה הספרדית בשנת 1987 כלל מכירות של 433,000 מכוניות, תוספת של 25% לעומת 1986 והגיע לשיא של 320 מיליארד פזטות. המחזור תוספת הכנסה של 38% לעומת 1986.

בשנת 1987 התפלגו הייצור והשיווק כך: 181,000 מכוניות נמכרו בשוק הספרדי ו־246,000 יוצאו לשווקי הייצוא ברחבי העולם. מתוכם 158,000 הוו ייצור של דגמי סיאט מרבלה, מלגה ואיביזה ו־88,000 ייצור של דגם פולקסוואגן פולו.

חלקה של סיאט בשוק האירופי הגיע ל־2.45% ומתוכו תפסה האיביזה 1.43%.

השנתי נמכרו 181,000 יחידות לשוק הספרדי ו־246,000 יוצאו לארצות רבות בעולם בהן איטליה (62,000 יח'), צרפת (34,000 יח') וגרמניה המערבית (11,000 יח').

מפעלי „סיאט" עברו בחודש יוני האחרון את „הקו האדום" מבחינה פיננסית ומצפים לרווחים נמשכים גם בשנים הבאות.

להצלחתה של קבוצת פולקסווגן להוביל במיספר מכירות רכב באירופה.

סיאט הגיע לריווחיות כבר בחודש יוני 1987 והיא מצפה להמשך הריווחיות גם בשנת 1988. עם ייצור של 406,000 מכוניות עברה סיאט את שאר יצרני המכוניות בספרד הן בייצור והן בייצוא לשווקי חו"ל.

מיניבוס פיאט דוקאטו

סוכנות מכוניות לים התיכון — יבואני פיאט בישראל — החלה לייבא מיניבוסים מסידרת הדוקאטו להסעת 12 נוסעים + נהג.

לרשות הנוסעים עומדים 12 מושבים המתחלקים לשלושה זוגות, שלושה בודדים, שלושה נוסעים במושב אחורי ומושב בודד ליד הנהג. במיניבוס חלונות הזזה כהים עם וילונות נגללים, מרפים לאחסון חפצים לכל אורכו של הרכב ותאים מיוחדים מאחור ומלפנים למזוודות. הגג מוגבה ומאפשר הליכה בקומה זקופה עד למושב האחורי. כן יש במיניבוס מערכת איוורור וחימום לכל אורך הרכב. דופן עוטפת את התקרה. הרפנות והרצפה מבודדות את פנים המיניבוס.

המיניבוס החדש מצוייד במנוע דיזל של פיאט, בעל נפח של 2499 סמ"ק עם 75 כ"ס ב־4400 סיבובי מנוע לדקה. תא המנוע צוייד בשני מאווררים חשמליים המותאמים להרכבת מזגן ומונעים התחממות יתר של המנוע בשעת מאמץ. נתוני הביצועים מורים על צריכת דלק של 11.5 ק"מ לליטר ומהירות מקסימלית של 120 קמ"ש.

מיכל דלק עם 70 ליטר סולר.

תא הנהג וזה לשאר דגמי הדוקאטו של פיאט ומצוייד בלוח שעונים פונקציונלי, מגרות ותאי אחסון לכל רוחב הלוח ובשתי בדלתות.

מחיר המיניבוס 56,770 ש"ח + מע"מ.

קלנועית במוזיאון ישראל

בתערוכת עיצוב, שהיתה במוזיאון ישראל בירושלים, הוצגה גם עבודתו של המעצב אריה בקר. בקר הביא עימו לתערוכה הקלנועית המיוצרת בישראל והציג אותה בתוקף היותו בוגר בצלאל.

הקלנועית מיועדת לשימושם של קשישים בקהילה ויצרניה אומרים, כי היא מסייעת לחורתם של קשישים לקהילה. מיועדת מאפשרים להם להגיע כמעט לכל מקום.

הקלנועית מצוידת במנוע חשמלי המופעל בעזרת מצבר, המניע את כלי התחבורה הזה למרחק של 70 ק"מ, עד הצורך בטעינה נוספת.

מושב הקלנועית מרופד בריפוד אורטופדי ומסעד המושב מתקפל לשימוש נוח. מחיר התלת־גלגל כ־4000 ש"ח, לא כולל אביזרים כמו צופר אלקטרוני, גגון ועוד. בשנה שעברה נמכרו קלנועיות ביותר ממיליון דולר והשנה מקווים היצרנים להכפיל את מכירות הקלנועית.

בידור למניעת תאונות

„זוקר ואברהמי" אבנר חזקיה והגן גולדבלט, יככבו בסידרה דראמטית־בידורית של משרד החינוך והתרבות, שתכליתה חינוך מוטורי ומניעת תאונות דרכים.

את הסידרה, בתיאום הפקת, יפיק שירות הסרטים הישראלי במשרד החינוך והתרבות. סידרה זו הוזמנה על־ידי מינהל הבטיחות בדרכים (והיא תופק באמצעות חברת „טלמדיה").

הסידרה מתארת את הווי החיים במוסך של הצמד צוקר (חזקיה) ואברהמי (גולדבלט). במשרד החינוך ובמינהל הבטיחות בדרכים מקווים, כי סידרת הדראמה הראשונה תסייע להפחתת הקטל בדרכים.

מוטו — ירחון לאופנועים

ירחון רכב חדש, המיועד כולו לבעלי הרכב הדו־גלגלי, יצא לדרכו. הירחון החדש לאופנועים, הוא ירחון הרכב הראשון בארץ המוקדש כולו לבעלי רכב דו־גלגליים והוא נקרא „מוטו". עורכי הירחון הם זיו לנדס ושל שביט, שעסקו עד כה בכתיבה בירחונים „מוטור" ו„אוטו".

הירחון החדש מופיע בגליון ברחוב משובח בהיקף של 64 עמודים, צבעוניים והוא מביא חדשות לאופנוענים מהארץ ומהעולם כולו.

עורכי הירחון אומרים, שהם שמו לעצמם מטרה לקרב את ענייני רוכבי האופנועים בארץ ולהנגיש...

משחק הבר־מצוה לפני הבגרות באוסטרליה

12 משחקים לא ניצחה נבחרת ישראל. היום, ב־4.45 אחר הצהריים ברמת־גן, המבחן האחרון לפני המשימה הקדם־אולימפית באוסטרליה ★ היריבה – נבחרת אנגליה – היא הקשה ביותר מכל הנבחרות שבחנו אותנו לפניה ★ החידושים השבועיים: קלינגר – מגן, שמעונוב – קשר ובריילובסקי לא בהרכב ★ משורות הנבחרת האנגלית יחסר הקפטן בריאן רובסון שנפגע באימון ושב לאנגליה

מאת ראובן חנניה

במבחנה האחרון לפני היציאה למשחקים הקדם אולימפיים, תתמודד היום אחר־הצהריים (4.45) נבחרת הכדורגל הלאומית של ישראל, במשחק שעל הנייר נראה קשה ביותר, מול נבחרתה המצויינת של אנגליה. אולי דווקא המשחק ה־13 יאיר מזל לנבחרת הישראלית, ויהווה זריקה מוראלית לקראת המשימה הקדם אולימפית שבפתח.

המאמן הלאומי מיליאנקו מיהיץ' הטיל אתמול את ההפתעה מייד אחר האימון המסכם ברמת־גן. דניאל בריילובסקי מחוץ להרכב. במקומו מרדכי איוניר. הסיבה כנראה בואו של המאמן האוסטרלי פרנק ארוק לרגל אחר נבחרת ישראל. מיהיץ' קרא לדניאל בריילובסקי לפני האימון ואמר לו כי החליט לא להכלילו בהרכב כדי לא לספק מידע למאמן האוסטרלי.

בכלל בזמן האחרון נראה מיהיץ' מסוגר יותר ומיושב ומעדיף לעשות מלחמה פסיכולוגית עם המאמן האוסטרלי ארוק בשקט האופייני לו.

לא ברור עדיין אם רוני רוזנטל, שחקן פ.צ. בריז' הבלגית יגיע למשחק. אתמול בתום האימון עדיין לא ידע מנהל הנבחרת אברהם בנדורי אם רוזנטל יצא מבלגיה לכיוון ישראל. ההתאחדות הישראלית העמידה לרשות רוזנטל כרטיס טיסה לישראל אם יוכל להשתחרר למשחק. במקרה שרוזנטל לא יגיע יפתח במקומו בהרכב הראשון שלום תקווה ממכבי נתניה.

גם במבחן האחרון, כמו ביתר 12 משחקי המבחן שקיימה הנבחרת, ממשיך המאמן הישראלי לאלתר. קלינגר יחזור לעמדת המגן השמאלי במקומו של יגאל הלל שאיכזב ומנשה שמעונוב ישחק בקישור. נשמע מוזר ומעניין. השאלה אם ארוק "יקנה" את זה.

הנבחרת קיימה אתמול, כאמור, אימון מסכם ברמת־גן בסיומו ערך המאמן משחק פנימי קצר.

ההרכבים ושופטים

● ישראל: בן־ציון גינצבורג (מכבי חיפה), אבי כהן (בית"ר ירושלים), אבי כהן (גלאזגו ריינג'רס), ניר קלינגר (מכבי חיפה), מנשה שמעונוב (מכבי תל־אביב), אלי כהן (הפועל תל־אביב), מרדכי איוניר (מכבי תל־אביב), אורי מלמיליאן (קפטן, בית"ר ירושלים), אלי דריקס (מכבי תל־אביב), רוני רוזנטל (פ.צ. בריז') או שלום תקווה (מכבי נתניה).

● אנגליה: כריס וודס (גלאזגו ריינג'רס), סטיוארט פירס (נוטינגהאם פורסט), דייוויד ודסון (אברטון), מארק רייט (דרבי), גרי סטיבנס (אברטון), כריס וורל (טוטנהאם), סטיב מקמהון (ליברפול), ניל וואב (נוטינגהאם פורסט), ג'ון בארנס (ליברפול), קלייב אלן (טוטנהאם), פיטר בירדסלי (ליברפול).

● שופט: קונסטנטין (בלגיה)

● קוונים: צבי שריר (תל־אביב) ויאיר טילינגר (חיפה).

בלי שילטון ורובסון

מאת ראובן חנניה

בריאן רובסון, קפטן נבחרת אנגליה, לא ישחק היום בהרכב נבחרתו במשחקה עם נבחרת ישראל. רובסון מתח את שריר רגלו באימון שלשום, ואתמול נטש את האימון זמן קצר לאחר פתיחתו בשל כאבים.

במקומו של רובסון ישחק סטיב מקמהון, שחקן ליברפול.

המנג'ר האנגלי בובי רובסון החליט גם לתת הזדמנות לשוער גלאזגו ריינג'רס, קבוצתו של אבי כהן שלנו, כריס וודס במקומו של פיטר שילטון הנחשב, בצדק, לאחד השוערים הטובים בתבל.

גם בלי רובסון ושילטון תתייצב מולנו סוללה גדולה של כוכבים דוגמת בארנס ובירדסלי מליברפול וקלייב אלן ווורל מטוטנהאם.

במהלך אימון הבוקר אתמול ערך המנג'ר האנגלי לחניכיו אימון טאקטי ובו ייצב חומה כנגד כדורי עונשין. הוא כבר שמע כנראה על אורי מלמיליאן.

כוכב ההחלקה השוויצי פירמין זרבריגן מניף את המחלקיים שלו בתנועת נצחון, בזכותו ביום ב' במדליית זהב בהחלקה במורד, במסגרת אולימפיאדת החורף בקנדה (צילום: איי.פי.)

מלאך עם כנפיים

אורי שלגי. מיוחד ל"על־המשמר" מקאלגרי

נצחונו של הפיני מאטי ניקאנן בקפיצות סקי ממקפצת 70 מטר זוכה כאן לשבחים מרובים ומאמנו הצהיר כי תרומו של הפיני הצעיר בן ה־22 היא בת מעולה "שרק מלאך עם כנפיים מסוגל לקפוץ יותר טוב".

הפיני קפץ פעמיים למרחק 89.5 מטר והשיג 229 נקודות, לפני הצ'כי פלוק (כסף) וצ'כי נוסף, מאלק, שהשיגו 212 ו־211 נקודות.

מדליות זהב לשוויץ, בריה"מ ומזרח גרמניה

בתום היום השני של תחרויות הגלישה וההחלקה במשחקי החורף האולימפיים ה־15 בקאלגרי, קנדה, צועדות בריה"מ־המועצות ומזרח־גרמניה עם שתי מדליות זהב כ"א, לפני פינלנד ושווייץ — מדליית זהב לכ"א.

המזרח־גרמני יינס מיר העשיר את ארצו במדליית זהב שניה, כשניצח במזחלת קטנה והקדים את המערב־גרמני ג'ורג' האקל והסובייטי יורי קארטצ'נקו.

הכוכב השוויצי פירמין זורבריגן העניק מדליית זהב ראשונה למולדתו, כשניצח בתחרות הגלישה ב"מורד האלפיני" בקבעו את הזמן המהיר ביותר 1:59.63 דקות, לפני בן־ארצו פטר מילר 2:00.14 והצרפתי פרנק פיקאר 2:01.24 דקות.

מדליית זהב שניה לבריה"מ־המועצות העניק אלכסיי פרוקורורוב בגלישת שדה למרחק 30 ק"מ, בזמן של שעה ו־24:26.3 דקות, בהקדימו את בן־ארצו ולאדימיר סמירנוב.

זו היתה הפעם החמישית שבריה"מ־המועצות זכתה במדליית זהב במקצוע קשה זה.

בטורניר ההוקי־קרח, ניצחה קנדה בקושי את פולין 0:1. שוויץ הפתיעה בנצחון על פינלנד 1:2, ואילו שבדיה הביסה את צרפת 2:13.

רומנים נעלמו מקאלגרי

שלוש מחליקות ומאמן מרומניה, "נעלמו" מן המשלחת הרומנית, כמה שעות לפני שהחלו התחרויות במשחקי החורף האולימפיים בקאלגרי, קנדה.

השלוש פלוס אחד המריאו בשבת בבוקר מקאלגרי, כשלוש שעות לפני טקס הפתיחה ודובר המשחקים אמר, כי עדיין לא ידועה הסיבה לעזיבתם ואין לו ידיעות נוספות מה עלה בגורלם.

ראש סוכנות הידיעות מקאלגרי, טרי סטיוארד, מסר, כי קיימת סברה, שארבעתם נשלחו הביתה בשל סיבות משמעתיות.

הערב הגומלין בחצי גמר גביע קוראץ' ואחרי ההפסד ביד־אליהו אומרים בהפועל ת"א:

הולכים על נצחון בזאגרב

שרות "על המשמר"

"אנו הולכים על נצחון בזאגרב. ניתן לנצח אותם למרות שנפסדנו במשחק שהיה בשבוע שעבר בארץ בהפרש בין 10 נקודות (103:93). אני מאמין בכוחנו" — כך אמר עמוס פרישמן הבין לאומי של הפועל תל־אביב שקבוצתו תתמודד הערב במשחק גומלין עם ציבונה זאגרב בשלב חצי גמר גביע קוראץ'.

פרישמן וחבריו ערכו אמש אימון באולמה של צ'יבונה זאגרב, אולם אותו מכיר דראזן פטרוביץ טוב יותר מכל אולם אחר באירופה.

"את פטרוביץ קשה לעצור. רק אם הוא יתפוס יום חלש יוקל לנו. אף שחקן של הפועל ת"א לא מסוגל לשמור עליו. הפתרון הוא פטרוביץ' עצמו. רק חולשה שלו תמנע ממנו לקלוע את מנת הנקודות לה הוא רגיל" הוסיף פרישמן.

מאמן הפועל ת"א משה וינקרנץ לא מרים ידיים: "הסיפור עדיין לא גמור למרות שיהיה לנו קשה יותר. פציעתו של חיים זלוטיקמן ואי שיתופו במשחק הערב מורידה לנו קלעי שמסוגל להכריע משחקים. העדפתי שזלוטיקמן יחלים בארץ לגמרי ולא יאמץ את קרסולו. גם איימוס לא כשיר לגמרי וספק אם יוכל לתרום. מה שמנחם אותי שפטרוביץ' לא מסוגל לחזור על ההצגה שנתן כאן ביד־אליהו נגדנו. ראיתי אותו הרבה פעמים משחק, אך יכולת, כפי שהציג נגדנו הוא עצמו לא זכר" סיים וינקרנץ.

הווארד לאסוף עשוי לפתוח הערב בחמישיה יחד עם עמוס פרישמן, ג'ונתן דלזל, לינטון טאונס ולאוואן מרסר.

למרות נצחונה של ציבונה זאגרב על הפועל ת"א במשחק הראשון, יש תכונה רבה בעיר היוגוסלבית לקראת המשחק, כל 6000 הכרטיסים נמכרו, עובדה שמבהירה שחיים קלים לא מצפים לישראלים.

מאמן צ'יבונה מירקו נובסל יפתח בחמישיה עם פטרוביץ, סוברה, צ'וטרה, צוויטיטאן וארפוביץ'.

המשחק יחל בשעה 7 בערב.

במשחק שיועבר בשידור ישיר בטלוויזיה היוגוסלבית ישפטו פיר ריטו (איטליה) ודובריב (בולגריה).

יממה לאחר הפסד הליגה של מכבי תל־אביב בחיפה 98:82

חשש לאיבוד כתר האליפות

מאת יצחק ויסהוף

"חזרנו לספרינטים" — אמר מיקי ברקוביץ, קפטן מכבי תל־אביב. "זה היה האימון הקשה ביותר שלנו העונה" והזויר לו חן ליפין. "האימון היה מצויין ובא בזמן. הוצאנו בו את העצבים שהיו עצורים בנו וזה מזכיר כי השחקנים מבינים את חומרת המצב ורוצים להצליח" הוסיף מוטי דניאל.

ואכן מכבי תל־אביב שבה אתמול אחר הצהריים "ללבוש את החפצים" וניסתה לעשות את הצעד הראשון שיוציאה מהמשבר בו היא שרויה ששיאו שלשום במשחק ההפסד למכבי חיפה — 98:82.

קודם לאימון "שטף" המאמן רלף קליין, יחד עם מנהל הקבוצה שמואל מהרובסקי, את השחקנים במשך 40 דקות. צעקות רמות נשמעו מבחוץ לדלתות האולם בבית הלוחם. דבריו של קליין לשחקנים היו מחוץ לתחום לעתונאים אך מהקולות שדלפו החוצה ניתן היה להבין כי ליטופים לא חולקו שם.

בתום האימון המתיש במהלכו נפגע רון סטרייכמן, מוטי דניאל וקווין מאגי אמר קליין: "יש לנו יותר מדי שחקנים. כולם רוצים לשחק ולצערי רק חמישה יכולים. ההפסד בחיפה הוא תהליך שנמשך תקופה ממושכת מהמשחק נגד סטורון קלן. יש לנו בעיות שקשה לי לפתור אותם".

כאשר נשאל קליין מה הן הבעיות הוא אמר: "קבוצה בריאה צריכה להיבנות על 7 כוכבים ולנו יש 9. יש לנו יותר מדי שחקנים נמוכים ופחות גבוהים. רק שיתוף פעולה בין כל השחקנים יציל אותנו. אין לי שום בעיה לשרוף שחקנים על הספסל אך השחקנים שיש כיום למכבי תל־אביב לא בנויים לשבת על הספסל. אנו צריכים לשאוף ששחקן ישחק 10 דקות גדולות ויגוות. מכבי תל־אביב יכולה להרשות לעצמה את זה. כיום המצב הוא ששחקנים שהיו רגילים לשחק 40 דקות מתקשים לשבת על הספסל. לכן הסברתי להם שללא שיתוף פעולה של כולם "איכשר" שלושה שחקנים על הספסל. הבעיה שאצלנו השחקנים לא יודעים לשבת. המנטליות של הישראלים פגועה".

מאמן מכבי ת"א הביע עוד חשש כי קבוצתו עלולה לאבד השנה את כתר האליפות: "יש לי חשש בזה אך קשה לי להאמין שזה יקרה. אסור לנו לאבד את הראש. אנו עדיין מובילים את הטבלה וכיום במקום לדבר צריך לשחק" — דברי רלף קליין.

כל אחד משחקני מכבי שנשאל אתמול האם יש סיבה לכשלונות השיב כי אין לו תשובה לשאלה זו ומצב הקבוצה לא ברור. שחקנים ציינו שאם המשחקים היו נערכים כמו שהאימונים מתקיימים אין ספק שיכולת הקבוצה היתה עולה ב־50 אחוז.

היום תקיים האלופה שני אימונים בהיכל הספורט ומיד לאחר אימון הערב יעלו על משטח הפרקט ביד אליהו שחקני קבוצת דן־כוס, יריבתה של מכבי ת"א מחר בבית הגמר.

נצחונות לנבחרת בהונגריה

● כדורעף

שירות "על המשמר"

נבחרת הכדורעף של ישראל, המסיירת בהונגריה, זכתה אמש בנצחון נאה על המובילה בליגה ההונגרית קבוצת קאשקאמאשי — 1:3. ארבעה משחקני השישיה של הקבוצה ההונגרית משתייכים לנבחרת ארצם.

ישראל ניצחה במערכה הראשונה 11:15, הפסידה בשניה 15:12 וניצחה לאחר מכן — 10:15 ו־13:15.

2500 צופים חזו במשחק המרתק וההפכפך שנמשך למעלה משעתיים.

אמיר אקרמן, גיל פישל, דורון גלעד ונסטור אפשטיין הצטיינו בין הישראלים.

במשחק שפט הישראלי גבי לוטן.

ערב שלשום לכן גברה נבחרת ישראל בפעם השנייה על קבוצת סגר, הרביעית בליגה ההונגרית 2:3. משחק זה נמשך למעלה משעתיים וחצי ובו הצטיינו הישראלים אליעזר כגן, אורן שר ורפי רולניק.

כפר־סבא – עין תחורש בקרב צמרת – הערב

קבוצות הפועל עין־החורש (2) והפועל כפר־סבא (3) יתמודדו הערב ב־7 בכפר־סבא במאבק צמרת במחזור ה־13 בליגה הלאומית לנשים בכדורעף. ישפטו אלכס בוקור.

שאר המשחקים הערב: קרית־חיים — הפועל כת"ים (7.30 אריה פרקש); אליצור יבנה — אס"א באר־שבע (8; דוד ערמוני); הפועל איחוד עירון — הפועל שער־הנגב (8.30; דוד גולדשטיין).

קאנצ'לוטי נוצח במילאנו

● טניס

הטניסאי האיטלקי פרנצ'סקו קאנצ'לוטי, שגבר על הישראלים, מנסדורף ובלום בגביע דייוויס, נכנע למערב־גרמני אריק ילן, במחזור הראשון במילאנו 6:4, 6:3, 7:5.

הגרמני רקליאובה שטב ניצח את השוויצי קלאודיו מזארי 6:4, 6:2, ההולנדי מיכיל סחייפרס גבר על המבורג שישי, אמיליו סאנשז מספרד 7:5, 6:3. השבדי יונאס סוונסון ניצח את הצ'כי תומאס שמיד 6:3, 6:2.

בטורניר ממפיס, טנסי, [illegible] הישראלי עמוס מנסדורף, המדורג שישי, לירביו בסיבוב השני בין האמריקאים ריקסון וג'ימי בראון.

אהרון קריקסטין ניצח את מרטי דייוויס 6:7, 6:3. האמריקאי ג'ון היוס גבר על וולי מאסור מנבחרת אוסטרליה 6:4, 6:4. האמריקני סמי ג'יאמלבה גבר על שותן גביע דייוויס היוגוסלבי ברונו אורשאר 6:3, 7:6.

קריקיר (גרמניה) — תבורג (ארה"ב) 6:4, 6:4, 7:5. ג'רימילר (דרום־אפריקה) — קן פלאק (ארה"ב) 6:4, 6:3. מל פארסל (ארה"ב) — אדי ארואהרס (דרום־אפריקה) 6:4, 7:6.

הסלטיקס התאוששו מההפסד ללייקרס

לאחר המפלה בלוס־אנג'לס ללייקרס (115:106), הצליחה בוסטון סלטיקס לגבור על סיקסרס מאנס שלהם של נקודות 106:107.

תוצאות נוספות בליגת האנ.בי.איי: מילווקי באקס־וושינגטון בולטס 114:110, שיקאגו בולס־אטלנטה 126:107, קליבלנד־סאקרמנטו 104:95, דטרויט פיסטונס־פילדלפיה 102:95, ניו־יורק ניקס־ניו־ג'רסי נטס 97:96, גולדן סטייט־סאן אנטוניו 126:122, יוטה ג'אז־פורטלנד 112:94.

אין שינוי בנושא הזרים

מאת יצחק ויסהוף

נשיאות איגוד הכדורסל החליטה אמש כי גם בעתיד יוכלו הקבוצות להחזיק שני שחקנים זרים כפי שהיה נהוג בשלוש השנים האחרונות. כמו כן הוקמה ועדה שתבדוק את נושא העברת השחקנים מקבוצה לקבוצה.

הוועדה שתכלול את יו"ר איגוד הכדורסל יורם אובוקוביץ' וסגניו איתן הפר, שמעון מזרחי ושלום צרינבלום תבדוק גם את כל נושא התשלומים של האגודות. כמו כן החליטה הנשיאות לא לשנות את התקנון בדבר הסגרים לשחקנים עד גיל 21. שחקן יוכל להכנס להסגר רק לאחר גיל זה.

עוד הוחלט להעמיד בפני ועדת המשמעת את קבוצת הפועל תל־אביב בגין אי־העברת הכנסות ממכירת הכרטיסים במשחק שמינית גמר גביע המדינה לאיגוד הכדורסל ולמכבי תל־אביב.

הנשיאות החליטה לא להיענות לפניית קבוצת דטרויט פיסטונס מהאנ.בי.איי. המבקשת לשחק נגד נבחרת ישראל.

תלונתו של השופט הבינלאומי עוזר וורניק כלפי המשקיף יצחק פיסטינר מהמשחק בין הפועל חיפה לאליצור נתניה תידון רק לאחר שבית־הדין העליון ידון בערעורה של הפועל חיפה על תוצאת המשחק.

גליל העליון זכה בתחרות לזכר ימפולסקי

● שחיה

מאת יוסף גלזר

הפועל גליל העליון זכה אתמול בתחרות השחיה המסורתית לזכרו של היו"ר הראשון של ההתאחדות לספורט בישראל ומראשי מכבי חיפה במשך 50 שנה מרדכי ימפולסקי ז"ל שנערכה בבריכת מכבי בכרמל ואורגנה על ידי מכבי חיפה.

התחרות נערכת זו השנה הששית בהשתתפות כ־100 שחיינים מ־9 אגודות.

שחייני הפועל גליל העליון צברו 121 נקודות והקדימו את הפועל בית ברל / הוד השרון — 94, מכבי תל־אביב — 86 ומנצחת אשתקד מכבי חיפה — 76.

השחיין הבולט בתחרות היה אמיר שטרנפלד מבית ברל שזכה בשלוש מדליות זהב, ב־400 מטר מעורב אישי בזמן 4:46.49 דקות, ב־200 מטר גב — 2:20.33 דקות וב־200 מטר פרפר 2:14.02 דקות.

שגיא שטיגמן מהפועל עמק חפר שניצח ב־200 מטר חזה בזמן 2:33.36 דקות זכה לעידוד מאחיו הבוגר איל, השחיין האולימפי של ישראל שהגיע לתחרות הישר מגרמניה.

בין הבנות הצטיינה אירית אפרתי ממכבי ת"א, שזכתה בשתי מדליות זהב ב־400 מטר מעורב אישי בזמן 5:25.25 דקות ו־200 מטר חזה — 2:46.20 דקות.

עינת גבאי ממכבי חיפה ניצחה ב־200 מטר גב בזמן 2:35.99 דקות.

האלמנה פנינה ימפולסקי ובני משפחתה העניקו בסיום את הגביע לנציגי הפועל גליל העליון.

● התעמלות

יוצאים לפאריס

שלושה מתעמלים ומתעמלות, במיטב המתעמלים של ישראל, יוצאים היום לפאריס שם ישתתפו בגביע פאריס בהתעמלות שהוא אחת מהתחרויות היוקרתיות בתבל, משתתפים בה טובי המתעמלים בעולם.

היוצאים הם יעקב לוי, אלוף ישראל, יחד עם מאמנו יעקב וישניה והמתעמלות אביטל שרון, אלופת ישראל, ופרנסין גארט. עימן יוצאת המאמנת [illegible].

[illegible]

טלוויזיה

(כ) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה.

08.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 גיאוגרפיה של א"י, פני הארץ, מכפר תבור לכרמיאל (כ). 08.40 אנגלית ד'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי) החיים בעבי החורש. 09.20 אנגלית ז'. 10.00 שעת כושר. 10.10 מדעי הטבע (ה' ו') מסע השינויים של המזון (כ). 10.30 מרפר נתמה. 11.00 חשבון ו', בין המספרים הרציונליים. 11.15 אנגלית (יא' יב') Hello Israel 11.30 Jerusalem through the ages. מושגים ביהדות, ונהפוך הוא (פורים) (כ). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (על יסודי) פיסיקה, חוקי התנועה 2. 13.30 משפט דמיאניוק. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: 1. תרקים, מחזור חיים, כ'; 2. סוציולוגיה, אמא, אבא, לנין וסאו. 15.00 עיר מי לא מכיר. הצורך בשמירת איכות החיים בעיר. 15.15 גברת פלפלת. 15.25 שעת כושר. 15.35 מאחיים שנות למכואות ים. 15.40 סרט המצער, המצער ההיסטורי שנערך באוגוסט 1963, שבראשו צעד מרטין לותר קינג. 16.10 טיול באמצע שביל בצר. טיול השבוע: הגלבוע. 16.25 פיצוחים, שעשועון טלוויזיה נושא פרסים. 16.50 עד כאן, מגזין טלטקסט יומי כולל מידע הסטורי, סיפורי רקע ומשטים מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש עם גרשון רייכר. 17.30 פרטים ינואר. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 חקלאות היום. 19.00 בקו הבריאות: בריאות המהגרים, מחלות שיניים ותכניס. (ערבית). 19.30 חדשות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 משהו מהסרטים. תכנית דו־שבועית בענייני קולנוע מגישה: שירה גרא, בהשתתפות שאול שירזין. 20.30 בין הכיסאות. מגזין דו־שבועי בענייני המשפחה והורה מנחה: עמוס ארבל. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 מוקד. 22.05 סרט קולנוע, השיחה. 23.45 פסוק של יום. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 משפט דמיאניוק, שידור ישיר. 18.30 עינן פתוח. 19.00 אנה קרנינה — פרק שביעי. 19.50 אלוף איילי ולחקה, חלק ב'. 20.00 תקציר משפט דמיאניוק. 20.35 דיוקן: כאן ועכשיו, יהודה עמיחי. 21.00 שירים של: בוב דילן, מעמידי הפנים, בוב מארלי, איגי־פופ, ג'נט ג'קסון, טופלטש.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין". 09.05 "ביקור בית" עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" עם יואב גינאי. 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום" חדשות ופזמונים. 14.05 "לראות או לא לראות" יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק" הווי והומור. 15.05 "שירים ושיעורים". 15.55 "קראתי ספר" קוראים ממליצים. 16.05 "יומן כלכלה". 16.30 שירים עבריים. 16.40 העברת משחק כדורגל בין ישראל לבין אנגליה (שידור חי). 18.30 שירים עבריים. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "מוסף לענייני צבא וביטחון". 20.05 "ציפורים ופרחים" מבחר שירים כיוריים. לקט שירים על הנושא "החיים הם קשים". 22.05 "מחפשים את המטמון" בעריכת ואב ענר. 00.15 "ג'אז ועוד" עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת / תולדות מלחמת העצמאות / הנשמת תוכנית ד'. מרצה: ד"ר מאיר פעיל. 06.30 "פוקחים עין". 07.07 שבע אפס שבע/ עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 "אילה בוקר" עם אורלי יניב. 10.05 "עשר" שירים עבריים. 11.05 "נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.05 "דו רה יומי". 40 "לאתר" סיפור היום בתש"ח עם דודו דיין. 14.05 "פגישה יומית" עם אורלי יניב. 15.05 "שירים לחנ" עם ארז טל. 16.05 "באמן מלולי"/ פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 "יער משורר"/מגוון גלי צה"ל לענייני צבא וביטחון. 18.45 "מעבר לגבול" מגוון גל"צ לענייני ערבים. 19.57 "שירים מכאן". 19.05 הודעות לחיילים. 20.05 "בעיקר מוסיקה" המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי צה"ל. תיכונה בראואר מגישה הרצאה בנושא "הקול בבאר". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת תולדות מלחמת העצמאות הנשמה תוכנית ד'. מרצה: ד"ר מאיר פעיל. 22.05 "על הרגע ועל הכיפאק". 23.05 "עשרים וארבע, היום שהיה". 23.55 "שיחת הצות" עם תמר ברוך, יועץ למדיטציה טרנסצנדנטלית. 00.05 ציפורי לילה עם משה בקר. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

18.05 "רדיו רדיו" עם יואב קוטנר. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזים המפוחשב. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.05 "קול הג'אז הזה" עם רני קרסל.

רשת ג'

06.04 "בחורה לאוקר". 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "כה, כבר תשעה"/ עם אבי אתגר. 10.05 "דברים טובים". 11.05 "כבעים מי יודע". 12.05 "אהבה יומיומית" עם יוסי סיאם. 13.05 "רק בימי חול" עם מנחם פרי. 14.05 "לי ולך" שיר וברכה. 15.05 "חרש, חריש ומחרש". 16.05 "הצגה יומית" עם [illegible]

רדיו

קול המוסיקה

06.01 "צלילי בוקר". 07.09 "בהאונה נינוחה" פרוקופייב: הסוויטה "הסגן קיזה"; צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לכינור ברה־מג'ור; מוצרט: הסימפוניה בדו־מג'ור "יופיטר"; ריקאו "לה פרי". 09.00 "קונצרט בוקר" מוצרט: רביעיית כלי־קשת בסול מג'ור ק. 387 ורביעיית נוארג'ר; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה מינור; ברהמס: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר; פרוקופייב: הסוויטה לבלט "סינדרלה". 11.57 "פינת השיר" משירי לאה איילון. 12.00 "אמנים באולפן" – בעריכת פאול לנדאו ליאורה מגור – כינור; חנרה רו – פסנתר. באך: סונטה מס' 2 בלה מג'ור; שלונסקי: סונטה מס' 2 (1954); שומאן: סונטה מס' 1 בלה־מינור, אפוס 105. 13.00 א"ן – חדשות. 13.05 "בהאונה נינוחה" בעריכת יהודה פיקלר. פרוקופייב: "מבחר בחירה" סוויטה לנערים, מקהלה ותזמורת סימפונית אפוס 122; לאוטולר מוצרטי מסע מוטיפלי בעגלת חורף ולהקת א. מלקוש ודולה: "חורף" מתוך "עונות השנה" מיוה קונצ'רטו החורף, לטרומבון וכלי קשת; צ'ייקובסקי: "ינואר ופברואר" מתוך העונות; פולנק: ערב מושלג, קנטטה ועידה לשישה קולות מעורבים; היידן: "חורף" מתוך האורטוריה "עונות השנה". 15.00 "מוסיקה ויוה" – בעריכת אבי חנני. לוצ'אנו ברייו קורה (הקלטה מ"היכל התרבות" 27.12.87). 18.00 "מהקלטות התזמורת הסימפונית ים רשא"ש" בעריכת אלכסנדרה מלמר, דבורזק: סרנדה בהדמינור לכלי נשיפה עם קונטרבס אפוס 44 פרטושו: "נחוכים" ויאנוש פידסקו; פרוקופייב רנצה סימפוניה. קונצ'רטו לכלי־נשיפה ותזמורת (נוער). בוכמן/ג'ורג' האס/ריצ'רד סלאי/ אייל וילגר. צ'ייקובסקי סימפוניה מס' 6, "פתטית" אפוס 74. 18.00 "שעה עם..." ארתור רובינשטיין ביצירות שופן. 18.00 "מוסיקה אנונה עליכם" סוגום פתיחה "הארשים הקליט" קרנבל מתוך "שמשון" ודלילה". שוסטקוביץ': קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ותזמורת אנשפה ומהודיה הכנית מס' 12 "לינולה" סקרנו מתוך קונצ'רטו־סימפוניה ודרין הפתיחה "אורלנדו". 20.05 "אינטרלוד". 20.27 "פינת השיר". 20.30 "באולמי הקונצרטים שלנו" התזמורת הפילהרמונית הישראלית מנצח: ברוסטוף; אשכנזי הפולם דניאל בובמויי/וולפה שימאז, "הכלת ססאניה הלוסה" קונצ'רטו לוויולה שוסמן, סימפוניה מס' 4. 22.00 "קונצרט יצירות" המוסיקה הסלוויה והשפעתה של י.ב. באך. הסימפוניות של הוינה.

רשת א'

07.30 "בודקים". [illegible]

קולנוע

תל־אביב

9.10 ,7.15 ,4.30

אסתר: לילה מגניב 5, 7.15, 9.40
אורלי: זיווג מקסים 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 6.15, 9.15
גורדון: אדמה זו שלי היא 7.00, 9.30
דקל: חשוד 5, 7.00, 9.30
דרייב אין: נרין אהבה 7.45
הוד: ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30
ליכטר חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: יוסיו של החטא 5, 7.30, 9.30
פריס: יהושע יהושע 12, 2, 7.15, 9.30

רב־חן:
חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50
חן 2: יום במלכודת 5, 7.25, 9.45
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: הנסיכה מכבורלי הילס 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: מחלון חדר המיטות 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: עכבר הבארים 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ועם של כבוד 5, 7.15, 9.10
תכלת: אריה 4.30, 7.00, 9.15
לב 1: נערות עובדות 2, 5, 7, 10.00
לב 2: טמפופו 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: ריקוד בחשיכה 2, 5, 8, 10.00
לב 4: מגדל הרכורים 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן

אואזיס: מעקב צמוד 4, 6.40, 9.30
לילי: יוסיו של החטא 7.15, 9.10

רב־גן:
גן 1: ריקוד מושחת 5, 7.20, 9.40
גן 2: יום במלכודת 5, 7.20, 9.40
גן 3: אי אשר לקנות אהבה 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: הנסיכה מכבורלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכודת 4.30, 9.15
רון: חשוד 4.30, 7.00, 9.00

בית אגרון:
אקסודוס 16.30
כל פה שרצית לדעת על המין 20.10
דונה פלור ושני בעליה 22.00
כפיר: חיזור גורלי 4.00, 7.00, 9.10
אורגיל: מעקב צמוד 4.30, 7, 9.00
סינמטק: מארה סאר 7.00, 9.00
סמדר: טמפופו 7.00, 9.15
תבירוץ: סגור לרגל שיפוצים

אורין:
אור 1: ועם של כבוד 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: זיווג מקסים 4.30, 7.00, 9.30
אור 3: מחלון חדר המיטות 4.10, 7.00, 9.00
אור 4: יוסיו של החטא 4.30, 7.00, 9.00
אור 5: יהושע יהושע 4.10, 7.00, 9.00
עדן: המורד 7, 4.30, 9.00

תיאטרון ירושלים: מאנון + ז'אן דה פלורט 18.45, 21.45

חיפה

אורה: יהושע יהושע 4.10, 7.00, 9.15
חן: לילה מגניב 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: עכבר הבארים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שגעון בחלל 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
רון: חיזור גורלי 4, 6.30, 9.00
אורלי: מלאכים בשמי ברלין 6.45, 9.15
קרן אור המודרנית:
יוסיו של החטא 7.00, 9.15
פאר: מעקב צמוד 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: ללא מוצא 5, 7, 9.15

חולון

מגדל: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30
מגדל: מעקב צמוד 6.00, 9.00
ארמון: יוסיו של החטא 5, 7.10, 9.30

בת־ים

עצמאות: ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: חיזור גורלי 5.00, 7.15, 9.10

פתח־תקוה

היכל 1: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30
היכל 2: שגעון בחלל 1.00, 7.15, 9.30
היכל 3: יום במלכודת 7.15, 9.30

עפולה

מופתרון: נגי 9.00

ראשון־לציון

רון 1: חיזור גורלי 7.30, 9.30
רון 2: עכבר הבארים 7.10, 9.10

תיאטרון

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 17.2 בשעה 20.30
קדיש

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 17.2
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30
אנשים קשים: 20.30

תן טרמפ לחייל

הודעה לנושים בתיק עזבונות מס' 2942/87

בעניין עזבון המנוחה אסתר איזנברג ז"ל

שנפטרה בבתיים ביום 4.3.83, ניתנת בזה הודעה בהתאם לס' 99 לחוק הירושה תשכ"ה–1965 לנושי העזבון הנ"ל למסור תביעותיהם בכתב לח"מ לפי הכתובת:

בנימין ברץ — עו"ד
רח' אבן גבירול 68, ת"א
בנימין ברץ — עו"ד
מנהל עזבון המנוחה
אסתר איזנברג ז"ל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להקמת מבנה בן 4 קומות מעל קומת עמודים מנוצלת בחלקה למגורים ויציאות לגג בשר' ויצמן 70 ק. מוצקין גוש 10430 חלקות 248, 453.

מהות הסטיה: 1. חריגה של 91.96 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 11% משטח החלקות. 2. הקלה של 2 קומות ממספר הקומות המותר. 3. הקלה בגובה היציאות לגג.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור להקלה לפי בנין צדרי 10% ולהצמדת מרתף לדירה בקומת קרקע ברחוב שטריקר מס' 12 גוש 8212 חלקה 361. תיק בנין 1/484—018
בקשת מס' 870682

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

ז. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לשינוי מיקום הכניסה וסגירת חדר המדרגות ברח' בנימין 12 ק. ביאליק גוש 11553 חלקה 152.

מהות הסטיה: 1. חריגה של 17.20 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 2.2% משטח החלקה.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "חדרים"

הוד השרון דרך רמתיים 36, טל. 052-21178

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית בקשה להקלה [illegible] גוש 6412 חלקה 49 [illegible]

[illegible]

א. שמעוני, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "חדרים"

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחוב הרצליה הוגשה עליידי ויגדור וזיו, זיגורון דוד רח' הכנרת 18 ת"א, בקשה המתייחסת לקרקע הנמצאת בהרצליה, רח' תדהר גוש 6536 חלקה 110 ומהווה הקלה לגבי המותר מכח מבוקשת הקלה האמור, דהיינו: הקלה 6% באחוזי בניה דהיינו 56% שטח עבור נוסף 50% המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך 14 ימים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

מודעת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 114 בגוש 8323 רח' הוית מס' 17 נתניה, מבוקשת ההקלה: 10 ס"מ מקו בניין צדי מס' א', 60"30 ס"מ מקו בניין צדדי בקומה הקרקע. תב. 2123.

את התכנית מס' 397/87 מתוקנת ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס גוש 6145 חלקה 7 ומגרש חלק מ־26 רחוב הרואה דהיינו הקלה 6% משטח החלקה דהיינו עבור מעלית.

כל המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לועדה.

התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 רמת־גן, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה ר"ג

הועדה המקומית לבנין ותכנון

עיר בני־ברק

הודעה עליפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

מר שבחיידי צבי הגיש בקשה לוועדה את בתכנית מס' 20152 לבנות תוספת בקומה א' מעל קומת קרקע קיימת ברח' חנה סנש 9, גוש 6188, חלקה 345, באיזור ב' בהקלות הב"ה:

1. (6) אחוזים בבנין שיפור תנאי דיור מעל (35) אחוזים המותרים בקומה וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים (105 ב') החלה במקום.

2. הקלה בקו בניין קידמי ליישור קו קיים לפי חקו שלפיו בנויים רוב הבניינים באותו רחוב.

כל מעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית בעיריית בני ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית, תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. הירשלר, יו"ר הוועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין זהב 2, חולון.

חולון
אורנן — הופיין 52.
עין זהב — עין זהב 2.

ירושלים
הפלמ"ח — הפלמ"ח 28.

נתניה
הגנן — שד' ויצמן 13.

פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר.

רמת־גן
הגיבה — ארלוזורוב 81.

תל־אביב
כול — כול 25.
קופ"ח בלפור — בלפור 2.

חיפה
מוהנג — הרצל 29.

רעננה–כ"ס
קופ"ח — בן גמלא, הוד השרון.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100, אילת – 2444, חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש סיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בית לניאדו נתניה: תורנות לסקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, הדסה ע"כ – כירורגית, עיניים, הדסה ה"צ – נשים, אורטופדית, פנימית, ביקור חולים – א.א.ג.

מוקד קופת חולים

המוקד יפעל מידע טלפוני בימים א'–ה' ב' 08.00–20.00, ביום ו' 08.00–13.00 טלפונים: 03-433300, 03-433500.

[illegible]

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 15.00–21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ב', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתשלום מלפתי כלכה.

ריזונגף מגור שדר 3 (ליד הסטנדר) קומה א', טל' 284869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה האזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'–ו' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-237171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

פילוס מוטוריים

מוקד קופ"א למקרים דחופים — טל' 186.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible]

רכבות

[illegible]

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה' 16.00. בימי ו' וערבי חג 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו' 7.00.
מתל־אביב לחיפה: [illegible]
מחיפה לתל־אביב: [illegible]
מתל־אביב לנהריה: [illegible]

שנתיים מאסר לעו"ד גרינהויז שהורשעה בהונאה בהיקף גדול

השופט: לא מדובר בכשלון חד־פעמי אלא בעבירות שנעשו במועדים שונים

עו"ד מינה גרינהויז (37), שהורשעה בהונאה בהיקף כ־221,800 דולר, נידונה אתמול על־ידי השופט המחוזי בת"א מנחם אילן לשנתיים מאסר בפועל ולשנתיים מאסר על תנאי.

גרינהויז הואשמה בגניבה, מירמה בנסיבות מחמירות, זיוף מסמכים ומשיכת צ'קים בלי כיסוי.

עו"ד גרינהויז עבדה בחלק מהתקופה בה ביצעה את העבירות במשרדו של עו"ד ארם פרוסט, שהתאבד לפני כמה שבועות לאחר שהסתבך בחובות בשוק האפור. בגזר־הדין ציין השופט, כי עו"ד פרוסט היה אחד מעדי האופי במשפטה ל גרינהויז, שבמקרים אחרים זייפה את חתימותיו על מסמכים שונים.

השופט ציין בגזר־הדין, כי "היא היתה נשואה לגבר יפה תואר שאותו אהבה והעריצה, אולם מסתבר שלבד מטוב תארו לא ניחן האיש הזה בסגולות נפש חיוביות". הבעל, נכתב בגזר־הדין, הסתבך בעסקיו והיה חייב ללקוחותיו סכומים בסך 6,000 דולר, אותם לא היה מסוגל להחזיר. לכן איים על אשתו כי יעזוב אותה אם לא תשיג את הכסף.

"הנאשמת, בצר לה ומפחד שבעלה יעזבנה, התפתתה לשלוח יד בכספי פקדונות של לקוחותיה או להשיג הלוואות תמורת בטחונות מזוייפים ובסופו של דבר, כאשר לחצו עליה לפרוע חובות, גם משכה צ'קים ללא כיסוי", כתב השופט. השופט הטעים, כי לדעתו, לא די היה בחובות הבעל, כדי להסביר את הגניבות, מאחר ועו"ד גרינהויז הפיקה ממעשיה 221,800 דולר.

בשלב הטיעונים לעונש טען סניגורה, עו"ד פנחס נוסבאום, כי תוכניתיה של גרינהויז תפחו בשל הלוואות אותן לקחה בשוק האפור.

על כך השיב השופט בגזר־הדין, כי "אין בזה משום נסיבות מקילות. הנאשמת כעו"ד היתה צריכה להיות מודעת לחומרת העבירות. לא מדובר בכשלון חד־פעמי, אלא בעבירות שנעשו במועדים שונים, במשך כשנתיים".

עוד ציין השופט אילן, כי הוא רואה כנסיבות מקילות את העובדה שעו"ד גרינהויז התגרשה בינתיים ומוטל עליה עול פרנסתם של שני ילדיה, בני 9 ו־11. לפיכך גזר עליה שנתיים מאסר בפועל ושנתיים על־תנאי וכן קבע, כי תהיה נתונה במשך 3 שנים לפיקוח קצין מבחן. לבקשת הסניגור, הורה השופט לדחות את תחילת ריצוי עונש המאסר ל־6 במארס.

התובעת במשפט זה, עו"ד נאווה שילר מפרקליטות מחוז תל־אביב, הודיעה לאחר מתן גזר־הדין, כי תגיש ערעור על קולת העונש. (עתי"ם)

טלקס

● בנק המזרחי יפחית ריבית החובה

בנק המזרחי יפחית מיום ראשון הקרוב את ריבית החובה על משיכות היתר. שיעור הריבית הבסיסית (ה"פריים") יישאר ללא שינוי, 1.25 אחוזים לחודש, אולם לקוחות שמקבלים את משכורתם בבנק המזרחי ישלמו תוספת מוקטנת מעבר ל"פריים" – 0.5 אחוזים לחודש. כלומר, ריבית החובה המינימלית תהיה 1.75 אחוזים לחודש.

בבנק המזרחי ציינו אתמול, כי שיעור זה הוא הנמוך ביותר במערכת הבנקאות.

הנהלת הבנק החליטה אתמול גם להקטין את פרמיית הסיכון המקסימלית ללקוחות ולהעמיד אותה על 2 אחוזים לחודש.

אודי נחשון

● ניידת לטיפול בנפגעי אסון כימי

ניידת חילוץ והצלה של נפגעי אסון כימי פותחה, לראשונה בישראל, בשירותי הכבאות באיזור חיפה.

בניידת, שפותחה על־פי דגם אמריקני, נמצאת מקלחת מתקפלת לטיפול בנפגעים מחומרים מסוכנים ומסיכות המאפשרות חדירת כבאים לאזורים פגועים.

הניידת כוללת ציוד לגילוי קרינה רדיו־אקטיבית וציוד לחילוץ נפגעי תאונות דרכים ונפגעי חומרים רעילים.

הניידת שהוכנסה לשימוש בחיפה משמשת אב־טיפוס לניידות נוספות מסוג זה שיוכנסו לשירותי הכבאות ברחבי המדינה.

קובי מנדל

● מחדל בתיכנון יגרום למחסור מים

"תוך 10 – 15 שנה צפוי מחסור במים לחקלאות והתעלמות מבעיה זו היא מחדל ממשלתי חמור", אמר מנכ"ל משרד־החקלאות, מאיר בן־מאיר, בכנס חקלאים בנושא ייעול והשקייה בכ־נה שנערך אתמול בקיבוץ גבת בחסות מפעל "פלסטרו".

כמות המים המתוקים השנתית בין הירדן לים היא כ־2 מיליארד מ"ע. ביהודה ושומרון חיים 700 אלף תושבים המשתמשים ב־110 אלף קוב מים לחקלאות וצריכה ביתית. ברצועת עזה יש כחצי מיליון תושבים וצריכת המים שם היא 120 אלף קוב. המליחות של מי ההשקייה ברצועה מגיעה ל־800 מיליגרם כלור לליטר.

יש היום ברצועת גרעון קבוע של כ־50 עד 70 מיליון קוב מים בשנה, אמר בן־מאיר והתריע על היעדר תכנון ממשלתי בנושא זה.

שלמה גלזר

יוגש כתב־אישום נגד רופא על גרימת מוות ברשלנות

שופט חוקר מקרי מוות בתל־אביב, עוזיאל שמי, הורה אתמול לפרקליט מחוז תל־אביב, אהרון שדר, להגיש כתב אישום נגד ד"ר אילן זכור, רופא תל־אביבי, בעקבות מותה של אשה במכון לרפואה טבעית ברחוב בזל בתל־אביב שבניהולו.

השופט קבע, כי הרופא יואשם במתן טיפול החייאה רשלני וחיבור לא תקין של עירוי לאחת המנותחות במכונו שנכנסה למצב של אבדן הכרה ומתה כעבור יומיים.

במאי 1985, נערך במכון הרפואי של ד"ר זכור ניתוח פלסטי למתיחת פנים לדבורה פירסטנברג. במהלך הניתוח היא נכנסה למצב של חוסר הכרה והועברה לבית־חולים, שם מתה יומיים לאחר מכן.

בעקבות המקרה הוקם במשרד הבריאות צוות בודק, שמנה את יו"ר הוועדה הרפואית של המשרד ושני רופאים נוספים ואלה, לאחר בדיקה, העבירו את המשך החקירה לידי המשטרה. חקירת המשטרה נוהלה במשך קרוב לשנתיים על־ידי רפ"ק יעקב קרימולובסקי, עוזר ראש ענף החקירות במשטרת מחוז תל־אביב, וכשזה יצא לפני מספר חודשים לגימלאות, החליפה אותו רפ"ק בתיה גדייפמן. המשטרה פנתה לשופט השלום בתל־אביב, עוזיאל שפי, שניהל את החקירה בתוקף תפקידו כשופט חוקר מקרי מוות.

כאמור, הורה השופט אתמול על הגשת כתב־האישום בשל החייאה רשלנית ועירוי שלא היה מחובר כראוי.

השופט קבע שנגד ד"ר מאיר לאופר, שנחקר גם הוא בפרשה זו, לא יוגש כתב אישום. (עתי"ם)

ביהמ"ש העליון זיכה את בוחן משרד הרישוי בי־ם מכל אשמה

בית־המשפט העליון זיכה אתמול מכל אשמה את מאיר ביטון (45), בוחן במשרד הרישוי בירושלים, שהיה אחד הנאשמים המרכזיים בפרשת השוחד שנחשפה בשנת 1985 במשרד הרישוי.

ביטון הורשע ע"י בית־המשפט המחוזי בירושלים ב־8 עבירות של שוחד, זיוף, מירמה ושימוש לרעה בכוח המשרה. עיקרן של עבירות השוחד היה שלכאורה נתן לסוכן המשטרתי הסמוי משה שקר שוחד, כדי ששקר יעביר תלמידים שביטון היה חפץ ביקרם במבחני תאוריה.

סניגורו של ביטון, עו"ד ראובן בר־חיים, טען לפני שופטי בית־המשפט העליון שלמה לוין, גבריאל בך ואליהו וינוגרד, כי נגרם לביטון נזק קשה ועיוות דין, מכיוון שבית־המשפט המחוזי בירושלים לא איפשר לסניגור לחקור כהלכה את הסוכן הסמוי משה שקר בחקירה הנגדית והשופט המחוזי פסל לו שאלות רלוונטיות רבות.

בית־המשפט העליון קיבל עמדה זו וגם קבע שאפשר שהשופט המחוזי, ד"ר צבי כהן, טעה כשהעדיף את גירסתו של הסוכן הסמוי שקר על גירסתו של הנאשם ביטון.

כתב־האישום המקורי שהוגש נגד ביטון לבית־המשפט המחוזי כלל 15 אישומים, אך הוא זוכה מ־7 אישומים בתום המשפט. אתמול זיכה אותו בית המשפט העליון גם בשאר האישומים. (עתי"ם)

עליית המדד הגדילה הביקושים

מאת אלחנן הורוביץ, כתב "על המשמר"

ביקושים נוספים וויותר עליות שערים היו אתמול במניות החופשיות, במניות ההסדר ובאיגרות החוב הצמודות, בהשפעת העלייה במדד ינואר. הביקושים למניות החופשיות הגיעו ל־7 מיליוני ש"ח, בעוד שההיצעים בהן הסתכמו ב־729 אלף ש"ח בלבד. משעריהן עלו 235, לעומת 38 שירדו ו־158 שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן הסתכם ב־9.5 מיליון ש"ח.

למניות ההסדר עלו הביקושים ל־1.7 מיליון ש"ח, ללא היצע ממשי. 20 משעריהן עלו, 2 ירדו ו־8 נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הגיע ל־4 מיליוני ש"ח.

בשוק איגרות החוב בלט מעבר מצמודות למט"ח אל צמודות למדד.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.13 אג' ל־1.7162 ש"ח ושער הדולר היציג עלה ב־0.28 אג' ל־1.5923 ש"ח.

דולר נוסעים — 1.8822 ש"ח.

דולר שחור הוסיף לנוע בין 1.61 ל־1.62 ש"ח.

במסחר "ביצודי" במניות לפני הצהריים היו רק עליות שערים. העלייה הגדולה ביותר היתה בפולגת ב', שעלתה ב־7 אחוזים (שערה נרשם "קונים בלבד").

גלגלי הבורסה

הביקוש לה עלה על 47 אלף ש"ח ע"נ "בשער הטוב", שעלה מ־528 ל־565 נקודות.

במסחר במניות ב"משתנים" אחרי הצהריים ירד רק שער אחד (של הסנה ברבע אחוז). כל השערים האחרים עלו. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־12% (המרבית האפשרית ביום מסחר אחד) בפולגת ב', שערה עלה ל־591 נקודות. הביקוש לה התקרב ל־15 אלף ש"ח ע"נ. המחזור הגדול ביותר היה 438 אלף ש"ח ביום חמלת, תוך עליית שער ב־2.75%. מדד המניות עלה מ־75.40 ל־77.65 נקודות, ב־2.74%.

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות (ב־%): המסלול 5 (29.3), פולגת ב' (12.0), ביטוח משנה אופ' (10.1). כן נרשמו 13 עליות ב־10%, לעומתן נרשמה רק ירידה אחת ב־10% — של מטוויות 5.

מכל השערים עלו 54% ורק 8 אחוזים ירדו. לפי נפחי המסחר נהנו מעליות 86%, לעומת 3% שסבלו מירידות ו־11 נשארו בלי שינוי.

דלתא גליל 1 עלתה ב־50 נק', ב־5.1% ודלתא גליל 3 עלתה ב־20 נק', ב־2.3%.

במניות ההסדר שמדיונן ב־1988 נעו העליות בין 0.2% (כללי ש"ח 7) ל־1.6% (דיסקונט ש"ח ב'). הפועלים ע"ש — 1.0%, המזרחי למוכ"ז — 0.4%.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 16.2.1988

	יחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7058	1.7272	1.7162
דולר אמריקאי	1	1.55	1.62	1.5821	1.6019	1.5923
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9241	0.9357	0.9287
לירה סטרלינג	1	2.70	2.83	2.7521	2.7864	2.7694
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2736	0.2770	0.2750
ין יפאני	100	1.19	1.25	1.2119	1.2270	1.2203
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8214	0.8316	0.8272
פרנק שוויצרי	1	1.10	1.16	1.1245	1.1385	1.1317
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2596	0.2628	0.2611
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2447	0.2478	0.2463
[illegible]	1	0.24	0.25	0.2420	0.2450	0.2432
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3813	0.3861	0.3835
דולר קנדי	1	1.22	1.28	1.2428	1.2583	1.2511
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1281	1.1421	1.1359
[illegible]	1	0.45	0.77	0.7557	0.7651	0.7602
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4418	0.4473	0.4438
שילינג אוסטרי	10	1.29	1.35	1.3138	1.3302	1.3222
לירה איטלקית	1,000	1.23	1.31	1.2563	1.2719	1.2623

בפלילים

הוארך מעצר 23 דרוזים החשודים בהתפרעויות

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

מעצרם של 23 מתושבי מג'דל שאמס, החשודים בהתפרעויות שהיו ביום א' ברמת־הגולן ושבמהלכן נפצעו 32 איש, הוארך אתמול בבית־משפט השלום בעכו.

מעצרם של שבעה מהחשודים, שהם קטינים, הוארך בשבעה ימים. 15 חשודים נעצרו לעשרה ימים וחשוד נוסף נעצר לשלושה ימים.

בא־כוח המשטרה טען בבית־המשפט, כי החשודים נטלו חלק בהתפרעויות ביום השנה השישי להחלת החוק הישראלי ברמת־הגולן, תקפו שוטרים והפריעו לסדר הציבורי.

בא־כוח המשטרה הוסיף, כי החקירה בעיצומה וצפויים מעצרים נוספים.

רופאת שיניים מדימונה נעצרה כחשודה בגניבה

שופט שלום בבאר־שבע ציווה אתמול לעצור את ד"ר לאה אורטו בת 42 מדימונה, המועסקת כרופאת שיניים במירפאת השיניים העירונית, החשודה בגניבת כספים מעיריית דימונה תוך כדי עבודתה במירפאה. 4 ימים קודם לכן נעצר באותו חשד רכז המירפאה, רווה בנישו (37).

המעצרים של המשטרה בקרב עובדי מירפאת השיניים של עיריית דימונה החלו ביום ו' האחרון, עם מעצרו של בנישו, אשר טען, כי שניים מרופאי השיניים במירפאה שילשלו סכומי עתק לכיסיהם, במקום להעבירם לעירייה, וביצעו עבודות פרטיות במירפאה העירונית וגבו עבורן תשלומים לעצמם.

החקירה החלה לאחר שגזבר העירייה התלונן במשטרה על חשד למעילה במירפאת השיניים. בנישו נעצר תחילה ל־4 ימים ושלשום הוארך מעצרו עד יום ה', על־ידי שופט השלום בדימונה. השופט הורה באותו מעמד לעצור גם את הרופאה עד לשעות הערב של אותו יום, כדי לאפשר למשטרה לערוך עימות בינה לבין בנישו ולבדוק איזו מהגירסאות של השניים נכונה, לאחר שהם הטילו את החשדות למעילה זה בזה. אתמול ציווה, כאמור, השופט צבי סגל לעצור שוב את הרופאה, על־פי בקשת המשטרה שהביאה בפניו את ממצאי העימות. (עתי"ם)

שודדים כפתו ופצעו אשה במגדל העמק

שני אלמונים רעולי־פנים פרצו אתמול בשעה 4 לפנות בוקר לדירתה של רות יעקובוביץ (56) במגדל העמק בעת שהאשה, שהיא אלמנה המתגוררת בגפה, ישנה. הם כפתו אותה, היכוה, שדדו ממנה תכשיטים וכסף ונמלטו מן המקום.

האשה נפצעה באורח בינוני והועברה לבית־החולים "העמק" בעפולה.

משטרת מרחב העמקים הקימה צוות חקירה מיוחד לטיפול בפרשה. (עתי"ם)

נדקר בגבו על רקע סכסוך משפחתי

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר"

חיים גבאי בן 35 מקריית־ביאליק נדקר שלשום בלילה בגבו על רקע סכסוך משפחתי ואושפז בבית־החולים רמב"ם.

הפצוע מסר במשטרה, כי הותקף סמוך לשעה 10 בלילה בלכתו ברחוב העצמאות בקריית־ביאליק ונדקר 4 דקירות בגבו.

משטרת זבולון עצרה את גיסו, צעיר בן 27 תושב הקריות, בחשד שדקר את גבאי משום שלטענתו הוא מתנהג באלימות כלפי אשתו.

נעצרה בנתב"ג בשובה מחו"ל עם דרכון כוזב

ישראלית ששבה אתמול במטוס "אל על" מבריסל, לאחר שיצאה לחו"ל חרף צו איסור יציאה מן הארץ שהוצא נגדה ע"י בית־משפט, נעצרה בזכות עירנותו של בקר הגבולות.

הנוסעת הגיעה לביקורת הדרכונים בנמל אחרי רדתה מהמטוס כשהיא נראית מתוחה ונרגשת במיוחד. הדבר עורר את תשומת ליבו של השוטר בביקורת וזה אותת לאחד מבלשי הנמל לעקוב אחריה. היא הציגה לבקר דרכון בשם שהוברר אחר־כך שאינו שלה ותמונה דומה לה.

הבלש החליט לחפש בכליה של הצעירה, ומצא ארנק ובו דרכון ישראלי נוסף. בדיקה מהירה העלתה שהדרכון הנוסף הוא דרכונה האמיתי, והאשה נסעה לחו"ל כשהיא משתמשת בדרכונה של אשה אחרת, הדומה לה מאד. כן הוברר, שבית־המשפט הוציא נגדה צו איסור יציאה מהארץ משום שהיתה קשורה בעסקיו של איש עסקים שפשט את הרגל, השאיר חובות וברח מן הארץ.

האשה שוחררה לאחר שהואשמה בהתחזות לאחרת ובניסיון להכשיל שוטר בעבודתו והוזמנה להמשך חקירתה בתחנת המשטרה בנתב"ג. (עתי"ם)

למשפחת מרטינוביץ

אתכם אנו באבלכם במות

מיקי

יקירנו

חברים בקיבוץ שמרת

אלוף פלד: המחבלים אינם זקוקים לסיבות לפעילותם

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר"

"הפעילות החבלנית נגד מדינת־ישראל באיזור הצפון תימשך מפני שהמחבלים רואים בכך את היעד המרכזי שלהם ואינם זקוקים לסיבות", אמר אתמול אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, בקבלת פנים שנערכה לכבודו, בעיריית קריית־אתא.

בתשובה לשאלת כתבנו אם יש לצפות להגברת הפיגועים ביעדים ישראלים בעקבות הפגיעה ב"אוניית המגורשים" בקפריסין, אמר האלוף פלד, כי יש להתייחס לכל איום על מדינת ישראל במלוא הזהירות והחומרה. עם זאת הוסיף פלד, כי המחבלים אינם זקוקים לסיבות כדי להמשיך בפעילותם נגד ישראל, מפני שהם ניזונים מאידיאולוגיה שמטרתה לפגוע במדינה. "יש התמודדות בינינו לבינם וזוהי הסיבה לפיגועים", אמר פלד.

בתשובה לשאלה אם יש בפיו מסר למגזר הערבי נוכח המתיחות שנתגלתה באחרונה במגזר זה אמר האלוף פלד: "יש לי מסר לכולנו, לכל מי שחי במדינת־ישראל. על כולנו נגזר לחיות ביחד ועל כן אסור לאבד את הסבלנות והסובלנות, כי כולנו נצא ניזוקים מכך. צריך לדעת לחיות ביחד, ולפי מיטב הכרתי ניתן לחיות פה ביחד בלי כל בעיה מיוחדת במינה".

אלוף פיקוד הצפון שמע בביקורו בעיריית קריית־אתא הסברים על הדליקה שאירעה בחוות מיכלי הגז מפי ראש העיר, יעקב בן־דניאל, ומפי מפקד שירותי הכבאות בחיפה, טפסר משה ורדי. "לפי מיטב ידיעתי אנו ערוכים למקרה חירום במפרץ חיפה, אך בהחלט יש דברים שניתן לשפרם", אמר האלוף יוסי פלד.

200 תלמידי כיתות ט' מירושלים וסביבתה השתתפו אתמול במפגש בנושא "אדם לאדם – אדם" לציון חמש שנים לרצח אמיל גרינצווייג. המפגש נערך במדרשת אדם – המדרשה לדמוקרטיה ולשלום – ביער ירושלים, שתיקרא ע"ש אמיל גרינצווייג (צילום: יחיעם גל)

צוקר לבג"ץ: ראש עיריית תל־אביב מפר את החוק

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר"

חבר מועצת העיר תל־אביב, אריה צוקר, עתר אתמול לבג"ץ נגד ראש העיר שלמה להט ונגד עיריית תל־אביב, על שהוציאה, לטענתו, בניגוד לחוק, יותר מ־3.6 מיליון ש"ח מתקציב המילואים שהכינה, בלי שהתקציב, המסתכם בכ־129 מיליון ש"ח, יאושר על־ידי מועצת העיר ושר הפנים, כמתחייב מפקודת העיריות.

בעתירתו, מבקש צוקר שבג"ץ יוציא צו־ביניים, לאסור על עיריית תל־אביב להוציא כל הוצאה כספית ויורה לה להימנע מלשלם כל תשלום כספי מתקציב המילואים, כל עוד לא יאושר על־ידי מועצת העירייה ועל־ידי שר הפנים.

צוקר מציין, כי מבדיקה שערך עולה, כי העירייה כבר הוציאה מתקציב זה סכום של כ־215 אלף ש"ח לנושא גנים ונוף ויותר מ־3.4 מיליון ש"ח, שהועברו לחברות העירוניות "קרן תל־אביב", "גני יהושע" ו"מוזיאון הארץ".

צוקר טוען, כי עיריית תל־אביב מפרה את מצוות המחוקק ומצוות בג"ץ באופן בוטה ובריש־גלי ואינה שועה להצעותיו לחדול מנוהל זה.

במקביל לעתירתו, פנה צוקר למנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, וביקשו לפעול לאישור תקציב המילואים ללא עיכוב, בציינו, כי בתקציב המילואים ישנם סעיפי הוצאה חשובים ודחופים ועיכוב האישור עלול לגרום נזק לפעולות העירייה.

כתובות־נאצה בפתח ביתו של דובר חד"ש בת"א

מאת זהבה מוזס ושלמה סלוצקי, כתבי "על המשמר"

אלמונים כתבו אתמול בצבע שחור כתובות־נאצה על פתח ביתו של דובר תנועת חד"ש, עוזי בורשטיין, בתל־אביב.

בכניסה לבית נכתב: "לעוזי הבוגד — כהנא יטפל בך".

מזכיר החזית הגיש תלונה למשטרת מרחב הירקון, אך טוען כי עדותו נגבתה ממנו על־ידי שוטר בטלפון, בלא שהמשטרה תגיע למקום. מזכיר החזית סיפר אתמול, כי אין זו הפעם הראשונה שנרשמות כתובות נאצה על קירות ביתו. כן נשלחים אליו מכתבי־איום רבים.

לדבריו, הגיש מספר פעמים תלונות למשטרת מרחב הירקון, אך זכה ביחס של ביטול וזלזול.

כן נמצאו אתמול כתובות־נאצה בערבית בבניין מקסיקו באוניברסיטת תל־אביב.

בתגובה לטענותיו של דובר תנועת חד"ש, אמרה דוברת מחוז תל־אביב, פקד־משנה דליה גלעד, כי המשטרה טיפלה באירוע שדווח על־ידי בורשטיין כפי שהיא מטפלת באירועים דומים אחרים. לאחר בדיקה התברר, כי לא המשטרה התקשרו לבורשטיין בדבר תלונתו.

תוקם ועדה בין־משרדית למאבק בחרם הערבי

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

המלחמה בחרם הערבי תימשך לפי שעה באמצעות הקמת ועדות ממשלתיות. שר האוצר ושר התעשייה והמסחר החליטו, בתום פגישתם אתמול, לאמץ את המלצות הוועדה המשותפת לשני המשרדים ולהקים ועדה בין־משרדית, שתקבע עקרונות להנחיית הרשויות המתאימות בפעילותן נגד גורמים המשתפים־פעולה עם החרם הערבי.

שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, העלה אתמול לפני שר האוצר, משה נסים, את הבעיות בתחום התעשייה הקשורות בחרם הערבי. ישנן חברות רבות, שישראל רוכשת מהן מוצרים בהיקף ניכר, והן נמנעות מרכישת מוצרים ישראליים בגלל חשש מהחרם הערבי.

סוכם, כי בוועדה הבין־משרדית שתוקם יהיו שותפים נציגים בכירים של הרשות ללוחמה כלכלית באוצר וכן נציגי המינהל לסחר חוץ, הרשות לשיתוף־פעולה תעשייתי ומשרד החוץ.

גילוי מוקדם של סרטן העור הציל חייהם של 6 בני־אדם

מאת שלי וחיימוביץ, כתבת "על המשמר"

חייהם של שישה בני־אדם ניצלו באחרונה הודות למבצע "אור לאור" — פרויקט לגילוי מוקדם של סרטן־העור, המתבצע בקיבוצי הדרום על־ידי המרכז למחקר ופיתוח שירותים מתקדמים לכירורגיה פלסטית בראשות ד"ר ליאור רוזנברג מבית־החולים "סורוקה".

עד כה נבדקו בקיבוצי הדרום 6,000 בני־אדם. 20 אחוז מהם סבלו מגידולי־עור ממאירים בדרגות שונות של חומרה. שישה מהם היו במצב קריטי ונזקקו לניתוחים. חייהם של השישה וכנראה של עוד רבים אחרים ניצלו הודות למבצע הגילוי המוקדם.

ד"ר ליאור רוזנברג אומר, כי בני הקיבוצים נבחרו גם משום שהם האוכלוסיה המסתכנת ביותר בסרטן־העור. הם לבני־עור, בדרך־כלל, ומרבים להיחשף לשמש בעת עבודתם. לדבריו, מדובר בעלייה גדולה ומדאיגה בשיעור המחלה והיקפה. בעבר התגלו גידולים מסוג זה רק אצל קשישים, עתה שגיל החולים הממוצע כיום הוא 30. ד"ר רוזנברג אומר, כי ההרגלים של חשיפה לשמש לא השתנו באופן משמעותי, אולם בגלל חורי האוזון שנוצרו באטמוספרה גדלה הקרינה ב־200 אחוזים. ב־15 השנים האחרונות, ומספר סרטני־העור בארץ מכפיל עצמו מדי שנתיים.

המבצע לאיתור מוקדם ולטיפול בסרטן־העור קיבל תנופה בעקבות גילוי תאומים, בני 37, מקיבוץ בדרום, שבגופם התגלו גידולים. אחד מהם החל מקבל טיפול בעקבות שומה רגילה שהופיעה בלחיו ואחר־כך התברר כי גרמה לסרטן חמור ומסוכן בחלקים רבים מגופו. הקיבוץ הטיסו לבית־חולים באנגליה. הוא נותח וחייו ניצלו. כעבור זמן קצר, התגלתה שומה במקום דומה אצל אחיו התאום והיא הוסרה מייד, וכך נעצר אצלו הסרטן עוד בטרם החל להתפתח.

המחקר והממצאים שלו השפיעו בצורה משמעותית מאוד על האנשים בקיבוץ. עכשיו כבר אי־אפשר כמעט לראות אנשים חשופים בשמש במשך שעות, ליד הבריכה.

ריכליס ניצח את קורצ'נוי בפתיחת טורניר השחמט

מאת אבי אמיר, כתב "על המשמר"

הפתעה גדולה היתה אמש בפתיחת טורניר השחמט הבינלאומי בבאר־שבע, כאשר החייל גדי ריכליס ניצח את רב־האמן הנודע ויקטור קורצ'נוי.

אשתקד זכה קורצ'נוי, שהיה סגן אלוף העולם בשחמט, במקום ראשון משותף בתחרות בבאר־שבע.

במשחק נוסף, ניצח אלון גרינפלד מבאר־שבע את רונן לב מהוד־השרון. המשחקים בין ישראל שרנצל ורב־האמן האנגלי ג'ון מסטל מאנגליה ובין רב־האמן וולף פינטר מהונגריה ולאון לרדמן מקריית־גת, לא הסתיימו. התחרות תימשך כשבועיים.

מעצר 4 כדורגלנים נמנע לאחר שהפועל ת"א מימנה הערבויות

הארבעה – סיני לוי, לנדאו ואקהויז – חשודים בהעלמות מס במאות אלפי דולרים

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

מעצרם של ארבעת שחקני קבוצת הפועל תל־אביב נמנע אתמול בעקבות סיכום של הרגע האחרון בין מס הכנסה לאגודת הפועל תל־אביב, לפיו תשלם האגודה את הערבויות לשחרורם.

הארבעה, משה סיני, שבתאי לוי, גיל לנדאו ויעקב אקהויז, נעצרו לפני כשלושה שבועות כחשודים בהעלמות מס ושוחררו בערבות בבית־משפט השלום בתל־אביב. אך עד אתמול, המועד האחרון לתשלום הערבות, הם לא שילמו אותה.

אתמול בבוקר הוציאה השופטת דבורה ברלינר פקודות מעצר נגד הארבעה ונציגי המשטרה עמדו כבר להביאם לבית המעצר באבו־כביר. אולם, כאמור, ברגע האחרון הושג הסכם בין האגודה למס הכנסה, לפיו תשלם האגודה את הערבויות, בסך 140 אלף ש"ח, עד השעה 9.30 הבוקר.

חוקרי מס ההכנסה ייחסו בבית־המשפט למשה סיני העלמות מס בסך 228 אלף דולר בין השנים 83־86. לגיל לנדאו מיוחסות באותן שנים העלמות בסך 55 אלף דולר, לשבתאי לוי 52,500 דולר וליעקב אקהויז — 39,500 דולר.

משה סיני שוחרר בערבות בסך 50 אלף ש"ח ויתר שלושת השחקנים בערבות בסך 30 אלף ש"ח, סכומים אותם היו אמורים לשלם עד אתמול. כאמור הוצאו אתמול פקודות המעצר נגד הארבעה, אולם אגודת הפועל תל־אביב נחלצה לעזרת שחקניה ומנעה את מעצרם.

האמוציות "ינצחו" את המצעים בבחירות הקרובות

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

הבחירות הקרובות תהיינה יותר אמוציונליות מאשר קודמותיהן. את מקומם של האידיאולוגיות והמצעים יתפסו סמלים, אסוציאציות וסיסמאות. כך טען אתמול יעקב לוי, מנכ"ל מכון גאלופ בישראל, במסיבת עתונאים שנערכה לרגל צאת ספרו "הכתובת שעל הקיר".

לדבריו, הפוליטיקאים ייאלצו להתמודד יותר בסגנון ההגשה, ומה שיקבע יותר יהיה מי אומר את הדברים, הסגנון של הדיבורים וכיצד אומרים אותם, ולא המצב הקיים.

בהתייחסו לסקר שערך מכון גאלופ בישראל עבור "ניוזוויק" בנושא ההתחממות בשטחים והבעיה הפלשתינית אמר, כי ממימצאיו עולה, בין השאר, כי שיעור המגלים עמדות שליליות כלפי ערבים בקרב יוצאי אסיה־אפריקה גבוה כמעט פי שניים מאשר בקרב יוצאי אירופה־אמריקה, וכי עמדות הצברים, דור שני בארץ, קרובות יותר לאלו של יוצאי אסיה־אפריקה מאשר אירופה־אמריקה.

הסקר גילה, כי כ־40% מיוצאי אסיה־אפריקה תומכים בהעברת המונית (טרנספר) של ערבים מיהודה, שומרון ועזה אם המתיחות תימשך, לעומת 20 אחוז מיוצאי אירופה־אמריקה.

בדברו על ספרו טען לוי, כי זהו למעשה כיוון חדש בניתוח מגמות פוליטיות. במקום להציג מספרים וטבלאות סטטיסטיות, מביא הספר ציטוטים ומתאר אסוציאציות, תחושות ומניעים.

אשר לכתובות שעל הקיר, המופיעות בספר, אלה מדברות על השנאה לערבים, שהיתה ועודנה פסיכולוגיות, חברתיות וכלכליות, ואינה נובעת ממניעים היסטוריים לאומיים. כתובת אחרת היא, כי הציבור אינו אוהב השמצות פוליטיות, ובעיקר שמשמיצים את הליכוד.

ראש מועצת עמק חפר: מועצה ערבית עצמאית תפגע בבטחוננו

מאת ניצה היימן, כתבת "על המשמר"

ההחלטה להעניק עצמאות מוניציפאלית לארבעה כפרים ערביים, שהיו עד עתה בתחום שיפוטה של מועצת עמק חפר, תפגע באינטרסים הלאומיים של מדינת ישראל ובבטחון האיזור, אמר אתמול עמוס רגבי, יו"ר מועצת ושובי עמק חפר, במסיבת עתונאים שקיים אתמול.

עמוס רגבי שיגר מכתב ליצחק שמיר, ראש הממשלה ומ"מ שר הפנים, וכן לרב דרעי, מנכ"ל משרד הפנים, ובו הוא מתריע על כוונת משרד הפנים לכונן מועצה מקומית נפרדת של ארבעת הישובים הערביים, ביר אלסיכה, ימא, מרג'ה ואיבתן. ארבעת הישובים האלה סופחו לעמק חפר לפני 18 שנה וזכו לפיתוח של רשת המים, החשמל, הכבישים, הביוב ומערכת החינוך.

"מבחינה כספית הניתוק יהיה נוח לנו, אך מבחינה לאומית זו תהיה שגיאה, בימים סוערים אלה של הקצנה בקרב הנציגות הקומוניסטית, הערבית, יוכיח הניתוק כי יהודים וערבים אינם מסוגלים לחיות יחד", אמר עמוס רגבי.

המזכר בכוונה להכריז כזה העצמאות הקרוב על ארבעת הישובים הערביים במועצה מקומית נפרדת.

"כפרים שהיו שקטים עד כה יתעוררו עתה ובאווירת ההקצנה הקיימת בציבור הערבי יהפכו לשטח לוהט", אמר רגבי. הוא סיפר כי במהלך 18 השנים והתארגנות שרך שיתוף פעולה פורה בין הישובים היהודים והערבים וציין כי תושבי הכפרים לא לקחו חלק באף הפגנה או ארוע בעלי אופי עויני כנגד ישראל.

במכתבו ליצחק שמיר מדגיש עמוס רגבי כי הנושא של הפרדת הישובים הערביים ממועצה המקומית עמק חפר הוא מתחום המוניציפאלי לתחום האינטרסים הלאומיים.

עמוס רגבי אמר כי הידיעה על ההפרדה נמסרה לו על־ידי פקיד בכיר במשרד הפנים שאמר לו כי ראש הממשלה הוא שהכריע בעניין זה.